

Beleidsnota

(Z)2437

20 oktober 2022

Algemene beleidsnota voor het jaar 2023

Opgesteld in uitvoering van artikel 25, § 5, derde lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	5
1. METHODOLOGIE.....	8
2. AS NR. 1: GELIBERALISEERDE ACTIVITEITEN.....	9
2.1. THEMA 1: TOEZICHT OP DE PRIJZEN	10
2.1.1. Doelstellingen van de CREG.....	10
2.1.2. Uit te voeren activiteiten.....	10
2.1.3. Lijst van deliverables voor het jaar 2023.....	13
2.2. THEMA 2: TOEZICHT HOUDEN OP DE WERKING VAN DE GROOT- EN KLEINHANDELSMARKTEN	15
2.2.1. Doelstellingen van de CREG.....	15
2.2.2. Uit te voeren activiteiten.....	18
2.2.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	21
2.3. THEMA 3: BESCHERMEN VAN DE BELANGEN VAN ALLE BELGISCHE CONSUMENTEN	22
2.3.1. Doelstellingen van de CREG.....	22
2.3.2. Uit te voeren activiteiten.....	23
2.3.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	27
2.4. THEMA 4: BEVORDEREN VAN DE SAMENWERKING MET OVERHEDEN EN ANDERE INSTANTIES IN BELGIË	29
2.4.1. Doelstellingen van de CREG.....	29
2.4.2. Uit te voeren activiteiten.....	30
2.4.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	36
2.5. THEMA 5: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU	38
2.5.1. Doelstellingen van de CREG.....	38
2.5.2. Uit te voeren activiteiten.....	40
2.5.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	44
3. AS NR. 2: GEREGULEERDE ACTIVITEITEN.....	47
3.1. THEMA 6: WAARBORGEN VAN EEN ADEQUATE EN DOELTREFFENDE WERKING VAN DE NETTEN EN HUN BEHEERDER IN HET BELANG VAN HUN GEBRUIKERS	48
3.1.1. Doelstellingen van de CREG.....	48
3.1.2. Uit te voeren activiteiten.....	57
3.1.3. Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	64
3.2. THEMA 7: ONTWIKKELEN VAN NETWERKCODES EN CONTROLE VAN HUN CORRECTE TOEPASSING	66
3.2.1. Doelstellingen van de CREG.....	66
3.2.2. Uit te voeren activiteiten.....	68

3.2.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	70
3.3.	THEMA 8: VASTSTELLEN VAN DE NETTARIEVEN (<i>EX ANTE</i> EN <i>EX POST</i>).....	71
3.3.1.	Doelstellingen van de CREG.....	71
3.3.2.	Uit te voeren activiteiten.....	73
3.3.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	75
3.4.	THEMA 9: ONTWIKKELING EN OMKADERING VAN DE MARKTEN VAN DE ONDERSTEUNENDE DIENSTEN (ELEKTRICITEIT).....	76
3.4.1.	Doelstellingen van de CREG.....	76
3.4.2.	Uit te voeren activiteiten.....	78
3.4.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	80
3.5.	THEMA 10: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU	81
3.5.1.	Doelstellingen van de CREG.....	81
3.5.2.	Uit te voeren activiteiten.....	83
3.5.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	86
4.	AS NR. 3: INTEGRATIE VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN EN TOENEMENDE FLEXIBILITEITSBEHOEFTEEN	88
4.1.	THEMA 11: BEVORDEREN VAN EEN MAXIMALE UITBOUW VAN FLEXIBILITEIT OP DE BELGISCHE MARKT	89
4.1.1.	Doelstellingen van de CREG.....	89
4.1.2.	Uit te voeren activiteiten.....	91
4.1.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	92
4.2.	THEMA 12: OPVOLGEN VAN DE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN BEVOORRADINGSZEKERHEID EN DE OPERATIONELE VEILIGHEID.....	93
4.2.1.	Doelstellingen van de CREG.....	93
4.2.2.	Uit te voeren activiteiten.....	94
4.2.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	97
4.3.	THEMA 13: REGULEREN VAN DE <i>OFFSHORE</i> -ENERGIEMARKT.....	103
4.3.1.	Doelstellingen van de CREG.....	103
4.3.2.	Uit te voeren activiteiten.....	103
4.3.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	104
4.4.	THEMA 14: BEVORDEREN van INNOVATIE IN HET BELANG VAN DE EINDCONSUMENT ...	105
5.	INTERNE ORGANISATIE, DUURZAME ONTWIKKELING EN COMMUNICATIE.....	107
5.1.	INTERNE ORGANISATIE.....	107
5.1.1.	Visie van de CREG	107
5.1.2.	Uit te voeren activiteiten.....	107
5.1.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	109
5.2.	DUURZAME ONTWIKKELING	109
5.2.1.	Doelstellingen van de CREG.....	109

5.2.2.	Uit te voeren activiteiten.....	110
5.2.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	111
5.3.	COMMUNICATIE.....	111
5.3.1.	Visie van de CREG.....	111
5.3.2.	Uit te voeren activiteiten.....	112
5.3.3.	Lijst van <i>deliverables</i> voor het jaar 2023	114
BIJLAGE: LIJST VAN AFKORTINGEN.....		115

INLEIDING

In overeenstemming met de transparantieplichtingen die de CREG moet naleven zet deze beleidsnota de doelstellingen, activiteiten en acties uiteen die ze in 2023 zal nastreven, en dit in een transversaal perspectief dat de uitdagingen van de energietransitie, de huidige energiecrisis en de behartiging van het algemeen belang centraal stelt in de bezorgdheden van de CREG.

Terwijl we stilaan het einde van de covidpandemie en een terugkeer naar een normale wereldeconomie konden verwachten, rezen de energieprijzen vanaf de zomer van 2021 de pan uit en volgden ze sindsdien een chaotisch traject met historisch hoge waarden door het uitbreken van het Russisch-Oekraïense conflict, op 24 februari 2022, waardoor Europa in een grote crisis is terechtgekomen.

Dit conflict, met een nog steeds onzekere afloop en duur, zorgde niet alleen voor een humanitair drama in het hart van Europa en gevolgen op economisch en geopolitiek niveau, maar trof ook de energiesector sterk. Zo moesten veel overheidsinstanties op korte termijn de impact van de historische stijging van de energieprijzen beperken, energiebronnen diversifiëren en, in de mate van het mogelijke, het energie-efficiëntiepotentieel optimaliseren. Op lange en middellange termijn moest het verminderen van de energieafhankelijkheid van de Europese Unie van aardgasproducenten buiten de EU-27 een strategische prioriteit worden en moest de organisatie van de markten herzien worden om de bevoorradingszekerheid te waarborgen en de overgang naar een koolstofarme economie te vergemakkelijken.

Het is in deze gespannen Europese en mondiale context dat de CREG haar expertise ten dienste zal blijven stellen van de overheidsinstanties met inachtneming van haar wettelijke opdrachten en de strategische richtsnoeren op vlak van energie die het federale parlement, de federale regering en de Europese Unie hebben vastgelegd. De CREG zal hiertoe actief samenwerken op nationaal en Europees niveau om bij te dragen aan de vermindering van de voormelde energiekwetsbaarheid, zowel door aangepaste regelgeving en eventuele markthervormingen uit te werken en goed te keuren als door een betere diversificatie van energiebronnen met bijzondere aandacht voor de inzet en het op de markt brengen van hernieuwbare energie. Over het algemeen zal ze meewerken aan de invoering van maatregelen die de overheidsinstanties kunnen nemen naar aanleiding van de huidige crisis. Ze zal ter beschikking blijven van het federaal parlement en andere instanties voor alle verzoeken om inzicht in de situatie te krijgen, om te anticiperen op de gevolgen voor de verschillende partijen en zal de autoriteiten voorstellen doen.

Omdat we de effecten van het conflict in 2023 nog steeds zouden moeten voelen zal de opvolging van de uitzonderlijke situatie op de elektriciteits- en aardgasmarkten wereldwijd, op Europees en op nationaal vlak één van de absolute prioriteiten van de CREG blijven, ongeacht of die opvolging nu betrekking heeft op de dynamiek van vraag en aanbod op de groothandelsmarkten, de prijsvorming of de gevolgen voor de goede werking van de groot- en kleinhandelsmarkten en de wisselwerking ervan. De CREG zal ervoor zorgen dat er lessen uit worden getrokken voor de toekomst en dat de overheidsinstanties en de marktspelers daarover worden ingelicht.

In deze uitzonderlijke context van stijgende en meer volatiele energieprijzen zal de CREG des te waakzamer zijn wat de bescherming van de belangen van alle verbruikers (huishoudelijke verbruikers, met inbegrip van de meest kwetsbare, kmo's en industrie) betreft en zal ze erop toezien dat ze zo goed mogelijk geïnformeerd worden om te zorgen dat er meer transparantie is en dat ze hun vertrouwen in de markt behouden. Ze zal even waakzaam zijn met betrekking tot leveranciers en andere marktspelers

die in de huidige context meer risico lopen om failliet te gaan. Ze zal in elk geval, en in de mate van het mogelijke, naast de aanbevelingen die ze zou kunnen formuleren in de context van het onderzoek van de Belgische energienorm om de koopkracht van de huishoudens en de competitiviteit van de ondernemingen te beschermen, geschikte te implementeren maatregelen voorstellen.

Daarnaast zal ze meewerken aan de werkprogramma's en *deliverables* van ACER en de CEER als gevolg van de Europese energiesituatie, evenals de uitwisseling van informatie en goede praktijken binnen deze instanties. Zo zal ze de gelegenheid krijgen om de Europese ontwikkelingen te volgen en er actief aan mee te werken en een beter begrip / een betere toepassing ervan te bevorderen, in het bijzonder wat de impact van de energiecrisis op de ontwikkeling van de gas- en elektriciteitsmarkt en de problematiek van de bevoorradingszekerheid in de context van een versnelde vermindering van de Europese afhankelijkheid van fossiele energiebronnen betreft. Bovendien zal de agenda van deze Europese werkzaamheden in 2023 betrekking blijven hebben op de bestudering van de Europese initiatieven in het kader van de Green Deal, de implementatie van Europese verordeningen en de omzetting van de Europese richtlijnen van het Clean Energy Package en het pakket voorstellen van het "*Fit for 55 package*", met als doel een optimale opvolging van dit nieuwe Europese wetgevende kader, zowel op Europees als op nationaal niveau.

Daarnaast zijn er andere activiteiten die een belangrijk deel uitmaken van het werkprogramma van de CREG voor het jaar 2023. Zo zal de CREG, naast haar verschillende gereguleerde activiteiten, zich blijven inspannen en haar expertise blijven inzetten voor de goede uitvoering en werking van het capaciteitsvergoedingsmechanisme zoals ingevoerd door de wet van 22 april 2019 en hiervoor blijven samenwerken met de autoriteiten. Zij zal ook blijven meewerken aan alle andere strategische dossiers op Belgisch niveau, zoals de ontwikkeling van offshore windenergie, de ontwikkeling van een juridisch kader voor nieuwe gassen, waaronder waterstof, de ontwikkeling van flexibiliteit en de sociale tarieven. Tot slot zal de CREG eveneens de maatregelen en initiatieven opvolgen die kunnen worden genomen om een dynamische regulering te waarborgen, meer bepaald met het oog op de ontwikkeling van een reguleringskader dat bevorderlijk is voor investeringen en voor de ontwikkeling van nieuwe technologieën die bijdragen tot de energietransitie.

De CREG die zich al verschillende jaren inzet in een geest van constructieve dialoog zal al haar acties en verwezenlijkingen uitvoeren door gebruik te maken van alle synergiën die een actieve samenwerking met de autoriteiten, operatoren, marktspelers en stakeholders op Belgisch, Europees en internationaal niveau kan bieden. Deze samenwerking zal ofwel een informele invulling krijgen, ofwel een formele.

Dit initiatief beoogt een kwalitatieve regulering voor te stellen die zo dicht mogelijk aanleunt bij de uiteenlopende situaties. Dit geldt onder andere voor de actieve en vruchtbare samenwerking die de CREG mettertijd binnen FORBEG heeft ontwikkeld en versterkt met alle regionale regulatoren over kwesties die dat vereisen, waaronder de opvolging van Europese ontwikkelingen van de wetgeving en de effecten van de stijging van de energieprijzen op de kleinhandelsmarkten.

Uit maatschappelijke verantwoordelijkheid en in dienst van het algemeen belang zal de CREG zorgen voor een begrijpelijke en transparante externe communicatie, onder andere via haar website en de CREG Scan die de consumenten in staat stelt de markt beter te begrijpen en onderbouwde keuzes te maken. Energieprofessionals vinden er dan weer een geoptimaliseerde voorstelling van openbare raadplegingen en publicaties. In ditzelfde perspectief zal de CREG zich ook blijven inspannen om de principes van duurzame ontwikkeling na te leven, zowel in haar operationeel en logistiek beheer als in haar globaal intern beleid.

Gezien de recente wijzigingen in de manier van werken (telewerk) zullen meer inspanningen worden geleverd om te zorgen voor een doeltreffende interne communicatie en om het welzijn van haar personeel te waarborgen.

Ten slotte blijft het verstrekken van voldoende middelen essentieel voor de goede uitvoering van alle nieuwe bevoegdheden en uitdagingen, in het bijzonder die rond de ontwikkeling van nieuwe gassen, waaronder waterstof, en de energietransitie, zonder de bijkomende bevoegdheden te vergeten of te bagatelliseren die aan de CREG zullen worden toegekend in het kader van het voorontwerp van wet betreffende de heffing op de inkomstenoverschotten van de producenten, dat bij de aanneming van deze beleidsnota in voorbereiding is.

Op 27 oktober 2022 keurde het directiecomité van de CREG deze beleidsnota goed. Voor het comfort van de lezer is in bijlage 1 van dit document een lijst van afkortingen opgenomen.

1. METHODOLOGIE

Overeenkomstig de elektriciteitswet moet de CREG elk jaar een beleidsnota opstellen. Deze beleidsnota bevat een beschrijving van de thema's waaraan de CREG zal werken en dit zowel op korte als op middellange termijn. Deze nota is gericht op de identificatie van de doelstellingen waarvoor de CREG een aantal activiteiten zal uitvoeren.

Net zoals in 2022, zijn er ook in 2023 weer bepaalde activiteiten waaruit duidelijk te leveren prestaties voortkomen en waarvoor een indicatieve uitvoeringstermijn kan worden vastgelegd. Deze deliverables worden per doelstelling en chronologisch opgesomd, met vermelding van de uitvoeringstermijn. De realisatie van elke deliverable is telkens gebaseerd op de synergie van bevoegdheden die eigen zijn aan elk van de directies van de CREG. Het behelst tevens een aanzienlijke en moeilijk kwantificeerbare voorbereidende werklast (bv. procedure voor raadpleging van de marktspelers, behandeling van de vertrouwelijkheid, ...). In dit opzicht weerspiegelt het opgestelde overzicht van de deliverables niet noodzakelijk de daadwerkelijke onderliggende werklast voor de CREG.

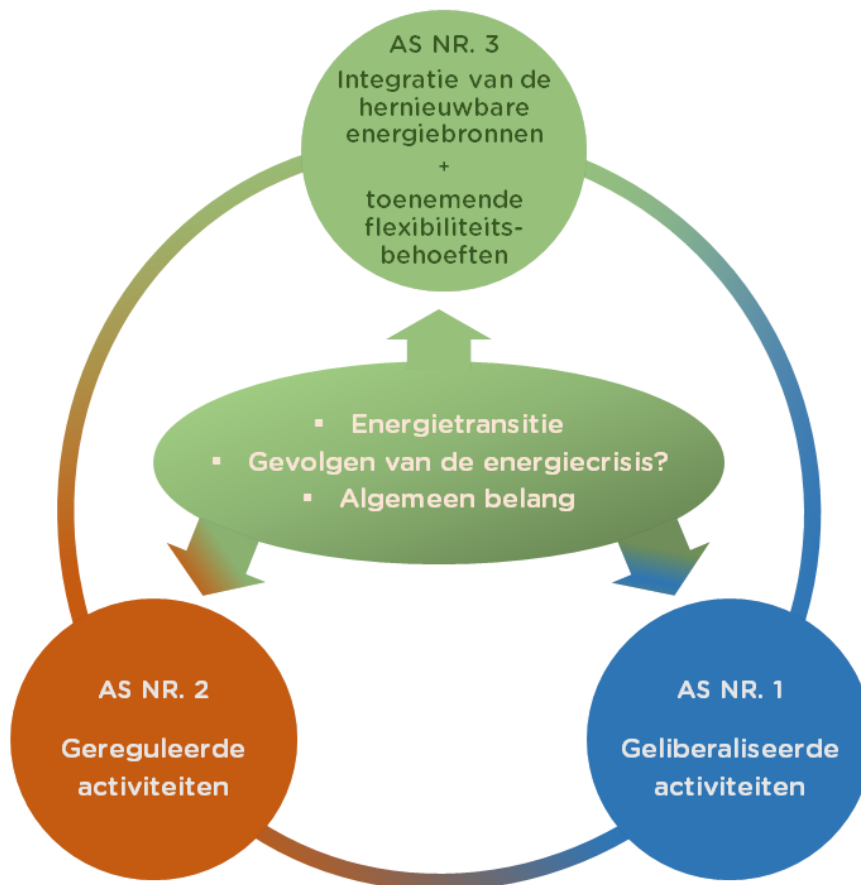
Andere activiteiten vormen dan weer een werk op langere termijn. Deze activiteiten kunnen gespreid zijn in de tijd. Het is dan ook mogelijk dat een aantal van de voor 2023 vastgelegde doelstellingen terugkomen in de beleidsnota's van latere jaren.

Bijkomend zal de CREG bijdragen aan de opstelling van het werkprogramma van de CEER en ACER en aan de verwezenlijking van de deliverables die erin vermeld staan. Aangezien de exacte en precieze inhoud van het werkprogramma van de CEER en ACER op het ogenblik van het opstellen van deze nota nog niet duidelijk is, is het geheel van deliverables die op dit gebied moeten worden verwezenlijkt door de CREG niet noodzakelijk opgenomen in de beleidsnota van de CREG.

De CREG zal in 2023 werken aan alle doelstellingen in haar beleidsnota, maar het is evenwel van belang om rekening te houden met verschillende elementen zoals de verdere evolutie van de wetgeving, de tijd die nodig is voor overleg met de betrokken actoren of de periode die de markt nodig heeft om te reageren op of zich aan te passen aan het nieuwe wettelijke kader. Het is dan ook mogelijk dat bepaalde activiteiten en bepaalde deliverables worden uitgesteld omwille van specifieke vragen die worden geformuleerd of omwille van een specifieke evolutie in de sector. De doelstellingen op lange termijn dienen om, binnen het vastgelegde kader, de richting aan te geven waarin het energiesysteem verwacht wordt te evolueren.

Om de taak en voornoemde doelstellingen te ondersteunen en tot een goed eind te brengen, zijn er drie strategische assen geïdentificeerd met het oog op complementariteit en onderlinge versterking.

2. AS NR. 1: GELIBERALISEERDE ACTIVITEITEN

De geliberaliseerde activiteiten inzake productie, invoer/uitvoer en levering van elektriciteit en gas moeten, hoewel ze onderhevig zijn aan mededinging, onderworpen worden aan een *monitoring* door de CREG zodat een efficiënte en duurzame werking van de markten wordt bevorderd. De CREG beschikt hier slechts over een **beperkte beslissingsbevoegdheid**, maar zij voert een controle uit en kan voorstellen doen aan de instanties teneinde de belangen en behoeften van de consumenten beter te verdedigen.

Deze *monitoring*opdracht heeft betrekking op:

- de vorming van de groothandelsprijzen en de prijzen die worden gefactureerd aan de verschillende categorieën van verbruikers; en
- de werking van de elektriciteits- en gasbeurzen - met inbegrip van productie en invoer/uitvoer, openstelling voor concurrentie en ontwikkeling van de elektriciteits- en gasmarkten.

Bovendien zal de CREG, vooral in de uitzonderlijke situatie met stijgende energieprijzen, bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van de belangen van alle consumenten, van de allergrootste tot de meest kwetsbare, inclusief kmo's en zelfstandigen.

2.1. THEMA 1: TOEZICHT OP DE PRIJZEN

2.1.1. Doelstellingen van de CREG

In het kader van haar bevoegdheid van toezicht op de groot- en kleinhandelsprijzen, wil de CREG een beter overzicht geven van:

- de nieuwe evoluties op de retailmarkt (zoals de teruglevercontracten en de producten met dynamische prijzen);
- de samenstelling van de energieprijzen;
- de vorming van de groothandelsprijzen en eventuele concurrentievervalsing;
- de evolutie van de diverse componenten van de energieprijzen;
- de verhouding tussen de energieprijzen in België en in de buurlanden; en
- de onderliggende redenen achter de vastgestelde ontwikkelingen om er algemene conclusies uit te trekken en eventueel aanbevelingen te formuleren.

Omwillen van de prijsstijgingen op de groothandelsmarkten waarvan wordt verwacht dat de effecten ervan in 2023 nog merkbaar zullen zijn, zal de CREG een versterkte *monitoring* van de prijzen uitvoeren en ervoor zorgen dat de informatie naar de consument transparanter wordt om zijn vertrouwen te behouden.

Rekening houdend met de integratie van de Belgische elektriciteits- en gasmarkt in de Europese regionale markten zal het toezicht van de CREG op de prijzen tevens betrekking hebben op de supranationale fundamentele elementen die de drivers van deze markten uitmaken.

Daarnaast zal de CREG, in het kader van haar opdracht op het vlak van het toezicht op de prijsvorming op de groot- en kleinhandelsenergiemarkt, haar databanken, die een volledig beeld geven van de bestaande elektriciteits- en aardgasproducten (types producten, samenstelling en berekening van de commodity prijzen, marktaandelen op leveranciers- en productniveau,...) voor huishoudelijke verbruikers en kmo's, verder ontwikkelen. In dit kader zal de CREG ook (aangekondigde) vernieuwingen die een impact zullen hebben op de energiemarkt, opvolgen en analyseren. Tevens zullen de bestaande databanken in het kader van de internationale prijsvergelijkingen verder aangevuld en geoptimaliseerd worden.

De CREG is eveneens belast met opdrachten in het kader van de levensduurverlenging van de kerncentrale Tihange 1 en de berekening van de winstmarge van de kerncentrales die onderworpen zijn aan de repartitiebijdrage. Ze zal ook aandachtig de beslissingen van de regering opvolgen i.v.m. de verlenging van de twee reactoren Tihange 3 en Doel 4 en zal ter beschikking blijven voor alle nieuwe opdrachten die haar in dit kader worden toevertrouwd.

In 2023 zal de CREG deze belangrijke opdrachten inzake algemeen en specifiek toezicht uitvoeren teneinde de naleving en verdediging van de belangen van de consumenten te waarborgen.

2.1.2. Uit te voeren activiteiten

- *Permanent toezicht op de elektriciteits- en gasprijzen*

Wat betreft de elektriciteits- en gasprijzen op de groot- en kleinhandelsmarkten in België zal de CREG:

- de vastgestelde evoluties en hun onderliggende oorzaken analyseren;

- de CREG Scan, die een overzicht geeft van alle bestaande elektriciteits- en aardgasproducten voor particulieren en kmo's, maandelijks updaten;
  - de methodologie voor de vergelijking van de kleinhandelsprijzen voor elektriciteit en aardgas in België (en de drie regio's) en in de buurlanden updaten;
  - op haar website periodiek:
    - o een boordtabel publiceren met daarin de evolutie van de Belgische groot- en kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en gas. Deze boordtabel zal onder meer de evolutie (over een periode van 3 maanden) van een reeks kerncijfers van de energiemarkt bevatten;
    - o infografieken publiceren voor particulieren, kmo's en zelfstandigen die per regio een overzicht geven van o.a. de actieve leveranciers, de bestaande producten en de besparingspotentiëlen;
    - o grafieken publiceren voor particulieren en voor kmo's en zelfstandigen die per regio de opbouw van de totale energieprijis weergeven, alsook de evolutie van de energieprijis¹ in België versus de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk) voor zowel de zuivere energiecomponent als voor de totale energieprijis;
    - o op semestriële basis een analyse publiceren met een internationale energie prijsvergelijking tussen België, haar gewesten (Vlaams Gewest, Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk). De grafieken geven een overzicht van de evolutie van de totaalprijs en de verschillende componenten van een gemiddelde jaarfactuur voor energie, voor zowel particulieren als voor kmo's en zelfstandigen;
  - desgevallend² de voornaamste evoluties op de markt van elektriciteitscontracten met dynamische tarifiering opvolgen, met inbegrip van de offertes op de markt en hun impact op de facturen van de verbruikers, in het bijzonder de volatiliteit van de prijzen, en zal ze hierover een jaarlijks verslag publiceren zoals voorzien in de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en houdende omzetting van de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU;
  - aan het begin van het jaar een stand van zaken publiceren van de groothandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas met vermelding van de opmerkelijke feiten van het afgelopen jaar;
  - een *monitoring*verslag publiceren betreffende de evolutie van de prijs op de groothandelsmarkt voor elektriciteit voor het voorgaande jaar. De CREG zal hierin voornamelijk de belangrijkste verschillen ten opzichte van de voorgaande jaren en de onverwachte gebeurtenissen aanduiden.
- *Maandelijks verslag over de evolutie van de prijzen van individuele producten op de kleinhandelsmarkt ten opzichte van de groothandelsprijzen.*

Omwille van de prijsstijgingen op de groothandelsmarkten heeft de federale regering in oktober 2021 aan de CREG gevraagd een versterkte *monitoring* uit te voeren en maatregelen te nemen om de transparantie te vergroten. Deze zijn inderdaad noodzakelijk om het vertrouwen van alle consumenten te behouden.

---

¹ De energieprijis is de globale factuurprijs voor elektriciteit of gas.

² Voor zover de wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en houdende omzetting van de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU in werking is getreden.

In dit verband zal de CREG nog in 2023 en zolang als nodig een maandelijks verslag publiceren over de evolutie van de prijzen van individuele producten op de kleinhandelsmarkt in vergelijking met de groothandelsprijzen.

Dit verslag zal een overzicht van het huidige aanbod op de elektriciteits- en aardgasmarkt en de evolutie van de energiecomponent van de verschillende producten voor huishoudens geven. Het zal worden opgesteld in de context en de relevantie van de sterkere volatiliteit van de energiemarkten en zal voornamelijk de volgende elementen bevatten: de voornaamste vaststellingen van de maand, overzicht van de offertes, evolutie van de groothandelsmarkten op basis van een aantal vaak gebruikte indexeringsparameters en evolutie van de kleinhandelsmarkt en de prijzen van de verschillende individuele producten.

➤ *Studie met betrekking tot de prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2022*

De studie over de prijzen op de Belgische aardgasmarkt die jaarlijks wordt uitgevoerd, zal de prijzen en kosten analyseren op het niveau van invoer, doorverkoop en levering aan de eindklant (huishoudelijke verbruikers, bedrijven en industrieën) en aan de elektriciteitscentrales.

➤ *Verslag met betrekking tot de verhouding tussen de kosten en prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2022*

Als er misbruik zou worden vastgesteld in het kader van de studie vermeld in de vorige alinea zal de CREG een verslag publiceren over de verhouding tussen de kosten en de prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2022.

➤ *Opdrachten in het kader van de levensduurverlenging van de kerncentrale Tihange 1 en de berekening van de winstmarge van de kerncentrales onderworpen aan een repartitiebijdrage*

Overeenkomstig artikel 4/1 van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie (hierna: “*wet op de kernuitstap*”) en de Conventie Tihange 1 beschikt de CREG over een opdracht inzake de verificatie van de marge, die dient als basis van de berekening van de jaarlijkse vergoeding.

Deze verificatieopdracht zal in 2023 worden uitgevoerd voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022. De CREG zal de diverse componenten bestuderen van het verschil tussen, enerzijds, de opbrengst uit de elektriciteitsverkoop en, anderzijds, het geheel van de werkelijke kosten verbonden aan de exploitatie van de centrale, vermeerderd met een vergoeding tot dekking van de kost van het project voor levensduurverlenging en de negatieve marge van voorgaande jaren. De CREG brengt hierover verslag uit in haar rapport aan de minister van Energie.

De CREG heeft, ingevolge de aanpassing van de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van de splijtstoffen bestraald in deze centrales (hierna: “*wet van 11 april 2003*”), jaarlijkse en driejaarlijkse bijkomende opdrachten.

De CREG moet immers, voor 30 juni 2023, op basis van de bepalingen bedoeld in bijlage van de bovenvermelde wet een advies overmaken over de winstmarge van de kerncentrales Doel 3, Doel 4, Tihange 2 en Tihange 3. Dit advies wordt overgemaakt aan de minister van Energie, aan de Algemene Directie Energie bedoeld in artikel 2, 28° van de elektriciteitswet en aan de kernexploitanten en de vennootschappen bedoeld in artikel 24, § 1 van de wet van 11 april 2003.

De CREG moet bovendien, overeenkomstig de voornoemde wet van 11 april 2003, ten laatste op 30 juni 2023, een beslissing nemen over de driejaarlijkse herziening van de vaste en variabele kosten, bedoeld in afdeling 5 van de bijlage bij de wet. Daartoe controleert de CREG in 2023 de vaste en variabele kosten van de voorgaande driejaarlijkse periode die door de kernexploitanten gedragen werden. Dit advies wordt overgemaakt aan de minister van Energie en aan de Algemene Directie Energie bedoeld in artikel 2, 28° van de elektriciteitswet.

Daarnaast moet de CREG, ten laatste op 31 juli 2023, een advies geven over de bepaling van het jaarlijks minimumbedrag van de repartitiebijdrage die van toepassing is voor de volgende periode van 3 jaar (2023, 2024 en 2025). Dit advies wordt overgemaakt aan de minister van Energie en aan de Algemene Directie Energie bedoeld in artikel 2, 28° van de elektriciteitswet.

Verder zal de CREG, indien de minister van Energie dit vraagt, de verbintenis verifiëren die de Belgische Staat genomen heeft in verband met de verlenging van de exploitatieduur van de kerncentrales Tihange 1, Doel 1 en Doel 2 zoals beschreven in het besluit C-2017-1516 van de Europese Commissie van 17 maart 2017.

Tot slot zal de CREG ter beschikking van de regering blijven voor alle nieuwe aanvragen en bevoegdheden die ze zal krijgen als gevolg van de beslissing om de levensduur van de twee reactoren Tihange 3 en Doel 4 na 2025 te verlengen.

➤ *Oprvolging van de distributienettarieven*

Niettegenstaande de regionalisering van de distributienettarieven op 1 juli 2014 zal de CREG de evolutie hiervan in de drie gewesten blijven opvolgen zodat deze nettarieven en haar onderliggende componenten, kunnen worden opgenomen in de totale prijs voor de verschillende categorieën van verbruikers.

Sinds 2008 maakt de CREG op jaarbasis een studie over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprijzen, waaruit belangrijke inzichten blijken in de evolutie van de specifiek samenstellende delen van deze prijs voor de eindgebruiker. In dit kader stelt de CREG een databank op die voor de drie regio's de distributienettarieven in detail opvolgt.

De CREG zal ook de regionale maatregelen opvolgen die een impact hebben op de wijze waarop energie aan de verbruiker wordt gefactureerd in het licht van de evoluties inzake dynamische prijzen, slimme meters, capaciteitstarieven, enz. Ze zal bijzondere aandacht besteden aan de eventuele gevolgen van deze maatregelen voor de federale componenten van de factuur.

Om een gepaste opvolging van de evolutie van de distributienettarieven mogelijk te maken, zal de CREG binnen Forbeg actief samenwerken met de gewestelijke regulatoren.

➤ *Monitoringrapport over de kleinhandelsmarkt*

De CREG zal haar taken inzake het ter beschikking stellen van transparante informatie over de prijzen op de kleinhandelsmarkt verderzetten. In 2023 wordt de publicatie van een *monitoringrapport* met daarin de belangrijkste evoluties en vaststellingen binnen de kleinhandelsmarkt voor aardgas en elektriciteit voorzien.

➤ *Oprvolging van de fuel mix en de groenrapportering van de drie gewesten van het land in samenwerking met de regionale regulatoren*

De CREG zal de *fuel mix* en de groenrapportering van de drie gewesten van het land in samenwerking met de regionale regulatoren opvolgen.

2.1.3. Lijst van deliverables voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.1.2.	Update van de methodologie voor de vergelijking van de kleinhandelsprijzen voor	2023	Geliberaliseerde activiteiten –

	elektriciteit en aardgas in België (en de drie regio's) en in de buurlanden		Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Grafieken: 1) opbouw totale energieprijis in 3 Belgische gewesten, alsook 2) evolutie energieprijis en totale prijs in België en de buurlanden	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Boordtabel van de evolutie van de groot- en kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en gas in België	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Maandelijks verslag over de evolutie van de prijzen van individuele producten op de kleinhandelsmarkt in verhouding tot de groothandelsprijzen	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Actualisering van de CREG Scan	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Infografieken voor particulieren en kmo's	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Studie over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprijzen	Q1	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen - Opvolging van de distributietarieven
2.1.2.	Rapport in het kader van de verificatieopdracht overeenkomstig de wet op de kernuitstap en de Conventie Tihange 1	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Advies betreffende de winstmarge van de industriële productie door splijting van kernbrandstoffen door de centrales onderworpen aan de repartitiebijdrage (Doel 3, Doel 4, Tihange 2 en Tihange 3)	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Vastlegging van de vaste en variabele kosten voor de centrales onderworpen aan de repartitiebijdrage voor de volgende driejaarlijkse periode na controle van deze kosten van de vorige driejaarlijkse periode	Q2 (30/06/2023)	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Studie met betrekking tot de prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2022	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	<i>Bij de vaststelling van misbruik met betrekking tot de prijzen toegepast op de Belgische aardgasmarkt: Verslag met betrekking tot de verhouding tussen de kosten en prijzen op de Belgische aardgasmarkt in 2022</i>	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen

2.1.2.	<i>Monitoring</i> rapport over de prijzen op de kleinhandelsmarkt	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2	Opvolgingsverslag van de voornaamste evoluties op de markt van de elektriciteitscontracten met dynamische tarifiering, met inbegrip van de offertes op de markt en de impact ervan op de facturen van de verbruikers (zoals de elektriciteitsrichtlijn ³ voorziet)	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Advies over de bepaling van het jaarlijks minimumbedrag van de repartitiebijdrage voor de periode 2023-2024-2025	Q3 (31/07/2023)	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Opdracht van verificatie van de verbintenis van de Belgische staat ten gevolge van de verlenging van de exploitatieduur van de kerncentrales Tihange 1, Doel 1 en Doel 2 (op vraag van de minister van Energie)	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen
2.1.2.	Opvolging van de fuel mix en de groenrapportering van de drie gewesten van het land in samenwerking met de regionale regulatoren	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen

2.2. THEMA 2: TOEZICHT HOUDEN OP DE WERKING VAN DE GROOT- EN KLEINHANDELSMARKTEN

2.2.1. Doelstellingen van de CREG

- *Algemene doelstelling op het gebied van toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten*

Via dit toezicht dat wordt uiteengezet in haar jaarlijkse rapporten, wenst de CREG alert te blijven voor de evolutie van de markt.

Naast haar recurrente studies zal de CREG eventuele grondigere *ad hoc* onderzoeken uitvoeren over de groothandelsmarkten. Bijvoorbeeld in de volgende gevallen:

- restrictieve mededingingspraktijken;
- marktmanipulatie of een poging daartoe;
- niet-tijdige en/of niet-doeltreffende openbaarmaking van voorwetenschap;
- misbruik van voorkennis; of
- schending van Europese en nationale regelgeving.

³ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019.

Bovendien zal de CREG, gezien de recente gebeurtenissen die tot een energiecrisis hebben geleid, meewerken aan de globale denkoefening over de werking van de markt en de noodzakelijke aanpassingen ervan.

De CREG zal eveneens een grondige analyse maken van de belangrijke gebeurtenissen die een impact op de groot- en kleinhandelsmarkt hebben. In het kader hiervan zal ze bijzondere aandacht besteden aan de analyse van de impact van de liquiditeit van de markten en van de uitzonderlijke stijging van de elektriciteits- en aardgasprijzen op de marktpelers en de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten.

De CREG zal in het bijzonder de liquiditeit en de prijsvorming opvolgen van de groothandelsmarkt voor aardgas en elektriciteit. Bij relatieve schaarste van het aanbod, leidend tot hogere energieprijzen, zal de CREG de oorzaken nagaan en desgevallend passende maatregelen voorstellen.

Indien de marktvolatiliteit hogere risico's blijft inhouden voor de leveranciers en balanceringsverantwoordelijken in 2023, zal de CREG een verscherpte monitoring van het faillissementsrisico van deze partijen blijven uitvoeren en, desgevallend en voor zover mogelijk, maatregelen treffen die kunnen worden genomen om dit risico te verminderen.

De CREG zal meer bepaald de volgende doelstellingen nastreven:

- voor wat betreft elektriciteit:

De CREG zal de volgende aspecten van de groothandelsmarkt voor elektriciteit analyseren:

- de elektriciteitsproductie, meer bepaald de evolutie van de productie, de beschikbare marktcapaciteit en de combinatie van de gebruikte technologieën;
- het elektriciteitsverbruik, meer bepaald de evolutie van het totale verbruik, de evolutie van het verbruik op het distributienet en de evolutie van het industriële verbruik;
- de uitwisselingen van elektriciteit en de korte- en langetermijnmarkten;
- de interconnecties met de buurlanden;
- de actieve vermogensreserves en de *balancing*;
- het beheer van nood, *black-out* of hersteltoestanden van het net met toepassing van de Europese netcode "*emergency and restoration*";
- de afhankelijkheid van gas, zowel wat de betrouwbaarheid van het gasaanbod als de vorming van de elektriciteitsprijs betreft.

In het geval van elektriciteitschaarste kan de CREG genoodzaakt zijn om specifieke toezichtopdrachten uit te voeren.

- voor wat betreft aardgas:

Wat betreft de aspecten van de groothandelsmarkt voor gas, zal de CREG de volgende aspecten analyseren:

- het gasaanbod op de markt en de nodige liquiditeit om de goede marktwerking te verzekeren;
- de reorganisatie ("*reshuffling*") van de gasstromen omwille van de progressieve vermindering van de afhankelijkheid van Europa van geïmporteerd gas;

- de levering van gas (in het bijzonder het eventuele faillissementsrisico van de leveranciers als gevolg van de uitzonderlijke situatie op de groothandelsmarkten);
- de grensoverschrijdende handel in gas;
- het gasverbruik;
- de omschakeling van L-gas naar H-gas (die volgens de huidige planning eind 2024 afgerond moet zijn);
- de beschikbaarheid en het gebruik van transportcapaciteit en de raming, indien nodig, van de behoefte aan nieuwe investeringen;
- de integratie van de markten en de prijsconvergentie;
- het beheer van incidenten en noodsituaties;
- LNG;
- de opslag;
- de netbalancering;
- de decarbonisering en de integratie van de energiesectoren (elektriciteit en gas); de projecten voor de injectie van groene gassen⁴ in het gasvervoersnet; en
- de energietransitie en het hergebruik van de infrastructuur, met inbegrip van de LNG-infrastructuur voor duurzame moleculen.

➤ *Specifieke doelstelling voor toezicht in het kader van de REMIT-verordening*

De Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (hierna "REMIT-verordening") heeft een Europees kader gecreëerd op het gebied van transparantie en integriteit voor de groothandelsmarkt teneinde de werking ervan te verbeteren en in voorkomend geval vastgestelde misbruiken (marktmanipulatie, poging tot marktmanipulatie, niet-doeltreffende openbaarmaking van voorwetenschap, gebrek aan publicatie van deze informatie of misbruik van voorkennis) te bestraffen. De doelstelling bestaat er dus in om elk gedrag te ontmoedigen dat kan leiden tot oneerlijke concurrentie en het vertrouwen van de actoren op de energiemarkt kan schaden.

Overeenkomstig de Belgische wetgeving tot tenuitvoerlegging van de REMIT-verordening staat de CREG in voor het toezicht op en de controle van de handel in energieproducten bestemd voor de groothandel, zoals bedoeld in deze verordening, met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna "BMA") en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (hierna "FSMA").

In het geval van schendingen van de bepalingen van de REMIT-verordening die betrekking hebben op misbruik van voorkennis, het gebrek aan publicatie van voorwetenschap of marktmanipulatie, beschikt de CREG over een sanctiebevoegdheid. Aangezien er over deze bevoegdheid bepaalde juridische onzekerheden zijn, zal de CREG zich blijven inspannen om het betreffende juridische kader te optimaliseren.

---

⁴ Onder 'groen gas' verstaat men biomethaan (biogas), waterstof geproduceerd aan de hand van hernieuwbare elektriciteit, synthetisch aardgas.

Bij de uitoefening van haar opdrachten werkt de CREG op nationaal niveau samen met de BMA en de FSMA door de informatie die nodig en relevant is voor de goede uitvoering van de REMIT-verordening uit te wisselen en mee te delen. Zij verzekert hierbij de vertrouwelijkheid van de informatie.

Bovendien zal de CREG blijven samenwerken met de nationale energieregulatoren in de buurlanden in het geval van waarnemingen met een transnationale impact. Zij zal de samenwerking versterken met alle Europese nationale regulatoren en ACER door deel te nemen aan werkgroepen. Naar aanleiding van de energiecrisis in Europa zijn er in de werkgroepen veel besprekingen over het onderwerp en worden er analyses van de situatie van de gas- en elektriciteitsmarkten gedeeld, zowel op het niveau van ACER als binnen de verschillende landen die specifieke *monitorings* implementeren.

Teneinde de belangen van de Belgische consumenten te beschermen, blijft de CREG bovendien zoals vroeger een proactieve rol spelen om beter inzicht te krijgen in de werking van de groothandelsmarkten in West-Europa. Binnen de CEER werd er trouwens een nieuwe werkgroep (RRT: Rapid Reporting Team) opgericht die gericht informatie zal verzamelen over de evolutie van de Europese energiemarkten, zowel voor de groot- als de kleinhandelsmarkten. De groep zal maandelijks updates maken over kwesties zoals de bevoorradingszekerheid, de evolutie van de groot- en kleinhandelsprijzen en de impact op de markt. Bovendien zal de groep desgevallend samenwerken en afstemmen met ACER dat binnenkort gegevens zal beginnen verzamelen over de maatregelen die de lidstaten hebben genomen om het hoofd te bieden aan de energiecrisis. Daardoor zal de crisis van de energieprijzen van nabij kunnen worden opgevolgd en zal er kunnen worden samengewerkt met een groep van experts uit daadwerkelijk verschillende sectoren om het verband tussen de groot- en de kleinhandelsmarkten te analyseren.

2.2.2. Uit te voeren activiteiten

- *Algemene activiteiten op het gebied van toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten*

De CREG zal alle verzoeken van stakeholders en/of marktspelers behandelen en zal de belangrijke of interessante gebeurtenissen met gevolgen voor de groot- en kleinhandelsmarkt voor energie grondig analyseren. In dit kader zal ze bijzondere aandacht besteden aan de analyse van de impact van de uitzonderlijke stijging van de elektriciteits- en aardgasprijzen op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten als gevolg van de huidige energiecrisis. Hiervoor werd er binnen de CEER een werkgroep opgericht die samen met ACER zal werken, zoals vermeld in de vorige paragraaf.

De CREG zal de betrokken stakeholders en/of marktspelers op regelmatige basis op de hoogte houden van de resultaten van haar analyses van de groothandelsmarkt. Indien nodig zal zij maatregelen voorstellen om een einde te maken aan eventuele anomalieën of schendingen van de Europese en federale regelgeving die zij zou vastgesteld hebben. In sommige gevallen kan de CREG een boete opleggen aan de betrokken stakeholder(s).

Wanneer een inbreuk op de artikelen 3, 4 of 5 van de REMIT-verordening⁵ vastgesteld wordt, zal de CREG maatregelen treffen om dergelijk gedrag te corrigeren en/of zal zij sancties opleggen in overeenstemming met artikel 18 van REMIT, artikel 31 van de elektriciteitswet en artikel 20/2 van de gaswet.

---

⁵ Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie.

De CREG zal meer bepaald volgende taken uitvoeren:

- voor wat betreft elektriciteit:

De CREG zal bijzondere aandacht besteden aan het fysisch gebruik van de interconnectoren, de commerciële uitwisselingen en de prijsvorming op de markten met diverse tijdshorizonten (lange termijn, *day-ahead*, *intraday* en *balancing*).

De CREG zal ook aandacht hebben voor de prijsvorming bij de aankoop van balanceringscapaciteit door de transmissienetbeheerder.

De CREG zal ook de mogelijkheid onderzoeken om studies te publiceren met betrekking tot belangrijke gebeurtenissen naar aanleiding van de energiecrisis (en bv. de inwerkingtreding van nieuwe methodologieën om de verschillende markten te organiseren) en dit op eigen initiatief studies en/of, in voorkomend geval, naar aanleiding van specifieke verzoeken van stakeholders en/of marktspelers. De CREG zal haar expertise en haar competenties op dit vlak blijven versterken.

- voor wat betreft aardgas:

De CREG zal bijzondere aandacht besteden aan de gaslevering (zowel op het niveau van volumes als op het niveau van prijzen), de beschikbaarheid en het gebruik van transportcapaciteit, de marktintegratie en prijsconvergentie tussen de markten en het fysisch gebruik van de infrastructuur. De CREG gaat de toekomst van de rol van gas en de gasinfrastructuur, met inbegrip van de LNG-infrastructuur, meer en meer bekijken in een context van een progressieve vermindering van de afhankelijkheid van Europa van Russisch gas, van een koolstofarme economie en van de energietransitie, wat betekent dat er bijzondere aandacht zal worden besteed aan projecten voor de injectie van groen gas in het net (bv. biomethaan) en de ontwikkeling van een systeem voor het vervoer van waterstof als groene energievectoren. Daarnaast zal de CREG eveneens de projecten van *Power-to-gas* volgen die een fysieke integratie van de elektriciteits- en gasector mogelijk zullen maken. Met betrekking tot LNG zal de CREG de projecten van de terminal van Zeebrugge met betrekking tot het vervoer van waterstofvectoren opvolgen.

➤ *Specifieke activiteiten in het geval van (risico op) elektriciteitsschaarste*

De CREG zal *ad-hoc*toezicht houden op de evolutie van de prijzen in het geval van (risico op) elektriciteitsschaarste. De beschikbare commerciële importcapaciteit, het dagelijkse aanbod van hernieuwbare energie op de Belgische markt en de vooruitzichten met betrekking tot de vraag worden in voorkomend geval geanalyseerd en dit onder meer in het kader van de toepassing van de verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG. De bevoegdheid van de CREG werd immers uitgebreid naar aanleiding van de goedkeuring van de verordening (EU) 2019/941 in het kader van het *Clean Energy Package*.

De CREG heeft een specifieke rol in de toepassing van de Europese netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (verordening (EU) 2017/2196). De continuïteit van energieuitwisselingen zou verzekerd moeten worden in geval van nood, *black-out* of hersteltoestand van het net waarbij de opschorting van marktactiviteiten en daarmee verband houdende processen pas in laatste instantie mogen gebeuren. Er moeten duidelijke, objectieve en geharmoniseerde voorwaarden waaronder de transacties kunnen worden opgeschort en vervolgens opnieuw worden hersteld, door de TNB worden uitgewerkt en door de CREG worden goedgekeurd.

De CREG staat ook ter beschikking van de bevoegde instanties om in de toekomst haar *knowhow* te verstrekken inzake verantwoordelijkheden bij afschakelingen of om een meer gedetailleerde definitie te geven van de criteria van het betreffende koninklijk en ministerieel besluit.

- *Toezicht op de kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas: correlatie tussen het aanbod en de samenstelling van de portefeuilles van de leveranciers (marktaandelen)*

De analyse van de kleinhandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas kan bijdragen tot een beter inzicht in de wijze waarop elektriciteits- en aardgasleveranciers de consumenten benaderen en hun klantenportefeuilles opbouwen en differentiëren. De CREG volgt de evolutie van de productportefeuilles van de verschillende leveranciers verder op tot op het niveau van de gewesten en zal de vorige analyses updaten. De CREG zal alle nodige gegevens verzamelen en deze verwerken in haar databanken voor huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen.

- *Specifieke activiteiten in het kader van de REMIT-verordening*

De CREG zal verder gaan met het registreren van de nieuwe marktspelers die transacties uitvoeren, opdat ze nadien hun gegevens zouden kunnen doorspelen aan ACER. Daarnaast zal de CREG ook de reeds geregistreerde actoren blijven opvolgen om het inschrijvingsregister van de marktspelers in België up-to-date te kunnen houden. De CREG zal de registratiegegevens op regelmatige basis controleren om erop toe te zien dat ze worden bijgewerkt in functie van de door ACER vereiste evoluties.

De CREG zal de marktspelers op de hoogte brengen van de evoluties van de REMIT-verordening en hun verplichtingen die eruit voortvloeien. Zij zal hun lokaal aanspreekpunt blijven voor elke vraag over de toepassing van de REMIT-verordening.

De CREG zal ingaan op alle onderzoeksvragen van ACER in het kader van vermoede inbreuken op de REMIT-verordening, alsook op alle klachten van marktspelers die zich door marktmisbruik benadeeld achten. Indien de CREG in het kader van deze onderzoeken uitvoeringsproblemen ondervindt, zal zij dit blijven melden aan de wetgever. De CREG zal alle onderzoeken binnen de vooropgestelde tijd afronden en de kwaliteit ervan handhaven om zo haar verplichtingen in het kader van de REMIT-verordening met inachtneming van de reglementering betreffende de bescherming van het privéleven (namelijk GDPR⁶) na te komen.

Desgevallend zal de CREG zal informatieve nota's voor de marktspelers opstellen over onderzoeken van verdachte transacties die werden gerapporteerd in het kader van de REMIT-verordening of over marktgedrag in atypische situaties.

De CREG ontvangt de gegevens die ACER heeft verzameld. De CREG zal de kwaliteit van de gegevens controleren door geldigheidstesten uit te voeren. Om de verwerking van de gegevens te vergemakkelijken en marktmisbruik op te sporen zou de CREG zich een IT-*tool* kunnen aanschaffen. De door ACER ontvangen gegevens kunnen tevens worden gebruikt voor de hele CREG, zodra ze geanonimiseerd en/of geconsolideerd zijn. Om dit te doen zullen de personen die zich bezighouden met de REMIT-gegevens, zodra de kwaliteit van de gegevens is verzekerd, de gegevens dan ook ter beschikking moeten stellen van het personeel van de CREG en dit eventueel met externe hulp.

---

⁶ Verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

In het kader van de samenwerking met de nationale regulatoren van de buurlanden zal de CREG, met inachtneming van artikel 15 van de REMIT-verordening⁷, samen met de Nederlandse⁸ en Luxemburgse⁹ regulatoren toezicht blijven houden op het JAO¹⁰. Bovendien zal de CREG de toepassing van dat artikel 15 voor de Belgische transmissienetbeheerders verder analyseren. Sinds de Brexit staat de CREG in voor het toezicht op de naleving van artikel 15 door Interconnector. De CREG zal contact opnemen met Ofgem voor de opvolging van dit dossier.

De CREG zal ook deelnemen aan de jaarlijkse vergadering van de werkgroep van de CWE-zone waarbij de nationale regulatoren van de buurlanden (Frankrijk, Nederland, Duitsland, Groothertogdom Luxemburg) en Oostenrijk zullen samenkomen om ervaringen en kennis over gezamenlijke problemen uit te wisselen.

De CREG zal de samenwerking met alle Europese nationale regulatoren en ACER voortzetten door deel te nemen aan de verschillende werkgroepen en door gebruik te maken van de beveiligde communicatiekanalen om informatie door te spelen. De CREG zal middelen vrijmaken om een actieve rol te kunnen spelen in de uitwerking van richtlijnen van ACER bestemd voor de marktspelers ter verduidelijking van de interpretatie van de REMIT-verordening.

2.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.2.2.	Nota over de opvallende evoluties op de groothandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas in 2022	Q1	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Studie over de aardgaslevering aan grote industriële klanten in België in 2022	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Studie over de elektriciteitsbelevering van grote industriële klanten	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2	Verzamelen en verwerken van de data van de productportefeuilles leveranciers actief op de energiemarkten voor huishoudelijke verbruikers, zelfstandigen en kmo's (marktaandeel)	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkt
2.2.2.	Periodieke informatie over de resultaten van de analyses van de groothandelsmarkt	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkt

⁷ Artikel 15 - Verplichtingen van personen die beroepshalve transacties tot stand brengen.

“Personen die beroepshalve transacties in voor de groothandel bestemde energieproducten tot stand brengen en een redelijk vermoeden hebben dat een transactie in strijd is met artikel 3 of 5, stellen de nationale regulerende instantie daarvan onverwijld in kennis.

Personen die beroepshalve transacties met betrekking tot voor de groothandel bestemde energieproducten tot stand brengen, stellen doeltreffende maatregelen en procedures vast, en houden deze ook in stand, om inbreuken op de bepalingen van de artikelen 3 en 5 op te sporen.”.

⁸ Autoriteit Consument en Markt.

⁹ Institut Luxembourgeois de Régulation.

¹⁰ Joint Allocation Office.

2.2.2.	Uitvoering van analyses met betrekking tot opmerkelijke gebeurtenissen op de Belgische groothandelsmarkten voor energie	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groothandelsmarkt
2.2.2.	Onderzoeken van gesignaleerde verdachte transacties in het kader van de REMIT-verordening en opstellen van informatieve nota's voor de marktspelers	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de werking van de groot- en kleinhandelsmarkt

2.3. **THEMA 3: BESCHERMEN VAN DE BELANGEN VAN ALLE BELGISCHE CONSUMENTEN**

2.3.1. **Doelstellingen van de CREG**

Voor een goede werking van de energiemarkt is het belangrijk dat alle partijen die actief zijn op deze markt, kunnen beschikken over duidelijke en correcte informatie.

De CREG Scan, een tool ontworpen door de CREG die in 2017 online ging, speelt in op die behoefte. De CREG Scan is geen klassieke prijsvergelijkingswebsite. Met de CREG Scan kan de consument zijn elektriciteits- en/of aardgascontract vergelijken met alle contracten op de markt, ook met groepsaankopen en slapende contracten. De CREG Scan is op die manier complementair aan bestaande prijsvergelijkingswebsites, die enkel actieve energieproducten vergelijken.

De CREG zal in 2023 verder blijven werken aan het waarborgen van de informatiestroom naar de consumenten via haar website en de nieuwsbrieven. Ze zal hiervoor haar databanken verder aanvullen en ontwikkelen met onder andere de toevoeging van contracten met een terugleververgoeding voor elektriciteit en contracten met een dynamische elektriciteitsprijs. De CREG Scan wordt eveneens te beschikking gesteld via een webapp. Ook de verdere automatisering van de datacollectie voor deze databanken blijft een aandachtspunt. Deze databanken centraliseren alle relevante data over leveranciers, producten, prijzen en marktaandelen. Ze vormen de basis voor een aantal recurrente publicaties en tools (bijvoorbeeld: CREG Scan, infografieken) en *ad-hoc* analyses (bijvoorbeeld: samenstelling productportefeuilles leveranciers) van de CREG.

De overzichten van alle elektriciteits- en aardgasprijzen (boordtabellen,...), het charter voor goede praktijken voor een goede informatieverschaffing bij de prijsvergelijking van elektriciteit en gas en het akkoord "*De consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt*" zijn evenzeer tools die zullen bijdragen tot de doelstellingen van de CREG op het gebied van consumentenbescherming.

De CREG zal de specifieke maatregelen inzake energie blijven opvolgen, in het bijzonder de maatregelen in het belang van kwetsbare verbruikers en om de energiearmoede te bestrijden.

Tot slot zal ze de implementatie en toepassing opvolgen van de maatregelen die de federale regering heeft genomen.

2.3.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Waarborgen van de informatiestroom naar de consument*

De identificatie van de informatiebehoefte van de consumenten en de ontwikkeling van nieuwe tools zijn een absolute prioriteit binnen de CREG. Gezien de complexiteit van de energiemarkt is het daarbij belangrijk dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van consumenten, met elk hun eigen informatiebehoefte. De CREG zal de informatie voor consumenten daarom verder opsplitsen en verfijnen, bijvoorbeeld aan de hand van specifieke publicaties en informatiecampagnes. In de huidige uitzonderlijke situatie op de elektriciteits- en aardgasmarkten zijn deze informatie en transparantie des te belangrijker.

In 2023 zal de CREG hierrond werken:

- duidelijke, leesbare en toegankelijke informatietools voorstellen die online op de website van de CREG kunnen worden gebruikt;
- informatie blijven verzamelen die dient als basis voor de CREG Scan die huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen in staat stelt om hun contracten te vergelijken met het huidige marktaanbod;
- toegankelijke infografieken creëren over de markt bestemd voor huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen;
- een overzicht geven van alle elektriciteits- en gasprijzen die van toepassing zijn op huishoudelijke klanten en kmo's en zelfstandigen en de evolutie ervan;
- de samenstelling en de evolutie van de productportefeuilles per leverancier verder opvolgen;
- op recurrente basis grafieken publiceren waarin de opbouw van de energieprijzen in de Belgische gewesten wordt weergegeven, alsook de evolutie van de energieprijzen en de totale energieprijzen van de voorbije 13 maanden voor België en de buurlanden;
- de semestriële analyse updaten met een internationale vergelijking van de elektriciteits- en aardgasprijzen tussen België, de gewesten (Vlaams Gewest, Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en de buurlanden ervan (Nederland, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk). De grafieken geven een overzicht van de evolutie van de totaalprijs en de verschillende componenten van een gemiddelde jaarfactuur voor energie, zowel voor huishoudelijke verbruikers als voor kmo's en zelfstandigen;
- de kerncijfers van de energiemarkt jaarlijks actualiseren en publiceren.

➤ *Een overzicht geven van alle producten op de kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas (inclusief verlengingsproducten en slapende producten)*

De CREG Scan onderscheidt zich van bestaande online prijsvergelijkers en vormt er tegelijkertijd een aanvulling op. De bestaande online prijsvergelijkers bieden de consument immers een gedetailleerd overzicht van het huidige aanbod op de energiemarkt. Historische producten, slapende producten of verlengingsproducten, worden niet in de resultaten weergegeven. Het is voor de consument dan ook zo goed als onmogelijk om in te schatten of het product, waarvoor hij in het verleden heeft gekozen, ook vandaag nog interessant is.

De CREG Scan stelt de consument in staat om na te gaan hoe zijn contract zich verhoudt tot het huidige marktaanbod. Dit betekent dat hij beter op de hoogte is van de specifieke positie van zijn energiecontract en laat hem toe om, indien nodig, een betere keuze te maken. Sinds de lancering midden februari 2017 hebben honderdduizenden bezoekers gebruikgemaakt van de CREG Scan. Deze

webapplicatie biedt de consument duidelijke, leesbare en nuttige informatie zodat hij beter ingelicht is en volop zijn rol kan spelen op de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt.

De CREG Scan geeft een overzicht van alle producten op de kleinhandelsmarkt. Dit betekent zowel actieve producten, producten aangeboden via groepsaankopen, verlengingsproducten als slapende producten.

➤ *Het Charter voor goede praktijken voor een goede informatieverschaffing bij de prijsvergelijking van elektriciteit en gas*

Het doel van het Charter voor goede praktijken voor een goede informatieverschaffing bij de prijsvergelijking van elektriciteit en gas is de dienstverleners een label toe te kennen zodat de klant die de prijzen vergelijkt zeker is dat hij correct geïnformeerd wordt. Een goede informatieverschaffing houdt in dat er duidelijke, gebruiksvriendelijke en eenvoudige en nauwkeurige informatie wordt verstrekt en dat de dienstverlener verantwoord met de informatie omgaat. In het kader van haar opdracht van bescherming van de consument kent de CREG, na een onderzoek, op vraag van de dienstverleners een accreditatie toe en ziet ze erop toe dat de ondertekenaars de bepalingen van het charter naleven.

In 2023 zal de CREG eventuele nieuwe accreditatieaanvragen blijven onderzoeken.

Daarnaast geeft de accreditatie de dienstverlener het recht om het logo van de CREG te gebruiken gedurende een periode van twee jaar. Aangezien de accreditatieaanvraag van de online prijsvergelijker "Mijnenergie.be" van DPG Media nv en van Wikipower bvba als tussenpersoon inzake groepsaankopen respectievelijk in april 2021 en in oktober 2021 werden goedgekeurd, evenals de aanvraag tot verlenging van de accreditatie van online prijsvergelijker "Energie-Vergelijker.be" van Wikipower bvba, die in september 2021 werd goedgekeurd, zal de CREG begin 2023 met de dienstverleners contact opnemen om te bekijken of de accreditaties verlengd kunnen worden en zal ze desgevallend hun dossier behandelen.

➤ *Opleiding actoren op het terrein met betrekking tot de energiecontracten en de tools om de prijzen goed te vergelijken*

In 2021 heeft de CREG verschillende webinars georganiseerd voor de energieadviseurs van de OCMW's, de energieloketten en de energiehuizen. Aan deze webinars konden ook sociaal assistenten van de mutualiteiten, vertegenwoordigers van de vakbonden, armoedeverenigingen, ... deelnemen die dagelijks te maken hebben met vragen rond energie. Tijdens deze opleidingen konden de actoren op het terrein een antwoord op hun vragen krijgen en leerden ze de voornaamste elementen waarmee rekening dient gehouden te worden in het kader van energiecontracten.

In 2023 zal de CREG deze opdracht verder uitoefenen. Ze zal, samen met de federaties van de OCMW's, opleidingen organiseren om de actoren die op het terrein actief zijn te sensibiliseren rond vragen over de energieprijs, de vergelijking ervan en de elementen waarop moet gelet worden bij het afsluiten van nieuwe contracten.

➤ *Kwetsbare verbruikers*

De CREG zal erop toezien dat leveranciers de openbaredienstverplichtingen en de maatregelen ter bescherming van de meest kwetsbare verbruikers (beschermd en gedropte klanten) verder blijven toepassen. Zij zal desgevallend maatregelen voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren.

Net zoals bij huishoudelijke verbruikers, kmo's en zelfstandigen zal de CREG zorgen voor een goede communicatie van de informatie en de diensten in verband met kwetsbare verbruikers die zij aanbiedt, onder meer door:

- verder te gaan met de berekening en de driemaandelijke publicatie van de sociale tarieven voor elektriciteit, aardgas en, sinds het 3e kwartaal 2022, warmte, evenals een verklarende nota over de berekening van deze sociale tarieven;
- te blijven samenwerken aan de controle van het mechanisme voor het sociaal tarief "warmte" dat op 1 juli 2022 in werking is getreden¹¹;
- toe te zien op de controle en goedkeuring van de vorderingen "sociale tarieven" elektriciteit, aardgas en warmte¹². Het gaat om de terugbetaling aan de betrokken leverancier van het verschil tussen het normaal tarief¹³ en het sociaal tarief via een fonds dat door de CREG wordt beheerd¹⁴. Als gevolg van de tijdelijke uitbreiding van de doelgroep van de rechthebbenden van de sociale tarieven met de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming (RVT)¹⁵ zal de CREG toezien op de controle en goedkeuring van de vorderingen "sociale tarieven" m.b.t. de RVT-klanten zolang deze uitbreidingsmaatregel geldt;
- elk kwartaal een monitoringverslag te blijven publiceren betreffende de uitbreiding van de toepassing van de sociale tarieven elektriciteit en aardgas voor de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming, en dit zolang de uitbreidingsmaatregel van toepassing is;
- toe te zien op de controle en goedkeuring van de eventuele vorderingen ad hoc die waren voorzien door de federale reglementering, zoals de vordering "eenmalig forfait € 80"¹⁶ en de vordering "verwarmingspremie € 100"¹⁷; en
- aan de distributienetbeheerders de gegevens te blijven verschaffen die nodig zijn voor de berekening van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan de niet-beschermde eindverbruikers van wie het leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier.

---

¹¹ Koninklijk besluit van 6 juni 2022 tot vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van warmte aan beschermde residentiële afnemers

¹² Koninklijke besluiten van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

¹³ Sinds 2012 is het normale tarief de som van de referentie-energiecomponent (om de drie maanden berekend en gepubliceerd door de CREG) en de nettarieven.

¹⁴ "Het fonds ten gunste van de residentiële beschermde klanten bedoeld in artikel 21ter, eerste lid, 5°, van de wet, bestemd voor de financiering van de kost die resulteert uit de toepassing van sociale tarieven voor de levering van elektriciteit aan residentiële beschermde klanten", zoals gedefinieerd in artikel 1, 6° van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan. Sinds 1 januari 2022 gebeurt de financiering van de verschillende door de CREG beheerde fondsen, waaronder het fonds beschermde klanten, door middel van accijnzen en niet langer door de federale bijdrage.

¹⁵ Overeenkomstig het koninklijk besluit van 28 januari 2021 tot aanvulling van de lijst beschermde residentiële afnemers bedoeld in artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen en in artikel 20, § 2/1, eerste lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

¹⁶ In overeenstemming met het koninklijk besluit van 23 december 2021 tot vaststelling van de nadere regels betreffende het eenmalig forfait bedoeld in artikel 4 van de wet van 15 december 2021 houdende maatregelen in het licht van de hoge energieprijzen in 2021 en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt.

¹⁷ Zie advies (A)2423 van de CREG van 16 juni 2022 over het ontwerp van koninklijk besluit houdende de nadere regels voor de bepaling van de kost voor het elektriciteitsbedrijf van de activiteiten inzake de verwarmingspremie, en van hun tussenkomst voor het ten laste nemen ervan.

➤ *Opvolging van de werkzaamheden inzake de herziening van het consumentenakkoord*

In 2021 heeft de CREG actief meegewerkt aan de werkzaamheden inzake de herziening van het consumentenakkoord. Op vraag van de minister heeft ze onder andere de antwoorden op de vragenlijst die de ministers aan de stakeholders hadden verstuurd, verzameld en geanalyseerd. Ze heeft eveneens haar eigen analyse met betrekking tot de herziening van het consumentenakkoord overgemaakt.

In 2023 zal de CREG de ontwikkelingen inzake de herziening van het consumentenakkoord aandachtig opvolgen en, indien nodig, de implementatie ervan opvolgen. Ze blijft ter beschikking van de autoriteiten om hieraan een bijdrage te leveren.

➤ *Werkgroep “Energiearmoede”*

Om de bepalingen van het Europees recht inzake energiearmoede in Belgisch recht om te zetten, rekening houdend met de problematiek van de strijd tegen energiearmoede en het proactieve beleid ter bescherming van de consumenten, met inbegrip van kwetsbare consumenten, zoals vermeld in het regeerakkoord, heeft de CREG, samen met de FOD Economie, in het najaar van 2020 het initiatief genomen om de voornaamste spelers met expertise rond dit thema bijeen te brengen.

In functie van de richtsnoeren die de overheidsinstanties hebben bepaald naar aanleiding van de werkzaamheden gerealiseerd in 2023, zal de CREG, samen met de FOD Economie, de werkzaamheden van deze werkgroep verder coördineren.

➤ *Energienorm*

Gezien de bepalingen m.b.t. de energienorm die begin 2022 in de gas- en elektriciteitswetten werden ingevoegd, zullen de vier Belgische energieregulators (BRUGEL, de CREG, de CWaPE en de VREG) ten laatste tegen 15 mei 2023 een vergelijkende studie uitvoeren van de elektriciteits- en aardgasprijzen in België en de buurlanden (Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk).

Op basis van deze studie zal de CREG, ten laatste tegen 1 juli 2023, de minister een advies overmaken met haar aanbevelingen om de koopkracht van de huishoudens en het concurrentievermogen van de Belgische bedrijven te beschermen.

➤ *Beheer van de fondsen*

Ondanks de inwerkingtreding sinds 1 januari 2022 van de wijziging van het mechanisme voor de spijzing van de door de CREG beheerde fondsen (spijzing door de Accijnzen i.p.v. de federale bijdrage), zal de CREG in 2023 enerzijds de fondsen bestemd voor de financiering van bepaalde federale openbare dienstverplichtingen blijven beheren. Anderzijds zal ze desgevallend haar rol inzake controle van de goede werking van het cascadesysteem van de federale bijdragen elektriciteit en aardgas blijven uitoefenen voor zover die bijdragen van toepassing zijn op de tot 31 december 2021 geleverde hoeveelheden energie.

Indien nodig zal de CREG dan ook zorgen voor de terugbetaling, na controle, aan ondernemingen die aan hun klanten kortingen hebben toegekend op de federale bijdrage elektriciteit en aardgas door middel van de degressiviteit en/of vrijstellingen die de internationale instellingen overeenkomstig de wet genieten en dit voor zover het gaat om de federale bijdrage geheven op het elektriciteitsverbruik tot 31 december 2021.

De CREG zal, op dezelfde manier, toezien op de correcte toepassing van totale of gedeeltelijke vrijstellingen van de federale bijdrage aardgas voor de hoeveelheden aardgas die zijn afgenomen tot 31 december 2021 via het aardgastransmissienet of via een directe leiding met het oog op de productie van elektriciteit die in het elektriciteitsnet geïnjecteerd wordt. Tot slot zal de CREG a posteriori de

bedragen voor de federale bijdrage elektriciteit controleren die de elektriciteitsondernemingen nog in 2022 hebben opgevraagd dankzij de certificeringen van hun revisoren die ze ons zullen hebben doorgegeven.

Indien er nieuwe fondsen te beheren door de CREG zouden moeten gecreëerd worden bij koninklijk besluit overeenkomstig de bestaande wetgeving, dan zal de CREG zorgen voor het beheer ervan.

Voor het elektriciteitsverbruik tot 31 december 2021 zal de CREG indien nodig nog toezien op de correcte toepassing van de regelgeving inzake degressiviteit van de *offshore* toeslag, met inbegrip van de terugbetaling ervan, na controle, aan de energiebedrijven.

Tot slot zal de CREG haar juridische en economische competenties blijven aanbieden aan de overheid in het kader van de analyse van dossiers die verband houden met de fondsen die ze beheert.

2.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.3.2.	Infografieken van de energiemarkt	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Update CREG Scan	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Grafieken: 1) opbouw totale energieprijz in 3 Belgische regio's, alsook 2) evolutie energieprijz en totale prijs in België en de buurlanden	Maandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Toezicht op de prijzen – Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Actualisatie en publicatie van de kerncijfers van de energiemarkt	Q2	Geliberaliseerde activiteiten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Publicatie van een analyse met de internationale vergelijking van de semestriële prijzen van elektriciteit en aardgas tussen de drie gewesten, België en de buurlanden voor gezinnen, zelfstandigen en kmo's	Q2-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Publicatie van de actualisering van de studie over een internationale vergelijking van elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke, professionele	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen van de

	en grote industriële verbruikers (in samenwerking met de drie andere regulatoren)		informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Organiseren van opleidingssessies voor de actoren op het terrein met betrekking tot de energiecontracten en de tools om de prijzen goed te vergelijken	2022	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten - Waarborgen van de informatiestroom naar de consument
2.3.2.	Controle en goedkeuring van de vorderingen "sociale tarieven" voor elektriciteit, aardgas en warmte	Q2-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Controle en goedkeuring van de vorderingen "eenmalig forfait € 80" en "verwarmingspremie € 100"	Q2-Q4 2023	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Controle van de tarieven van gedropte klanten voor elektriciteit en aardgas die zijn berekend door de DNB's op basis van de gegevens die zijn verstrekt door de CREG voor elk kwartaal	Driemaandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Berekening en publicatie van de sociale tarieven en referentietarieven voor elektriciteit, aardgas en warmte voor elk kwartaal en opstelling van een nota daarover	Driemaandelijks	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Publiceren van een monitoringverslag betreffende de uitbreiding van de toepassing van de sociale tarieven elektriciteit en aardgas voor de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming	Per kwartaal zolang de uitbreidingsmaatregel van toepassing is	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Regularisatie, samen met de distributienetbeheerders, van de saldi 2022 van de federale bijdrage elektriciteit 2021	2023 (bij de afsluiting van de rekeningen van de DNB's)	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Opvolging van de werkzaamheden over de herziening van het consumentenakkoord	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten

2.3.2.	CREG-kwaliteitslabel toekennen en eventueel verlengen en controleren of de criteria van het charter werden nageleefd	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten
2.3.2.	Opvolging en voortzetting van de WG “energiearmoede” samen met de FOD Economie, op basis van de door de bevoegde ministers bepaalde richtsnoeren	<i>Ad hoc</i>	Geliberaliseerde activiteiten – Beschermen van de belangen van alle Belgische consumenten

2.4. THEMA 4: BEVORDEREN VAN DE SAMENWERKING MET OVERHEDEN EN ANDERE INSTANTIES IN BELGIË

2.4.1. Doelstellingen van de CREG

In het kader van haar bevoegdheden, haar prerogatieven en haar onafhankelijkheid zal de CREG zowel op regionaal als nationaal niveau de bestaande samenwerkingen versterken ten voordele van het algemeen belang van de consumenten, ongeacht hun grootte.

In 2023 is de CREG, net zoals de vorige jaren, van plan om voldoende tijd te besteden aan geregelde contacten met de verschillende betrokken Belgische instellingen om te leren van hun ideeën op het gebied van de vrijmaking van de energiemarkt en de toekomstige evolutie ervan.

Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE) die de spelers van de Belgische energiesector samenbrengt en die essentieel is voor de bevordering van een positieve, open en oprechte dialoog die noodzakelijk is voor de goede werking van de energiemarkt.

De CREG verbindt zich tot een totale transparantie en de publicatie van deze informatie op haar website zodra deze contacten geformaliseerd worden via een samenwerkingsakkoord of een protocolakkoord.

De Belgische instellingen en andere stakeholders waarmee de CREG uitgebreide contacten wenst te (blijven) onderhouden zijn onder andere:

- het federaal parlement;
- de federale regering;
- de gewestelijke parlementen en gewestelijke regeringen;
- de FOD Economie (en meer bepaald de Algemene Directie Energie);
- de Belgische Mededingingsautoriteit (BMA);
- de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA);
- het Belgisch Instituut voor Post en Telecom (BIPT);
- de Federale Ombudsdienst voor Energie (FOE);
- de Regie der Gebouwen;
- het Federaal Planbureau;

- de Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE);
- het Forum van Belgische regulatoren voor elektriciteit en gas (Forbeg);
- de beroepsfederaties van de sector; en
- de universiteiten en hogescholen.

2.4.2. Uit te voeren activiteiten

De samenwerking met de verschillende openbare stakeholders zal in 2023 meer bepaald als volgt verlopen:

➤ *Federaal parlement en federale regering*

Rekening houdend met haar onafhankelijkheid en in het belang van de consument zal de CREG steun verlenen aan de besluitvorming door de federale instanties. Zij zal haar raadgevende taak uitvoeren, in het bijzonder via adviezen, voorstellen, studies en diverse simulaties maar ook via deelname aan werkgroepen m.b.t. materies die onder haar bevoegdheid vallen en waarvoor zij over expertise beschikt. Dit teneinde bij te dragen aan de verdere uitwerking van het Belgische energiebeleid.

De CREG zal ook deelnemen aan hoorzittingen en zittingen van de commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers waarvoor ze uitgenodigd wordt. Daar zal ze haar expertise verschaffen en steun verlenen voor specifieke thema's.

Om de parlementsleden zo goed mogelijk te informeren zal de CREG ze in 2023 minstens één keer uitnodigen voor een ruime en informele informatiesessie om hun kennis over thema's van de sector te versterken.

Tot slot zal het directiecomité van de CREG, in het najaar 2023, haar begroting voor 2024, vergezeld van haar beleidsnota voor 2024 voorstellen.

➤ *Gewestelijke parlementen en gewestelijke regeringen*

De CREG zal een antwoord verstrekken op eventuele verzoeken tot inlichtingen en tot hoorzittingen door de gewestelijke parlementen en regeringen over onderwerpen die betrekking hebben op haar bevoegdheden.

➤ *Andere bevoegde Belgische openbare instanties*

- FOD Economie – Algemene Directie Energie

De CREG zal met inachtneming van de geldende regels zorgen voor optimaal overleg met de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie.

Rekening houdend met ervaring opgedaan tijdens de uitwerking van nieuwe voorstellen rond het *Clean Energy for All Europeans package* van de Europese Commissie, zal de CREG informatie verstrekken rond nieuwe Europese initiatieven die leiden tot een aanpassing van het markt *design* voor aardgas of, ruimer, de werking van de energiemarkten. Dit moet de Algemene Directie Energie toelaten om zich voor te bereiden op nieuwe wetsvoorstellen die de Europese Commissie reeds heeft aangekondigd. Deze initiatieven zullen onder andere worden genomen in het kader van de *Green Deal* en het Europese herstelplan naar aanleiding van Covid-19 en zullen betrekking hebben op onder andere waterstof, hernieuwbare en blauwe gassen, *offshore* windenergie, mobiliteit en de geïntegreerde werking van de elektriciteits- en gasmarkten.

In het kader van de omzetting en de implementatie van het *Clean Energy for All Europeans Package* zal de CREG samenwerken met de Algemene Directie Energie en haar opmerkingen geven over de voorstellen tot omzetting of implementatie die aan haar zijn voorgelegd onder de vorm van adviezen of tekstwijzigingen.

De CREG zal ook blijven meewerken aan het “opvolgingscomité van het CRM” (capaciteitsvergoedingsmechanisme), bestaande uit de FOD Economie, Elia, de minister van Energie en de CREG en gecoördineerd door de FOD Economie, met het oog op de implementatie van het CRM dat door de wet van 22 april 2019 werd ingevoegd in de Belgische wetgeving.

Het huidige technisch reglement¹⁸ (elektriciteit) is sinds 27 april 2019 van toepassing om te beantwoorden aan de snelle evolutie van de markt en meer bepaald aan de nieuwigheden die voortkomen uit de Europese netwerkcodes. In 2022 heeft de CREG met de Algemene Directie Energie samengewerkt in het kader van de aanpassing van het technisch reglement en de opstelling door de CREG van de gedragscode om rekening te houden met het arrest van het Europees Hof van Justitie van 3 december 2020 “Niet-nakoming – Richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG – Interne markt van elektriciteit en aardgas – Daadwerkelijke scheiding tussen het beheer van de elektriciteits- en gastransmissiesystemen enerzijds en leverings- en productieactiviteiten anderzijds – Oprichting van onafhankelijke nationale reguleringsinstanties”¹⁹ met een geplande inwerkingtreding van dit aangepast technisch reglement en deze gedragscode in de laatste maanden van 2022. Indien nodig zal de CREG in 2023 haar medewerking aan de Algemene Directie Energie blijven verlenen met betrekking tot mogelijke aanpassingen, correcties en/of verduidelijkingen van dit technisch reglement.

In uitvoering van artikel 15/13 van de gaswet zal de CREG actief samenwerken met de Algemene Directie Energie. Voor het jaar 2023 wordt een samenwerking verwacht in het kader van het jaarlijkse *monitoring*rapport inzake de bevoorradingszekerheid op het gebied van aardgas (elke twee jaar). Er zal verder worden samengewerkt met het oog op de realisatie van specifieke taken die zullen worden opgelegd door de verordening (EU) nr. 2017/1938 en de nieuwe initiatieven die zijn genomen om het hoofd te bieden aan de huidige energiecrisis. Een van deze taken gaat over de update van de risicoanalyse in de nieuwe context van de gasbevoorrading in Europa die de basis bevat van een update van het preventief actieplan en een noodplan²⁰. Volgens deze verordening moeten deze plannen zowel op nationaal als op regionaal niveau worden uitgewerkt, samen met in deze verordening bepaalde groepen landen. Deze verordening verplicht ook om een solidariteitsmechanisme tussen buurlanden te ontwikkelen en toe te passen in geval van een gasnoodgeval om de continuïteit van de levering van beschermde klanten in de zin van de verordening mogelijk te maken. In dit kader werkt de CREG nauw samen met de Algemene Directie Energie, die hiervoor bevoegd is, en met Fluxys Belgium om alle bepalingen van de verordening en de nieuwe initiatieven die zijn genomen om het hoofd te bieden aan de huidige energiecrisis uit te voeren, een energiecrisis die voornamelijk het gevolg is van de onbetrouwbaarheid en de rantsoenering van de gasuitvoer van Rusland naar Europa.

De CREG zal speciale aandacht blijven schenken aan de begeleiding van de overgang in bevoorrading van L-gas naar H-gas, opdat de integratie van de twee markten in een H-gasmarkt op een efficiënte manier gebeurt en opdat de werking van de gasmarkt met zo weinig mogelijk belemmeringen zou worden geconfronteerd.

---

¹⁸ Koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe.

¹⁹ Cf. wet van 21 juli 2021 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, op 3 september 2021 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

²⁰ Voor 2023 zullen de concrete deliverables voornamelijk afhangen van nieuwe ontwikkelingen en vereisten die in de ‘Gas Coordination Group’ van de Europese Commissie zullen worden opgevolgd.

In 2023 zal de CREG, via vergaderingen en door informatie uit te wisselen, blijven samenwerken met de Algemene Directie Energie in het kader van de wijziging van koninklijke besluiten betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de levering van aardgas en elektriciteit. Het doel is de huidige koninklijke besluiten die respectievelijk van 2001 en 2003 dateren, aan te passen aan de geldende Belgische en Europese wetgeving en bepaalde bepalingen te verduidelijken om rekening te houden met de praktijkervaring en een grotere harmonisering van teksten.

- FOD Economie – Algemene Directie Economische Inspectie

In 2023 zal de CREG verder meewerken aan de taskforce Klachten die in 2022 werd opgericht op vraag van de federale minister van Energie. Deze werkgroep, die is samengesteld uit de economische inspectie, de federale Ombudsdienst voor Energie en de CREG, komt elk kwartaal samen en deelt haar klachtenstatistieken aan de hand van een aan de minister verstuurd nota.

- Belgische Mededingingsautoriteit (BMA)

In uitoefening van haar toezicht- en controleopdrachten zoals voorzien in de REMIT-verordening en in het algemene kader van de opdrachten vervat in artikelen 23, 23*bis* en 23*ter* van de elektriciteitswet en in artikelen 15/14, 15/14*bis* en 15/14*ter*, § 3 van de gaswet, zal de CREG actief samenwerken met de BMA.

Aldus zal de CREG onder meer bij de BMA aangifte moeten doen van:

- elk anti-competitief gedrag of elke oneerlijke handelspraktijk die een weerslag heeft of zou kunnen hebben op een goed werkende elektriciteits- of aardgasmarkt in België; en
- de afwezigheid van een aanvaardbare verhouding tussen de aangeboden prijzen en de kosten van een elektriciteits- of aardgasbedrijf, evenals alle eventuele misbruiken van een machtspositie.

Daarnaast kan de CREG nu ook, gelet op de wet van 21 juli 2021, die op 3 september 2021 in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd, rekening houdend met het arrest van het Europees hof van Justitie van 3 december 2020 waarbij de Belgische Staat werd veroordeeld wegens o.m. de niet-correcte omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG, in voornoemde gevallen zelf maatregelen opleggen.

Ingeval van anti-competitief gedrag of oneerlijke handelspraktijken die een weerslag (zouden kunnen) hebben kan de CREG nu zelf maatregelen opleggen inzake transparantie, maatregelen overeenkomstig artikel 31 van de Elektriciteitswet of andere maatregelen dan deze bedoeld in artikel 31 die noodzakelijk en proportioneel zijn om de oneerlijke handelspraktijken of het anticompetitief gedrag die een weerslag hebben of zouden kunnen hebben op een goed werkende elektriciteitsmarkt te voorkomen. De CREG kan terzake onder andere maatregelen opleggen die het belemmeren van de toegang tot de markt verbieden. De CREG kan terzake, naast het formuleren van adviezen, maatregelen nemen die de goede werking en de transparantie op de markt versterken en die van toepassing zijn op alle elektriciteitsbedrijven actief in België.

In het tweede voornoemde geval kan de CREG voortaan maatregelen opleggen inzake niet-discriminatie, maatregelen inzake kosten gerelateerde prijzen, maatregelen overeenkomstig artikel 31 van de Elektriciteitswet of andere maatregelen dan deze bedoeld in artikel 31 die noodzakelijk en proportioneel zijn om discriminatoire prijzen en/of voorwaarden die een weerslag (zouden kunnen) hebben op de goede werking van de elektriciteitsmarkt, te voorkomen.

De CREG kan onder andere maatregelen opleggen die verbieden om:

- 1° abnormaal hoge prijzen te hanteren;
- 2° voorwaarden op te leggen die de toegang tot de markt belemmeren;
- 3° afbraakprijzen te hanteren die de mededinging beperken.

De CREG kan terzake maatregelen nemen die van toepassing zijn op alle elektriciteitsbedrijven actief in België.

Tot slot is er de algemene samenwerking tussen de CREG en de BMA die geformaliseerd is d.m.v. een koninklijk besluit²¹, waarin de samenwerking tussen beide instanties, de uitwisseling van (o.m. vertrouwelijke) informatie en de samenwerkingsprocedures geregeld worden. In uitvoering van dit koninklijk besluit werd sinds 2018 een meer systematische samenwerking tussen de CREG en de BMA opgezet, onder meer onder de vorm van jaarlijkse vergaderingen met het oog op overleg en algemene informatie-uitwisseling tussen beide instanties. Deze systematische samenwerking tussen de CREG en de BMA zal in 2023 verdergezet worden en één of meerdere overlegvergaderingen tussen beide instanties zullen met het oog daarop georganiseerd worden in functie van de te behandelen onderwerpen.

- Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA)

Bij de uitoefening van haar toezicht- en controleopdrachten in het kader van de toepassing van de REMIT-verordening zal de CREG samenwerken met de FSMA en, in voorkomend geval, onderling de informatie uitwisselen die nodig is voor de goede werking van de REMIT-verordening, overeenkomstig het in 2017 ondertekende protocolakkoord.

De CREG heeft in 2022 de samenwerking met de FSMA die gestart was met het protocolakkoord terug voortgezet om informatie te kunnen uitwisselen over wetgevingsinitiatieven en de eventuele creatie van nieuwe financiële producten en energieproducten op de Belgische markt. Naar aanleiding van een sanctie die was vernietigd door het Marktenhof heeft de FSMA een werkgroep opgericht met verschillende regulatoren (de CREG, de NBB, het BIPT, de Gegevensbeschermingsautoriteit) om het sanctiebeleid van de regulatoren en de arresten van het Marktenhof te analyseren. In 2023 zullen er vergaderingen over andere gemeenschappelijke onderwerpen met de verschillende regulatoren worden georganiseerd.

Wanneer de CREG in het kader van haar toezicht- en controlefunctie informatie ontvangt van andere autoriteiten, zal zij hetzelfde niveau van vertrouwelijkheid waarborgen als de autoriteit die de informatie levert, overeenkomstig de elektriciteitswet en de gaswet.

Nu en dan zal de CREG de FSMA raadplegen over specifieke vragen over de financiële markten, indien ze met dergelijke vragen geconfronteerd wordt.

- Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT)

De CREG wenst in 2023 verder samen te werken met het BIPT zoals ze in het verleden al heeft kunnen doen. De uitwisseling van informatie en identificatie van tools die soms goed aangepast zijn aan de regulering van netwerken komt de werking van de CREG ten goede. Ze zal bovendien met het BIPT samenwerken in het kader van voorziene werkzaamheden binnen de werkgroep met verschillende regulatoren die in het vorige punt werden vermeld.

- Federale Ombudsdienst voor Energie (FOE)

Terwijl de CREG op vrijwillige basis zal doorgaan met het behandelen van vragen en klachten van verbruikers, ondernemingen van de sector, advocaten, consultants, onderzoekers, studenten, administraties of internationale instanties, zal ze in 2023 de bevoegde federale en gewestelijke diensten verder ondersteunen bij de behandeling van klachten en vragen over energie.

---

²¹ Koninklijk besluit van 3 december 2017 betreffende de samenwerking tussen de Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas en de Belgische Mededingingsautoriteit.

Bovendien zal de CREG in 2023 verder meewerken aan de taskforce klachten die in 2022 werd opgericht op vraag van de federale minister van Energie. Zoals boven vermeld komt deze werkgroep, die is samengesteld uit de economische inspectie, de federale Ombudsdienst voor Energie en de CREG, elk kwartaal samen en deelt haar klachtenstatistieken aan de hand van een aan de minister verstuurd nota.

Zoals sinds 2011 reeds het geval is, zal de CREG tevens:

- blijven deelnemen aan de vergaderingen die regelmatig door de FOE worden georganiseerd in aanwezigheid van de bevoegde diensten van de gewestelijke energieregulators (BRUGEL, CWaPE en VREG) en de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (Algemene Directie Economische Inspectie en Algemene Directe Energie) tijdens dewelke deze diensten hun ervaring delen, hun expertise ter beschikking stellen en hun standpunten over vastgestelde problemen uitwisselen;
- haar statistieken over klachten overmaken aan de FOE in het kader van jaarlijkse rapporteringsverplichtingen van de FOE aan de Europese Commissie.

- Regie der Gebouwen

De CREG zal de bijstand die zij tijdens de laatste negen jaar aan de Regie der Gebouwen verstrekte, voortzetten en zal haar expertise vrijwillig ter beschikking blijven stellen van deze instelling in het kader van haar bevoorrading van elektriciteit en aardgas.

- Federaal Planbureau

De CREG zal samenwerken met het Federaal Planbureau en dit onder meer in het kader van het *monitoring*verslag over de bevoorradingzekerheid voor elektriciteit en aardgas.

➤ *Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE)*

De CREG zal de vergaderingen van de diverse werkgroepen en de plenaire vergadering van de Adviesraad Gas en Elektriciteit blijven volgen en haar bijstand en expertise blijven verlenen.

➤ *Forum van Belgische regulators voor elektriciteit en gas (Forbeg)*

De CREG zal een actieve rol blijven spelen binnen Forbeg (denkplatform voor de CREG en de gewestelijke energieregulators) en desgevallend de noodzakelijke initiatieven nemen om de Belgische energieregulators in staat te stellen om adequaat te reageren op de verzoeken van zowel de Europese, de federale en de gewestelijke instanties als de energiesector. Elke regulator neemt om de beurt het voorzitterschap op zich en dit gedurende zes maanden. In 2023 wordt het voorzitterschap waargenomen door respectievelijk de CREG en BRUGEL.

In 2023 zal de CREG tevens het voorzitterschap van de werkgroepen "Informatie-uitwisseling", "Europa" en "Distributiesystemen" verder op zich nemen.

De CREG zal in 2023 ook zorgen voor de coördinatie en opstelling van het Nationaal Rapport van België aan de Europese Commissie, met inbegrip van de desbetreffende indicatoren. Het nationale rapport dat de CREG in haar hoedanigheid van nationale reguleringsinstantie elk jaar aan de Europese Commissie dient over te maken conform de bepalingen van de gas²²- en de elektriciteitsrichtlijn²³, zal

---

²² Art. 41 (1e) richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG.

²³ Art. 59 (1i) richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

opgesteld worden in samenwerking met de gewestelijke regulatoren voor alle aspecten die hen respectievelijk aanbelangen.

De CREG zal tevens de bijdragen en commentaren m.b.t. de verschillende vragenlijsten en/of initiatieven die gestuurd worden vanuit de ACER/CEER-werkgroepen en *workstreams* verzamelen en coördineren. Zo zullen onder meer de input en antwoorden op de indicatoren gelinkt aan het jaarlijks ACER CEER *Market Monitoring Report Retail and Consumer Protection Volume* en aan de *Roadmap questionnaire to Well-Functioning Retail Energy Market* behandeld worden, samen met de gewestelijke regulatoren.

Daarnaast zal de ad-hoc groep, opgericht binnen Forbeg om de effecten van de stijging van de energieprijzen op de kleinhandelsmarkten punctueel op te volgen, ook in 2023 operationeel blijven tot zolang de toestand dit vereist. In dit kader verzamelt en coördineert de CREG de informatie uit de regionale markten om zo ook op Europees niveau, de instanties van de toestand in België op de hoogte te houden.

In 2023 zal de CREG, in het kader van de werkzaamheden van de werkgroep “Distributiesystemen”, de gewestelijke regulatoren verder informeren over de activiteiten van de *Distribution Systems working group* van de CEER, zal ze de informatie-uitwisseling tussen de Belgische en Europese regulatoren bevorderen en zal ze de verzameling en consolidatie van de Belgische gegevens met betrekking tot de *deliverables* van deze werkgroep en in het bijzonder het “*3rd CEER Report on Power Losses*” coördineren.

De CREG zal in navolging van eerdere publicaties²⁴, de nodige informatie en initiatieven delen met de gewestelijke regulatoren, opdat nationale evoluties, indicatoren en beleidskeuzes inzake hernieuwbare energiebronnen blijvend kunnen opgevolgd worden binnen Forbeg in een Europees kader.

De vier Belgische (federale en gewestelijke) energieregulatoren publiceren elk jaar een gezamenlijk verslag betreffende de ontwikkeling van de gas- en elektriciteitsmarkten in België. De CREG neemt de coördinatie van deze gezamenlijke publicatie voor haar rekening.

De Europese dossiers die in behandeling zijn, worden samen met de gewestelijke regulatoren opgevolgd, zodat de CREG de Belgische bekommernissen en belangen binnen CEER en ACER (zie ook thema’s **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) zo goed mogelijk kan verdedigen.

De CREG neemt actief deel aan de overige werkgroepen, zoals *ad-hoc* werkgroepen, voorgezeten door een van de gewestelijke regulatoren, zoals: “*Elektriciteit*”, “*Gas*”, “*Tarieven*”, “*Strategie*”, “*Hernieuwbare energiebronnen*” en “*Consumenten*”.

In dat kader gaat de CREG ervan uit dat ze in 2023 nog structurele inspanningen zal moeten leveren met betrekking tot het overleg over tariefkwesties binnen Forbeg: de federale tariefstructuur en de - ondertussen geregionaliseerde en regelmatig wijzigende - tariefmethodologieën van de distributienetbeheerders die elkaar wellicht verder zullen blijven beïnvloeden, waardoor bijkomend overleg binnen Forbeg nodig zal zijn. Dat geldt ook voor een aantal beslissingen die naar aanleiding van de Europese netwerkcodes genomen moeten worden. Bijzondere aandacht is ook nodig voor de blijvende coherentie tussen de gewestelijke technische reglementering voor de beheerder van de plaatselijke transmissienetten enerzijds en de federale tarifaire bevoegdheid voor deze netten met een transmissiefunctie.

In het bijzonder zullen de vier regulatoren in 2023, voor de vierde opeenvolgende keer, een studie publiceren waarin de prijzen van de verschillende componenten van de factuur, voor de huishoudens

---

²⁴ [“CEER Public Document on Tendering procedures for RES in Europe”](#) en [“CEER Paper on Unsupported RES”](#).

en de bedrijven van verschillende sectoren, worden vergeleken tussen België -in zijn totaliteit en voor elk van de drie gewesten- en de buurlanden (cf. studie die reeds vermeld werd onder punt 2.3.).

De CREG zal in haar jaarlijks activiteitenverslag een beknopt verslag publiceren van haar activiteiten en haar overleg met de gewestelijke regulatoren zodat de nationale activiteiten zo goed mogelijk worden weergegeven.

➤ *Beroepsfederaties van de sector*

De CREG zal haar samenwerking met de beroepsfederaties van de Belgische elektriciteits- en gasector voortzetten met het oog op de behandeling van actuele onderwerpen.

➤ *Universiteiten en hogescholen*

De CREG zal samenwerken met universiteiten en hogescholen en participeren in colloquia betreffende de energiesector die zij organiseren. De CREG zal tevens, op verzoek, deelnemen aan wetenschappelijke activiteiten van universiteiten en hogescholen.

Daarnaast zal de CREG, net als de vorige jaren, ook in 2023 twee universitaire eindschrijftingen (één van een student uit een hogeschool/universiteit van de Fédération Wallonie Bruxelles en één van een student uit een hogeschool/universiteit van de Vlaamse gemeenschap) ondersteunen, die direct verband houden met de energiesector. In het kader hiervan zal zij de “CREG-prijs” en een beurs van 2.500 euro toewijzen aan de twee projecten die worden geselecteerd.

2.4.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.4.2.	Verzending van de klachtenstatistieken van de CREG naar de FOE	Q1	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Verzending van de klachtenstatistieken (van de FOE, de IE en de CREG) naar de minister	Q1, Q2, Q3, Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Publicatie van de actualisering van de studie over een internationale vergelijking van elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke, professionele en grote industriële verbruikers	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Opstelling en kennisgeving van het Nationaal Rapport van België	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Jaarlijks activiteitenverslag en vergelijkend verslag van de doelstellingen en de verwezenlijkingen van de CREG	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België

2.4.2.	Jaarlijks activiteitenverslag van Forbeg geïntegreerd in het jaarlijks activiteitenverslag van de CREG	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2	Publicatie van het gezamenlijk verslag betreffende de ontwikkeling van de gas- en elektriciteitsmarkten in België	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Kennisgeving van de algemene beleidsnota voor 2024 aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Presentatie van de begroting voor het jaar 2024 aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers	Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Bijdragen leveren aan vragenlijsten en publicaties gelinkt aan verschillende initiatieven van de ACER/CEER-werkgroepen en <i>-workstreams</i> , zoals aan de publicaties in het kader van hernieuwbare energiebronnen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Deelname aan vergaderingen van de CREG en de FSMA en andere regulatoren over overkoepelende thema's van de regulatoren	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Samenwerking tussen de CREG en het BIPT terug opstarten	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Organisatie van overlegvergadering(en) met BMA (minstens eenmaal per jaar)	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Planning en organisatie van de Forbeg-werkgroep "Informatie-uitwisseling"	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Planning en organisatie van de Forbeg-werkgroep "Europa"	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België

2.4.2.	Planning en organisatie van de Forbeg-werkgroep “Distributiesystemen”	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Punctuele opvolging in de Forbeg <i>ad-hoc</i> groep, van de effecten van de stijging van de energieprijzen op de kleinhandelsmarkten, tot zolang de toestand dit vereist	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	De samenwerking verderzetten met de Algemene Directie Energie in het kader van de wijziging van de koninklijke besluiten betreffende de toekenning van vergunningen voor de levering van elektriciteit en aardgas	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met overheden en andere instanties in België
2.4.2.	Blijven samenwerken met universiteiten en hogescholen en deelnemen aan colloquia betreffende de energiesector en, op verzoek, deelnemen aan wetenschappelijke activiteiten van universiteiten en hogescholen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met universiteiten en hogescholen
2.4.2.	De “CREG-prijs” organiseren voor twee eindwerken die verband houden met de energiesector en twee prijzen uitreiken	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Bevorderen van de samenwerking met universiteiten en hogescholen

2.5. THEMA 5: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU

2.5.1. Doelstellingen van de CREG

Door de verdere ontplooiing van verschillende Europese strategieën en nieuwe wetgevende initiatieven, maken alle 27 Lidstaten binnen de Europese Unie verder werk van de Green Deal²⁵, die voor het eerst werd voorgesteld op 11 december 2019. Om de uiteindelijke doelstellingen te bereiken, dienen alle economieën binnen de Europese Unie hun steentje bij te dragen, niet in het minst de energiesector.

Bovendien is in 2022 gebleken dat continue bijsturing noodzakelijk is indien men op een rechtvaardige, kostenefficiënte en concurrerende manier, blijvend energie ter beschikking wil stellen die betaalbaar, veilig en duurzaam is voor alle burgers binnen de Europese Unie. De politieke spanningen op mondiaal vlak en meer concreet de Russische invasie in Oekraïne, hebben reeds geleid tot voorstellen om ruim vóór 2030 de Europese Unie onafhankelijk te maken van Russische fossiele brandstoffen, te beginnen met aardgas.

²⁵ [Een Europese Green Deal | Europese Commissie \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-12222.aspx).

Lidstaten hebben reeds tijdelijke nationale maatregelen genomen om de gevolgen van onder meer de hoge energieprijzen voor de consument te verzachten en de Europese Commissie is in continu overleg met alle stakeholders over de behoefte aan en het toepassingsgebied van een nieuw crisiskaderregeling, inclusief staatssteun, om duidelijkheid te verlenen voor de nabije toekomst aan ondernemingen die door de crisis zijn getroffen en te maken hebben met hoge energiekosten.

Voor 2023 hanteert de CREG als leidraad de middellange termijnmaatregelen die door de Europese Commissie in het REPowerEU plan²⁶ zijn voorgesteld en die een fundamentele impact hebben op het bestaande energiesysteem. Het betreft meer specifiek maatregelen voor het faciliteren van de diversificatie van energiebronnen, de integratie van bijkomende energie-efficiëntie en de ingrepen om de impact van de energietransitie bij te sturen. De CREG neemt dan ook de daaruit voortvloeiende uitdagingen voor de geliberaliseerde markt op en wenst op deze wijze deel uit te maken van de oplossing die leidt naar een koolstof neutrale toekomst.

Hiertoe zal de CREG haar nauwe samenwerking en overleg voortzetten met ACER, de CEER, de Europese Commissie en de reguleringsinstanties van de lidstaten van de Europese Unie en deze van derde landen.

De marktgeoriënteerde thema's waaraan de CREG aandacht zal besteden, zijn de volgende: de praktische toepassing van de REMIT-verordening (zie ook thema **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), het permanent toezicht en monitoring op de markten, de ondersteuning en bescherming van de rechten van de energieconsumenten en de nieuwe wetgevende initiatieven in uitvoering van het Europees gedefinieerde REPowerEU plan.

- *Specifieke doelstellingen van de CREG binnen het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)*²⁷

Binnen ACER zal de CREG de integratie van de Europese markten nastreven met als gemeenschappelijke doelstelling de oprichting, ontwikkeling en/of implementatie van:

- het toezichtskader op de groothandelsmarkt voor energie voor het opsporen en vermijden van uitwisselingen op basis van voorkennis en marktmanipulatie;
- een gecontroleerde en transparante energiemarkt om consumenten billijke, kostengeoriënteerde prijzen te bieden die oneerlijke praktijken verbiedt en om de markspelers correcte prijssignalen²⁸ te geven;
- het Europees regelgevend kader (zoals laatst in 2019 aangepast door het Clean Energy Package en de nieuwe legislatieve teksten in het kader van de *Green Deal (Fit for 55 package)*, rekening houdend met de toekomst van gas bij een koolstofarmbeleid;
- de *Target Models voor elektriciteit en gas*, in het bijzonder de Europese netwerkcodes, rekening houdend met de onzekerheid inzake de toekomstige bevoorrading en vraag naar energie en de verdere integratie van hernieuwbare bronnen;
- de promotie en ondersteuning van bevoorradingzekerheid (zie thema 12), met inbegrip van de ontwikkeling van vervoerscapaciteiten om een antwoord te bieden op de 'reshuffling' van de invoerstromen van gas als gevolg van de progressieve vermindering van gas van Rusland naar Europa.

---

²⁶ REPowerEU: affordable, secure and sustainable energy for Europe | European Commission (europa.eu).

²⁷ https://www.acer.europa.eu/en/The_agency/Mission_and_Objectives/Pages/default.aspx.

²⁸ In het bijzonder door de effecten van een verstoring van de markt als gevolg van *redispatching*acties te minimaliseren: <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z1707annex.pdf>https://www.acer.europa.eu/en/The_agency/Mission_and_Objectives/Pages/default.aspx.

➤ *Specifieke doelstellingen van de CREG binnen de Raad van Europese Energieregulators (CEER)*

De CEER ondersteunt de ontwikkeling van een competitieve, doeltreffende en duurzame Europese interne energiemarkt²⁹. Haar werk vormt een aanvulling op het werk van ACER en beoogt dezelfde doelen. ACER richt zich evenwel op de taken die het moet uitvoeren met het oog op de Europese wetgeving, terwijl de CEER zich buigt over de regulering van energie in de brede zin waarbij ook andere aspecten aan bod komen dan interne marktgerichte wettelijke en reglementaire aspecten door meer de nadruk te leggen op de rol en belangen van de verbruikers.

Net zoals bij ACER zal de CREG in 2023 een actieve rol blijven spelen binnen de CEER om een transparante en competitieve vrije markt te bevorderen. De aandacht van de CREG zal prioritair uitgaan naar:

- de stijgende actieve betrokkenheid van de verbruiker in de ontwikkeling van de energiemarkt en de impact van de digitalisering op dit proces;
- de versterking van de consumentenbescherming om hen toe te laten actief deel te nemen aan de energiemarkten, waarvoor binnen de CEER een visie voor 2030 werd ontwikkeld;
- de interactie tussen de groot- en kleinhandelsmarkt waarbinnen de rol van de distributie- en de transmissienetbeheerder wijzigen waardoor er een meer permanente opvolging en beoordeling van de efficiëntie noodzakelijk is;
- de ondersteuning van de internationale relaties met regulators binnen en buiten Europa om ervaringen uit te wisselen in het zoeken naar antwoorden op de groeiende interactie van de Europese interne energiemarkt met zijn buurmarkten;
- in het kader van de implementatie van het *Clean Energy Package*, de uitwisseling van ervaringen in het zoeken naar antwoorden op de toepassing van het minimum *target* van 70% grensoverschrijdende capaciteit in combinatie met de opening die voor de *redispatching* werd gecreëerd;
- de energietransitie (met inbegrip van de toekomst van gas en de gasinfrastructuur bij een koolstofarmbeleid) in overeenstemming met de *Green Deal*.

2.5.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Europese en internationale deelname en vertegenwoordiging*

Net zoals voorheen zal de CREG in de praktijk de werking van de CEER (en van ACER) blijven ondersteunen en, op verzoek, in haar lokalen vergaderingen van de werkgroepen, seminars of algemene vergaderingen blijven organiseren.

De CREG blijft in 2023 een actieve rol spelen binnen de CEER door het vicevoorzitterschap van de organisatie te verzekeren via het vicevoorzitterschap van de *General Assembly*, het voorzitterschap en vicevoorzitterschap van het *Legal Affairs Committee* (LAC), het vicevoorzitterschap van de *Gas Working Group* (GWG) en het co-voorzitterschap van de *Liquefied Natural Gas Workstream*. Binnen ACER neemt de CREG in de werkgroepen en taskforces een positie die haar in staat stelt een zekere invloed uit te oefenen op de uitgevoerde analyses en de aanbevelingen ervan. Zo is de CREG belast met het vicevoorzitterschap van de Gas Werkgroep, het vicevoorzitterschap van de CACM en FCA *Task Force* en het voorzitterschap en vicevoorzitterschap van het *Legal Expert Network* (LEN).

➤ *Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)*

---

²⁹ https://www.ceer.eu/documents/104400/3733481/CEER_Statutes-EN_2015-09-15.pdf/c688187c-ab7c-a737-0c52-4eef4f0446d.

ACER werkt het jaarlijkse *monitoring*rapport uit betreffende de werking van de groothandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas, de kleinhandelsmarkt voor elektriciteit en aardgas en de consumenten, en dit voor alle activiteitssegmenten. De CREG zal in het kader hiervan de vereiste Belgische gegevens verstrekken.

ACER is in staat om toezicht te houden op de *trading* in groothandelsenergieproducten en de werking en transparantie van verschillende marktsegmenten en de wijze van uitwisseling op jaarlijkse basis te evalueren. Gevallen van mogelijk marktmisbruik zullen worden geïdentificeerd en gemeld aan de CREG die verantwoordelijk is voor het onderzoek en de uitvoeringsmaatregelen in België.

Voor het overige zal de CREG, in het kader van het omwille van de energiecrisis steeds groter wordende aantal door ACER overgemaakte vragenlijsten, er voortdurend op toezien dat die vragenlijsten zo nauwkeurig mogelijk worden beantwoord en binnen de gestelde termijnen worden teruggestuurd (voor zover de CREG tijdig alle informatie kan verzamelen wanneer zij zich moet richten tot andere instellingen of organismen). Deze vragenlijsten, die zijn opgesteld binnen de verschillende *Task Forces* van ACER (waar de CREG ook actief aan deelneemt), vormen immers de basis voor talrijke verwezenlijkingen (*deliverables*) van deze instantie.

➤ *Raad van Europese energieregulators (CEER)*

De CREG zal attent blijven voor de door CEER georganiseerde opleidingsactiviteiten. Enerzijds zal ze hiervan gebruik maken om haar eigen personeel op te leiden, anderzijds zal zij ook actief betrokken zijn bij het opstellen van de programma's van de trainingen en optreden als docent tijdens verschillende trainingsprogramma's (basisopleiding, *legal training*, *Projects of Common Interest (PCI)*, *Cost Benefit Analysis (CBA)*, integratie van de gas- en elektriciteitsmarkten, ...). De CREG, die meehelpt om binnen de CEER het opleidingsprogramma te verwezenlijken, zal in de mate van het mogelijke de CEER bijstaan om het programma te optimaliseren en te verfijnen in 2023.

De CREG zal in 2023 binnen de *Task Force Retail Price Development* meewerken aan een CEER-rapport over de empowerment en bescherming van consumenten tijdens en na de crisis zoals deze vandaag ervaren wordt. Het rapport heeft tot doel maatregelen en strategieën te identificeren om consumenten te beschermen tijdens crisisscenario's en maatregelen te evalueren om de ontwikkeling van retailmarkten en consumentenbescherming te vergemakkelijken. Steunend op eerder CEER-werk over crisismanagement en gevolgen en over hoe de huidige ontwikkelingen het consumentengedrag in de toekomst kunnen veranderen, betekent dit rapport een aanvulling op de mededeling van de Europese Commissie over de aanpak van stijgende energieprijzen: een instrumentarium voor actie en ondersteuning³⁰.

In 2023 zal de CEER nationale reguleringsinstanties verder begeleiden met het oog op hun assessment aan de hand van de (metrische) indicatoren die zijn vastgelegd in de *Position Paper on Well-functioning Retail Energy Markets* en gedefinieerd zijn in het gelijknamige handboek. Op basis van deze evaluatie zullen de nationale reguleringsinstanties de problemen in hun respectieve landen identificeren alsook de wijze waarop zij hun situatie kunnen verbeteren. Evaluaties kunnen kaderen in een regionaal perspectief om de draagwijdte te onderzoeken van een mogelijke integratie van de kleinhandelsmarkten (bijvoorbeeld: NordREG).

In de mate het wetgevend proces nog niet zou afgelopen zijn, tevens zal in een Europees kader, de CREG het Europese proces van het *Hydrogen and Gas Market Decarbonisation Package* in 2023 blijven begeleiden en zal ze vanuit de CEER mee gezamenlijk reageren op voorstellen van de Europese

---

³⁰ [Energieprijzen : maatregelen om uitzonderlijke situaties en gevolgen daarvan aan te pakken \(europa.eu\)](https://europa.eu).

instellingen. Tijdens dit traject zullen een aantal verschillende werkpunten flexibel worden ingevuld, afhankelijk van de wetgevingsontwikkelingen.

In 2023 zal de CREG mee deel uitmaken van de reflectiegroep binnen CEER die zich buigt over de meest optimale methode om ook voor injectie van hernieuwbare en koolstofarme gassen in lokale netten toegang tot de groothandelsmarkt te waarborgen. In een rapport zal de reikwijdte van entry-exit systemen voor koolstofvrije gassen verduidelijkt worden om verkeerde interpretaties en overregulering van het distributieniveau te voorkomen.

De prijzen van energiegrondstoffen hebben in heel Europa ongekende hoogtes bereikt. De CREG zal binnen de *Retail Price Development Workstream* binnen CEER meewerken aan het opstellen van een rapport die de redenen en de stand van zaken van de hoge marktprijzen in heel Europa weergeeft. Hiertoe zal samengewerkt met alle belanghebbenden in Europa, waaronder de regionale regulatoren, om tot een Europees perspectief te kunnen komen.

Bovendien zal de CREG meewerken aan de ontwikkeling van regulatoire innovaties in het kader van de integratie van de elektriciteits- en gasector en ontwikkelingen op het vlak van *offshore* hernieuwbare energie en waterstof. Verschillende energievectoren kunnen elkaar aanvullen voor bepaalde diensten zoals energieopslag en -vervoer, waar de ene de andere kan vervangen. De convergentiezones dienen afgetast en de regulatoire uitdagingen in kaart gebracht.

Voor het overige zal de CREG, in het kader van de talrijke vragenlijsten overgemaakt door CEER, er voortdurend op toezien dat die zo nauwkeurig mogelijk worden beantwoord en binnen de gestelde termijnen worden teruggestuurd (voor zover de CREG tijdig alle informatie kan verzamelen wanneer zij zich moet richten tot andere instellingen of organismen). Deze vragenlijsten, die zijn opgesteld binnen de verschillende *Work Streams* (waar de CREG actief aan deelneemt), vormen immers de basis voor talrijke verwezenlijkingen (*deliverables*) van deze instantie.

➤ *Europese Commissie*

De CREG zal informele en formele contacten onderhouden met de Europese Commissie en de betrokken Europese stakeholders. Zij doet dit om op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen en relevante toekomstige initiatieven voor de goede uitoefening van haar reguleringsopdrachten en de intrede van een ééngemaakte markt, zoals beoogd in de Europese regelgeving. Raadplegingen en deelnemingsverzoeken van Europese instellingen, zoals de Europese Commissie of het Europees Parlement, zullen in de mate van het mogelijke, via ACER of de CEER, een nauwkeurig antwoord krijgen.

Om het werk van de Europese Commissie te kunnen opvolgen, blijft de CREG zich inzetten binnen de *European Policy Unit* van de CEER, om relevante studies, mededelingen en andere publicaties van de Europese Commissie te analyseren en te bespreken. In 2023 zal meer nadruk gelegd worden op de *Green Deal*, de ontwikkelingen inzake hernieuwbare gassen en koolstofneutrale gassen en de maatregelen genomen om de gevolgen van onder meer de hoge energieprijzen voor de consument te verzachten. Het werk dat de CREG op dit gebied uitvoert, zal gebeuren in samenwerking met de gewestelijke regulatoren voor materies die onder hun bevoegdheid vallen en in samenwerking met andere federale instanties.

In het kader van de promotie en ondersteuning van energiezekerheid (zie thema 12), stelt de CREG zich ten dienste van de bevoegde instantie, met advies en expertise over de energiemarkten. Daartoe zal zij deelnemen als tweede permanente vertegenwoordiger van België naast de Algemene Directie Energie, aan de *Gas Coordination Group* en, op rechtstreekse uitnodiging van de Europese Commissie, aan de *Electricity Coordination Group* als nationale reguleringsinstantie. Voor elektriciteit staat hierbij, in 2023, de update van de taken van de verordening (EU) nr. 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van

Richtlijn 2005/89/EG³¹ op de agenda evenals initiatieven om het hoofd te bieden aan de crisis. Voor aardgas gaat de bespreking over de update van de taken van de verordening (EU) nr. 2017/1938³². Deze verordening geeft nieuwe taken aan de CREG (en aan alle *National Regulatory Authorities*), waaronder een analyse van de impact op de marktwerking van preventieve niet-marktinstrumenten die op vraag van de Europese Commissie moeten gerealiseerd worden om de gasbevoorradingszekerheid te garanderen. Bovendien zullen de activiteiten in 2023 eveneens vooral afhangen van de nieuwe ontwikkelingen en vereisten om het hoofd te bieden aan de huidige energiecrisis die in de *Gas Coordination Group* van de Europese Commissie zullen worden opgevolgd.

In het kader van de verlenging van deze activiteiten zal de CREG in 2023 actief deelnemen aan de fora voorgezeten door de Europese Commissie van gas, elektriciteit, verbruikers en infrastructuur.

➤ *Andere Europese nationale reguleringsinstanties*

De CREG zal een nauwere samenwerking nastreven met de reguleringsinstanties van de buurlanden om kennis en informatie uit te wisselen over de werkingsregels van de groothandelmarkten, de manieren van prijsbepaling en de bescherming van de consument.

Deze bilaterale samenwerkingen kunnen de vorm aannemen van informele vergaderingen of leiden tot de ondertekening van een protocolakkoord (*Memorandum of Understanding*). De CREG streeft ernaar om jaarlijks minstens één bilaterale vergadering te organiseren met de reguleringsinstanties van elk buurland en met de instanties waarmee zij in het verleden een protocolakkoord heeft afgesloten.

In het kader van de BREXIT zal de CREG de verdere praktische gevolgen voor de toekomstige regulering van de aardgas- en elektriciteitsinterconnectoren met het Verenigd Koninkrijk van nabij opvolgen. Hiertoe neemt zij deel aan de discussiegroepen en *Task Forces* opgericht door de bevoegde overheden en collega-regulators om de consequenties van deze Brexit voor de energiebelangen van België aan te pakken.

➤ *European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas (EASEE-gas)*

In 2023 behoudt de CREG het statuut van buitengewoon lid van EASEE-gas, (*European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas*), een vereniging die de gasindustrie in haar geheel (van producenten tot eindverbruikers) vertegenwoordigt en die de praktijken voor het vereenvoudigen en stroomlijnen van het fysisch transport van en de handel in gas promoot. Dankzij haar statuut binnen deze vereniging zal de CREG de kans hebben om de werken hiervan te evalueren tijdens de Algemene Vergadering.

➤ *OESO Netwerk van Economische Regulators (OESO - NER)*

Ten behoeve van de verdere internationale uitstraling van regulators, zal de CREG in 2022 meewerken aan het OESO Netwerk van Economische Regulators (NER)³³. Het NER is een open en uniek forum dat de dialoog promoot tussen regulators in de wereld uit verschillende sectoren. Hierbij wordt op zoek gegaan naar de vereisten nodig om als regulator de uitdagingen voor de toekomst aan te kunnen.

---

³¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/DOC/?uri=CELEX:52016PC0862&from=EN>.

³² Verordening (EU) nr. 994/2010 van het Europees Parlement en de Raad betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gaslevering en houdende intrekking van Richtlijn 2004/67/EG van de Raad.

³³ <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/ner.htm>.

➤ *Franstalig netwerk van de energieregulators (RegulaE.Fr)*

Dit netwerk wil onder andere het delen van informatie en goede praktijken inzake energieregulering en de technische samenwerking tussen regulatoren bevorderen, de coördinatie met internationale opleidingsprogramma's verzekeren en de samenwerking tussen haar leden stimuleren.

De CREG neemt deel aan de activiteiten van dit netwerk sinds de oprichting ervan in november 2016. In dit kader neemt de CREG deel aan de vergaderingen van het overlegcomité van het netwerk, werkt ze samen met het permanent secretariaat van het netwerk aan de organisatie van verschillende evenementen (workshops, algemene vergaderingen, andere formele ontmoetingen, ...) en staat ze het communicatiecomité van het netwerk bij.

Sinds 2018 geniet RegulaE.Fr van de steun van het directoraat-generaal Internationale Samenwerking en Ontwikkeling (DEVCO) van de Europese Commissie voor de organisatie van haar werkzaamheden en ontmoetingen. In 2020 werd een strategisch partnerschap van vier jaar gesloten tussen de Faciliteit voor Technische Bijstand (TAF) die de Europese Commissie heeft opgericht en RegulaE.Fr.

De CREG zal ook in 2023 aan de activiteiten van RegulaE.Fr deelnemen.

2.5.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
2.5.2.	Deelname aan de activiteiten van RegulaE.fr	Q2	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Evaluatie aan de hand van metrische indicatoren vastgelegd in de <i>Position Paper on Well-functioning Retail Energy Markets</i> en gedefinieerd in het gelijknamige handboek om de prestaties van de regulator ter zake te evalueren	Q3	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Ondersteunen van de CEER en ACER in het kader van hun werking en de vertegenwoordiging van deze organisaties	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het vicevoorzitterschap waarnemen van de CEER	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het voorzitterschap en vicevoorzitterschap van het <i>Legal Affairs Committee</i> (LAC) en van het <i>Legal Expert Network</i> (LEN) waarnemen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het vicevoorzitterschap waarnemen van de CEER en ACER Gas Working Group	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het vicevoorzitterschap van de <i>CACM en FCA Task Force</i> waarnemen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau

2.5.2	Het vicevoorzitterschap van de <i>Liquified Natural Gas Workstream</i> waarnemen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Als geassocieerd lid de werkzaamheden van <i>EASEE-gas (European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas)</i> opvolgen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Deelnemen aan het OESO Netwerk van Economische Regulators (NER)	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	De juridische analyses, Europese <i>benchmarking</i> oefeningen en <i>monitoring</i> van de energiemarkten vormgeven binnen de CEER en ACER	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Het aanleveren van de Belgische bijdrage voor de <i>monitoring</i> rapporten betreffende de werking van de groot- en kleinhandelsmarkten voor elektriciteit en aardgas	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	De ontwikkelingen van de Belgische gasmarkt in het kader van een koolstofarmbeleid en de energietransitie opvolgen en vergemakkelijken	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	De regulatoire innovaties voor de integratie van de elektriciteits- en gasector en de ontwikkelingen op het vlak van <i>offshore</i> hernieuwbare energie en waterstof opvolgen en vergemakkelijken	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2	Het wetgevend proces begeleiden via CEER rond het Europees waterstof en koolstofarm gas pakket	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Reflecteren binnen CEER over de reikwijdte van entry-exit systemen voor hernieuwbare en koolstofarme gassen geïnjecteerd in lokale netten	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Bijdragen aan vragenlijsten toegezonden door ACER en de CEER, zowel voor wat betreft de redactie als het beantwoorden ervan	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Organiseren, deelnemen aan en beheren van de door CEER georganiseerde opleidingsactiviteiten	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Meewerken aan het CEER-rapport over de empowerment en bescherming van consumenten tijdens en na de energiecrisis	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau

2.5.2.	Ingaan op raadplegingen en deelnemingsverzoeken van Europese instellingen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Bijdragen en deelnemen aan de opvolging van de <i>priority issues</i> binnen de <i>European Policy Unit</i> van de CEER	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Deelnemen aan de <i>Electricity Coordination Group</i> en de <i>Gas Coordination Group</i> vergaderingen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Actief deelnemen aan de fora over gas, elektriciteit, consumenten en infrastructuur	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Bilaterale vergaderingen houden met de reguleringsautoriteit van de buurlanden om kennis en informatie uit te wisselen	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Opvolging en deelname aan discussiegroepen met de bevoegde overheden en collega-regulators om de regulatoire consequenties van Brexit aan te pakken	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	In voorkomend geval, marktmisbruik identificeren op basis van het toezicht op trading activiteiten in groothandelsenergieproducten	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau
2.5.2.	Binnen de <i>Retail Price Development Workstream</i> in CEER de hoge energieprijzen analyseren	2023	Geliberaliseerde activiteiten – Samenwerken met instanties op Europees en internationaal niveau

3. AS NR. 2: GEREGULEERDE ACTIVITEITEN

Binnen de energiesector maken elektriciteit en gas deel uit van de netwerkindustrieën: zij hebben intrinsiek behoefte aan een specifiek netwerk om de eindverbruiker te bereiken. De permanente behoefte aan een dergelijke netinfrastructuur zorgt ervoor dat het beheer van de netten een activiteit is die een aanzienlijk kapitaal vereist en die bovendien een langetermijnvisie vergt voor de planning, de bouw en het gebruik ervan. Om dezelfde redenen gaat deze activiteit gepaard met een wettelijk monopolie. In deze tijd van energietransitie op Europees niveau is de nood aan investeringen bijzonder groot en moet een passend antwoord gevonden worden op de sterk stijgende vraag naar financieringsnoden en moet er nagedacht worden over de uitwerking van een kader voor anticipatieve investeringen. Bovendien worden er industriële oplossingen ontwikkeld om aan de assen van het Klimaatplan te beantwoorden met in het bijzonder de ontwikkeling van vraagbeheer voor elektriciteit, opslag van elektriciteit, methanisering en waterstof voor aardgas. De CREG zal deze ontwikkelingen en de impact ervan op de netwerken die in België gereguleerd worden, opvolgen.

De transmissienetten voor elektriciteit en aardgas zijn niet alleen belangrijk voor de bevoorrading, maar zij zijn dat eveneens voor de ontwikkeling van de mededinging en voor de goede werking van de vrije markt, zowel op nationaal als op Europees niveau. Deze strategische opdracht is essentieel voor het verzekeren van efficiënte prijzen en diensten evenals om openbare dienstverplichtingen voor de transmissienetnetbeheerder te omkaderen, die via tarieven en via toeslagen verrekend worden.

De CREG moet er dan ook bijzondere aandacht aan besteden in het kader van haar reguleringsbevoegdheden: opvolging van de investeringen van de netbeheerders inzake vervoer (voor gas), LNG en opslag, bepaling (*ex ante*) van de tarieven voor het gebruik van het net, controle van de rekeningen van de transmissienetbeheerders, goedkeuring van de regels voor toegang tot en werking van de markten van de ondersteunende diensten, controle van de vereisten inzake ontvlechting (*unbundling*), certificering, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders, enz. In de lijn van de regulatoire periode 2016-2019 heeft de CREG in haar tariefmethodologie 2020-2023 een belangrijk aantal financiële stimulansen voorzien om de netbeheerder ertoe aan te zetten strategische keuzes te maken die de werking van de markt zoveel mogelijk verbeteren en/of een gunstige impact hebben voor de verbruiker.

Uit de resultaten die zijn verkregen sinds het begin van de regulering met stimulansen blijkt dat ze belangrijk is om de gebruikers een optimale werking van de netwerken te verzekeren.

Naast deze activiteit oefent de CREG een controle uit op de transmissienetten en speelt zij de rol van facilitator op het gebied van niet-discriminerende toegang, transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van het net.

De CREG ziet er tevens op toe dat de transmissienetten op adequate wijze worden ontwikkeld, overeenkomstig de doelstellingen van het algemeen beleid voor energie en Europese integratie, de energie-efficiëntie en de integratie van de (decentrale) productie van elektriciteit die afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen.

Meer algemeen hecht de CREG, net zoals in het verleden, bijzonder veel belang aan de scheiding tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten en meer bepaald aan de afwezigheid van kruissubsidiëring tussen deze twee soorten activiteiten rekening houdend met de wetgevende initiatieven op Europees niveau in verband met waterstof.

Tot slot zullen de investeringen en marktkoppelingsactiviteiten, de investeringen in “met waterstof compatibele” infrastructuur (anticipatieve investeringen) en *retrofitting* worden geanalyseerd in het kader van de energietransitie.

3.1. THEMA 6: WAARBORGEN VAN EEN ADEQUATE EN DOELTREFFENDE WERKING VAN DE NETTEN EN HUN BEHEERDER IN HET BELANG VAN HUN GEBRUIKERS

3.1.1. Doelstellingen van de CREG

De doelstellingen van de CREG met betrekking tot de werking van de netten en hun beheerder zijn gegroepeerd rond de volgende elementen:

- de ontvlechting van de eigendomsstructuren ("*unbundling*") en certificering van de netbeheerders;
- de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders, financiële deelnemingen die een negatieve invloed kunnen hebben op de onafhankelijkheid van de netbeheerder of de uitoefening van taken die hem door de elektriciteits- en gaswet zijn toevertrouwd;
- de afwezigheid van kruissubsidies;
- de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten en dit op Belgisch, regionaal en/of Europees niveau³⁴;
- het toezicht op de investeringen van de transmissienetbeheerders;
- het komen tot een optimale financiële structuur van de netbeheerder;
- de verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten;
- de bevordering van innovatie;
- de doeltreffendheid van de methodologieën en processen toegepast om de netveiligheid te garanderen;
- het behalen van de doelstellingen betreffende decarbonisering, energietransitie en de integratie van het energiesysteem;
- niet-discriminerende toegang tot het net verzekeren.

➤ *Ontvlechting van de eigendomsstructuren (ownership unbundling) en certificering van de netbeheerders*

De CREG zal haar taken op het gebied van toezicht met het oog op een voortdurende naleving van de vereisten inzake *unbundling* door de transmissienetbeheerders, met name Elia Transmission Belgium, Fluxys Belgium en Interconnector Limited (in samenwerking met OFGEM) verder uitoefenen.

Binnen dit kader kan de CREG overeenkomstig de elektriciteitswet en de gaswet een certificeringsprocedure openen in vier situaties:

- 1) wanneer een kandidaat-netbeheerder de CREG hierom verzoekt;
- 2) in geval van kennisgeving door de netbeheerder van een transactie die een nieuwe evaluatie verantwoordt van de manier waarop hij zich schikt naar de vereisten inzake *unbundling*;
- 3) op eigen initiatief, wanneer zij kennis heeft van het feit dat een voorziene wijziging in de eigendom of invloed uitgeoefend op de netbeheerder een overtreding kan inhouden van de bepalingen inzake onafhankelijkheid, onpartijdigheid en vertrouwelijkheid of wanneer zij redenen heeft om te geloven dat een dergelijke overtreding kan zijn gepleegd; of
- 4) op een met redenen omkleed verzoek van de Europese Commissie.

---

³⁴ Ter herinnering: de Belgische en Luxemburgse gasmarkten zijn al geïntegreerd.

De wet van 8 juli 2015 heeft in de gaswet een Afdeling III in Hoofdstuk IV ingevoegd, genoemd “*Afdeling III: Gemeenschappelijke balanceringsonderneming*”. In het kader van deze wijziging heeft de wetgever niet geopteerd voor een certificering van deze gemeenschappelijke onderneming, maar heeft zij in de plaats daarvan een ander regulerend kader uitgewerkt waarbij de CREG bevoegd is voor:

- 1) de voorafgaande goedkeuring van de “nalevingsfunctionaris”, die aan te duiden is door de gemeenschappelijke onderneming. Deze functionaris dient strikte voorwaarden van onafhankelijkheid en beroepsbekwaamheid na te leven. De CREG beschikt over de bevoegdheid om instructie te geven aan de gemeenschappelijke onderneming om de nalevingsfunctionaris, in geval van gebrek aan onafhankelijkheid of beroepsbekwaamheid, te ontheffen uit zijn functie; en
- 2) een advies te verstrekken over het nalevingsprogramma dat door de gemeenschappelijke onderneming moet worden opgesteld en nageleefd. Elke inbreuk door de gemeenschappelijke onderneming op het nalevingsprogramma moet door de nalevingsfunctionaris aan de CREG worden meegedeeld zodat de CREG met toepassing van de gaswet gepast kan optreden.

Met toepassing van de Verordening (EU) 2022/1032 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2022 tot wijziging van Verordeningen (EU) 2017/1938 en (EG) nr. 715/2009 wat betreft gasopslag, zal de CREG de daarin voorziene certificeringsprocedure toepassen op de opslagsysteembeheerder van België, zijnde Fluxys Belgium NV. Deze wijziging gebeurde als gevolg van de vaststellingen van de huidige crisis.

➤ *Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders*

De doelstelling die door de CREG wordt nagestreefd, is zich vergewissen van de naleving door de netbeheerders van de wettelijke bepalingen die op hen van toepassing zijn op het gebied van onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Zij zal bijzonder aandachtig zijn bij de aanstelling van bestuurders binnen de raden van bestuur van de transmissienetbeheerders.

Dat geldt ook voor de eventueel door de TNB beoogde participaties in ondernemingen die in de toekomst een rol als producent of leverancier zouden kunnen spelen, zelfs als dat nu nog niet het geval is: er moet vermeden worden dat een dergelijke participatie tot een minder objectieve houding zou leiden ten aanzien van de betrokken onderneming.

➤ *Opvolging en aanmoediging van de evolutie naar de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten*

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

In 2023 zal de CREG meewerken aan de integratie van de Europese groothandelsmarkten door toe te zien op de werking van de stroomgebaseerde marktkoppeling in de *Core* capaciteitsberekeningsregio. Deze stroomgebaseerde marktkoppeling werd in 2022 geïmplementeerd en is één van de hoekstenen van de éénvormige *day-ahead* markt in Europa en vormt het belangrijkste project in de tenuitvoeringlegging van de CACM Verordening.

Daarnaast zal de CREG toezien op de verdere coördinatie tussen Elia en de andere transmissiesysteembeheerders en het ontwikkelen van geharmoniseerde regels voor de berekening van de (grensoverschrijdende) transmissiecapaciteiten, de toegang tot de capaciteiten en het beheer van congesties. Dit zal gebeuren binnen het kader van de CACM, FCA, EB en SO Verordeningen in samenwerking met de andere betrokken regulerende instanties en ACER.

De regionale implementatie van de CACM, FCA, EB en SO Verordeningen worden op verschillende niveaus opgevolgd door de CREG: in het kader van de *Core* capaciteitsberekeningsregio en - voor de

verbinding met het Verenigd Koninkrijk - op bilaterale wijze met Ofgem. Deze marktintegratie heeft plaats in verschillende tijdshorizonten: van de langere termijn (FCA Verordening) over de *day-ahead* en *intraday* markten (CACM Verordening) en de balanceringsmarkten (EB Verordening) tot de real-time met betrekking tot de harmonisering van de operationele veiligheidsvereisten (SO Verordening).

De CREG zal verder toezien op de status van de interconnectie met het Verenigd Koninkrijk in de context van de Brexit en de toepassing van het handelsakkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie. In het bijzonder zal de CREG bijdragen aan de discussies tussen de transmissienetbeheerders (TNB's), ACER, de Europese Commissie en de betrokken regulerende instanties met betrekking tot het ontwikkelen en goedkeuren van een nieuw handelsregime die de bepalingen in het handelsakkoord respecteert.

Naast de ontwikkeling, adoptie en implementatie van de CACM-, FCA-, EB- en SO-verordeningen, zal de CREG haar taken opnemen zoals beschreven in Hoofdstuk III van Verordening (EU) 2019/943³⁵, deel van de *Clean Energy Package* (CEP). In het bijzonder zal de CREG waken over de correcte implementatie en toepassing van de bepalingen met betrekking tot de toegang tot de (grensoverschrijdende) transmissiecapaciteiten en het beheer van de congesties in de gekoppelde netwerken.

Omdat de elektriciteitswet deze opdracht prioritair aan de netbeheerder heeft toegekend, zal de CREG de stappen die gaan in de richting van een betere integratie van de elektriciteitsmarkt blijven ondersteunen, zo nodig via passende aanmoedigingsmechanismen.

Om het belang van de integratie van de markten voor de transmissie van elektriciteit te benadrukken heeft de CREG in 2019, na overleg met Elia, de doelstellingen vastgelegd die Elia voor de tarifaire periode 2020-2023 moet behalen in het kader van de voorziene stimulans voor de verhoging van de interconnectiecapaciteit die ter beschikking wordt gesteld in de Belgische regelzone zoals beoogd door de tariefmethodologie. In 2023 zal de CREG dan ook de verhoging van de interconnectiecapaciteit die ter beschikking wordt gesteld in de *Core*-zone opvolgen met als performantie-indicator de beschikbare commerciële capaciteit ('RAM-waarde') op de actieve *critical branch* door voornamelijk rekening te houden met de uren met een hoge netto-belasting van het Elia-net. De CREG is ervan overtuigd dat de inspanningen van de Europese TNB's met het oog op verdere marktintegratie eveneens gunstige effecten hebben voor de Belgische netgebruikers. Daarom houdt de CREG bij de kalibrering en bij de toekenning van voornoemde stimulansen ook voor een gedeelte rekening met de inspanningen van de andere TNB's van de *Core*-zone.

De CREG zal er verder over waken dat de niveaus van de grensoverschrijdende transmissiecapaciteiten die door Elia ter beschikking worden gesteld, in lijn zijn met de bepalingen in Verordening (EU) 2019/943. In het bijzonder zal de CREG erop toezien dat de grensoverschrijdende capaciteiten minimaal 70% bereiken en, indien nodig, opvolgen in welke situaties deze minimale waarde niet kan worden gehaald omwille van operationele veiligheidsredenen. Hiertoe zal de CREG de voorwaarden bepalen in haar beslissing over een derogatie van deze verplichting voor 2022, conform artikel 16, (9). De CREG zal bovendien toezien op de correcte en efficiënte toepassing van de wettelijke bepalingen hieromtrent, zowel deze in de Verordening (EU) 2019/943 als in haar beslissingen.

Om verdere grensoverschrijdende Europese projecten en in het bijzonder *Projects of Common Interest* te promoten, maakte de CREG in meerdere belangrijke beslissingen (waaronder deze van 7 juli 2016³⁶) duidelijk dat de netbeheerder voor bepaalde investeringsprojecten onder bepaalde voorwaarden op een hogere vergoeding kon rekenen: de voorwaarden daartoe zijn opgenomen in de methodologie en

---

³⁵ Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit.

³⁶ Beslissing (A)160707-CDC-1480 tot vaststelling van de methodologie en de criteria voor de evaluatie van investeringen in elektriciteits- en gasinfrastructuur en de daarbij horende grotere risico's, 7 juli 2016.

de criteria voor de evaluatie van investeringen in elektriciteits- en gasinfrastructuur en de hiermee gepaard gaande grotere risico's (zie thema 8).

- Voor wat betreft de aardgasmarkt:

De CREG ondersteunt de integratie van de verschillende marktplaatsen voor handel in aardgas in Europa.

Om deze integratie te bevorderen, voorziet Verordening (EU) nr. 984/2013³⁷ in een reeks hervormingen inzake de toewijzing van de vervoerscapaciteit aan grensoverschrijdende interconnectiepunten. Deze gezamenlijke capaciteit wordt ter beschikking gesteld van de gebruikers van het net via veilingen. Voor de praktische organisatie van veilingen van de capaciteit doet Fluxys Belgium een beroep op het capaciteitsplatform PRISMA.

Daarnaast is een grensoverschrijdende optimalisering van de capaciteitsberekeningen in interconnectiepunten vereist zodat het mogelijk is om een maximale hoeveelheid capaciteitsdiensten voor te stellen. Verder moet het vervoersnetwerk beantwoorden aan de vereisten van de Verordening (EU) nr.2017/1938 betreffen de bi-directionaliteit van de interconnecties en beantwoorden aan de infrastructuurstandaard 'N-1' opdat er voldoende vervoerscapaciteit zou zijn, ook bij uitval van de belangrijkste vervoersinfrastructuur. De omschakeling van L-gasklanten naar H-gas vereist de garantie van geschikte capaciteitsdiensten voor de *shippers* om vlot de bevoorrading te kunnen herschikken.

De beheerders van het vervoersnet Creos Luxembourg en Fluxys Belgium, en hun respectievelijke regulatoren ILR en CREG hebben het project BeLux-zone, de eerste integratie van de aardgasmarkten van twee lidstaten in de Europese Unie, in 2015 gelanceerd. Aan het begin van de BeLux-zone in 2015 is Fluxys Belgium opgetreden als commerciële balanceringsoperator in afwachting van een aantal reglementaire en wettelijke maatregelen die moesten genomen worden vooraleer Balansys, de gemeenschappelijke balanceringsonderneming deze rol op zich kon nemen.

Met de goedkeuring van het nalevingsprogramma door ACER en alle reglementaire documenten (*Balancing Agreement, Balancing Code en Balancing Program*) van Balansys door ILR en de CREG, treedt Balansys sinds 1 juni 2020 op als de volwaardige commerciële balanceringsoperator van de markt voor de BeLux-zone.

Creos Luxembourg en Fluxys Belgium zullen beheerders blijven van hun respectieve netten. De CREG zal dit project in 2023 blijven opvolgen en evalueren.

De CREG zal in ieder geval toezien op het evenwicht tussen kosten en baten van de projecten voor grensoverschrijdende integratie en op het aantonen van een zeker belang voor de Belgische en Europese markten, alsook voor de eindverbruiker.

De CREG zal tevens aandacht hebben voor de evolutie van de gashandelsplaats ZTP (Zeebrugge *Trading Point*) en de prijsrelatie met de handelsplaatsen TTF in Nederland, PEG in Frankrijk en THE (*Trading Hub Europe*) in Duitsland.

In 2023 zal de CREG ook het dossier van de opslag aandachtig opvolgen, gelet op de Verordening (EU) nr. 2022/1032 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2022 tot wijziging van Verordeningen (EU) 2017/1938 en (EG) nr. 715/2009 wat betreft gasopslag dewelke in werking is getreden op 1 juli 2022. Die nieuwe verordening verplicht de lidstaten om hun opslagsites voor gas te vullen. Ter verwezenlijking van deze vuldoelstellingen, en voor zover de maatregelen de bevoegdheden van de nationale regulerende instantie betreffen, is de CREG verantwoordelijk voor het

---

³⁷ Verordening (EU) nr. 984/2013 van de Commissie van 14 oktober 2013 tot vaststelling van een netcode met betrekking tot capaciteitstoewijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen en tot aanvulling van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

nemen van die maatregelen. Zo zal de CREG de opslagsysteembeheerder certificeren overeenkomstig de in deze verordening vastgestelde procedure. De CREG zal eveneens de aanpassingen die nodig zijn van het SSA/ACS en SP, in overleg met de beheerder en na consultatie van de markt doorvoeren. Tot slot zal de CREG beslissen over een eventuele korting van maximaal 100% toepasselijk op capaciteitsgebaseerde transmissietarieven op de entrypuncten van en exitpunten naar ondergrondse gasopslaginstallaties en LNG-installaties.

De CREG keurde op 16 juli 2021 het nieuwe opslagmodel dat tot stand kwam na overleg met de marktpartijen goed en zal de evolutie van de Europese opslagmarkt en van de Belgische opslagmarkt in het bijzonder van nabij blijven opvolgen.

Eind juni 2021 concludeerde de Europese Commissie dat het mechanisme voor de regulering van de opslag van aardgas dat Frankrijk sinds 2017 toepast in overeenstemming is met de EU-regels inzake staatssteun. De maatregel zal bijdragen tot de zekerheid en de diversificatie van de energiebevoorrading in Frankrijk, zonder de concurrentie onrechtmatig te vervalsen. Voorts heeft Frankrijk zich ertoe verbonden om vóór eind 2024 bij de commissie een verslag in te dienen met informatie over de gevolgen van de maatregel voor de concurrentie. Het model en de tarifiering van de opslaginstallatie in Loenhout, beheerd door Fluxys Belgium, zouden geen gevolgen mogen ondervinden van deze conclusie van de Europese Commissie.

In 2022 werd de gaswet aangepast om Fluxys Belgium toe te laten om opslagcapaciteit voor gas onder het gereguleerd tarief te verkopen.

In 2023 zal de CREG de ontwikkeling van de LNG-terminal van Zeebrugge en de verschillende diensten die worden ontwikkeld om te voldoen aan de marktbehoeften van nabij opvolgen.

In 2022 werd de tarifaire methode voor het vervoer, de opslag en LNG-activiteiten voor de regulatoire periode 2024-2027 vastgesteld. Deze methode voorziet stimulansen om de CO₂-productie en de methaanuitstoot te beperken. Ze voorziet eveneens de mogelijkheid om investeringen die dienen om de congestie op de interconnectiepuncten met de buurlanden te verminderen door de hogere inkomsten van de veilingpremies te financieren. Deze investeringen zullen ook kunnen dienen voor het vervoer van waterstof.

In 2023 moet de CREG de vervoers- en opslagtarieven goedkeuren op basis van deze nieuwe tariefmethode 2024-2027.

➤ *Toezicht op de investeringen van de transmissienetbeheerders*

Omwille van de oorlog in Oekraïne zijn de gewoonlijke aardgasstromen van oost naar west omgekeerd wat tot congesties op de interconnectiepuncten leidt. De Russische gasbevoorrading naar Duitsland werd immers sterk verminderd waardoor dat land steeds meer gas uit het westen moet invoeren (voornamelijk uit Nederland en België), in tegenstelling tot vroeger. Er lopen initiatieven, onder andere op niveau van Fluxys Belgium, om te investeren in de ontdubbeling van een deel van de VTN om de congestie op bepaalde interconnectiepuncten weg te nemen. De CREG steunt deze versterkingen met inachtneming van het toepasselijk regulatorisch kader en indien nodig de vereiste van "compatibel met waterstof".

Een efficiënte en effectieve realisatie van investeringen van de transmissienetbeheerders is onontbeerlijk om de bevoorradingzekerheid en de liquiditeit van de Belgische markten te waarborgen. Deze opdracht heeft niet enkel betrekking op de Belgische binnenlandse markt, maar ook op de samenwerking met de buurlanden, aangezien België een belangrijk transitland is en zich bevindt op het kruispunt tussen alle andere grote nationale markten. Voor elektriciteit worden daarom niet enkel de resultaten van de Belgische netbeheerder gebruikt voor de berekening van de stimulansen voor de netbeheerder, maar ook de resultaten van de CWE-zone. De CREG zal een zeker belang hechten aan deze samenwerking binnen de beoogde structuren en met de bevoegde instanties.

Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het feit dat nieuwe investeringen verenigbaar moeten zijn met het vervoer van waterstof. Met zijn *European Clean Hydrogen Alliance* zet Europa sterk in op deze energievector als een van de middelen om tegen 2050 koolstofneutraal te zijn. Deze aandacht voor waterstof is nog versterkt in het RepowerEU-actieplan van de Europese Commissie, dat een doelstelling vastlegt van 10 miljoen ton nationale productie van hernieuwbare waterstof en 10 miljoen ton invoer tegen 2030, ter vervanging van aardgas, steenkool en olie in industrieën en vervoerssectoren die moeilijk koolstofvrij te maken zijn. Om de waterstofmarkt te versnellen zouden de medewetgevers hogere subdoelstellingen voor specifieke sectoren moeten overeenkomen. Er is ook 200 miljoen euro uitgetrokken voor onderzoek en de Europese Commissie verbindt zich ertoe de evaluatie van de eerste grote projecten van gemeenschappelijk Europees belang tegen de zomer van 2022 af te ronden. Het is de bedoeling om tegen 2030 drie grote invoer-/waterstofcorridors te ontwikkelen, waarvan er één op het Noordzeegebied zal zijn gericht. De CREG zal de daaruit voortvloeiende ontwikkeling van de vervoersinfrastructuur onderzoeken.

➤ *Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten*

De activiteiten die gericht zijn op een verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteit van de transmissienetten, worden ondersteund door de opstelling van nieuwe nationale en Europese regelgeving en zijn voornamelijk gebaseerd op het toezicht op en de voortdurende opvolging van de werking van de markt.

De verbeteringen die gericht zijn op het aanbod en het gebruik van de transmissienetten, worden nader in detail besproken in onderstaande rubriek die betrekking heeft op de integratie van de markten, voor wat de regionale activiteiten betreft (*CWE*, *Core* en *Channel* voor elektriciteit of *CWE*, *CEE* en *NWE* voor gas). De verbeteringen die op Europees niveau aangebracht werden aan het aanbod en het gebruik van de transmissienetten, worden uiteengezet bij sectie 3.2 hieronder met betrekking tot de ontwikkeling en de implementatie van de netwerkcodes.

De CREG wenst zowel de elektriciteits- als de gasmarkt op regelmatige basis op de hoogte te stellen van de talrijke implicaties en gevolgen van de Europese verordeningen en richtlijnen die al dan niet zijn omgezet met betrekking tot transparantie, REMIT en de financiële wereld. De CREG zal in 2023 de aanpak voortzetten die gevolgd werd bij de eerste studie over transparantie die in 2017 werd gepubliceerd door de studie bij te werken en de nadruk te leggen op de problematiek van de kwaliteit van de gegevens³⁸. van de vervoers- en transmissienetbeheerders en de transparantieplatformen.

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

Zoals hiervoor reeds vermeld in het deel "*Opvolging en aanmoediging van de evolutie naar de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten*" zal de CREG in 2023 toezicht houden op en in voorkomend geval noodzakelijke beslissingen nemen over de implementatie van verbeteringen met betrekking tot de transparantie van de koppeling van de markten in lijn met de bepalingen van de FCA- en CACM-verordeningen. De CREG zal blijven toezien op een periodieke en gestructureerde interactie tussen de transmissiesysteembeheerders en de marktdeelnemers met betrekking tot het verlenen van de nodige transparantie van de marktkoppelingsprocessen.

De CREG ziet samen met de Europese instanties toe op de indiening en publicatie van fundamentele informatie³⁹ door de houders van deze brongegevens die actief zijn in België en op de

---

³⁸ In overeenstemming met haar stimulans "*Data quality*".

³⁹ Fundamentele gegevens voor elektriciteit is informatie over de capaciteit en het gebruik van installaties voor de productie, het verbruik en de transmissie van elektriciteit, met inbegrip van geplande of niet-geplande onbeschikbaarheden van de genoemde installaties, in overeenstemming met artikel 6 tot 17 van de verordening (EU) nr. 543/2013 van de commissie. Fundamentele gegevens voor gas is de informatie over de capaciteit en het gebruik van infrastructuur voor het vervoer van

terbeschikkingstelling ervan aan de marktspelers overeenkomstig de geldende Europese en Belgische bepalingen.

Om het belang van de kwaliteit van de gegevens voor de transmissie van elektriciteit te benadrukken heeft de CREG in 2019, na overleg met Elia, de doelstellingen vastgelegd die Elia voor de tarifaire periode 2020-2023 moet behalen in het kader van de voorziene stimulans voor de verhoging van de kwaliteit van de gegevens die Elia ter beschikking stelt en publiceert. In 2023 zal de CREG de prestatie-indexen op basis van hiervoor ontwikkelde geldigheidstesten nauw opvolgen.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

De CREG is van plan te waken over het behoud van het informatieniveau, ondanks het feit dat Europese platformen bepaalde taken van de transmissienetbeheerders overnemen. In het kader hiervan is zij uitdrukkelijk geïnteresseerd in de voortzetting van de ontwikkeling van het Centraal-Europese transparantieplatform van ENTSO-G⁴⁰, dat wordt beschouwd als een essentiële aanvullende maatregel tegen de congestie in Europa.

Bovendien worden transparantie en informatie verzorgd via verschillende kanalen:

- 1) het Balansys-platform geeft informatie aan de markt over de geaggregeerde *balancing*positie van individuele netwerkgebruikers en de systeempositie;
- 2) het PRISMA-platform geeft informatie over aanbod van capaciteit op interconnectiepunten (IP's); en
- 3) het EDP-platform van Fluxys Belgium geeft informatie over gebruik van capaciteit op IP's die niet opgenomen zijn in Prisma;
- 4) het CMP-rapport ("*Congestion Management Procedure*") geeft informatie over de eventuele congesties op IP's.

Er zullen aanvullende acties worden ondernomen teneinde de beschikbare capaciteiten, de toegang en het transparantieniveau van de opslaginstallaties en LNG-terminals te verbeteren. Voor wat betreft opslag gebeurt de concrete invulling in het kader van de initiatieven die op Europees niveau lopende zijn binnen de CEER werkgroep GST WS. Wat LNG betreft, vallen deze acties onder de initiatieven van de *LNG Work Stream* van de CEER.

In alle gevallen zal de compatibiliteit tussen aanbod en gebruik van de capaciteit in verhouding tot de marktvraag de CREG helpen om het ENTSO-G Europese tienjarige ontwikkelingsplan van het net en de samenhang met het (indicatieve) Nationale Ontwikkelingsplan van Fluxys Belgium (inclusief Fluxys LNG) te evalueren teneinde de energietransitie, de noodzakelijke interconnecties, de bevoorradingszekerheid en de liquiditeit van de Belgische markt te waarborgen in de context van de huidige energiecrisis. Deze opdracht heeft dus niet enkel betrekking op de Belgische binnenlandse markt, maar ook op de samenwerking met de buurlanden, wetende dat België een belangrijk transitland is en zich tussen alle andere grote gasmarkten bevindt. In het kader van de adviserende bevoegdheid van de CREG op het gebied van de toekenning van transportvergunningen voor de bouw en exploitatie van individuele transmissie-installaties wordt een minutieuze opvolging gepland.

---

aardgas, met inbegrip van de geplande en niet-geplande onbeschikbaarheid van de genoemde infrastructuur in overeenstemming met paragraaf 3.3-1) en 3.3-5) van bijlage I van de verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

⁴⁰ Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

➤ *Innovatie bevorderen*

Aangezien de netbeheerders steeds meer uitdagingen moeten aangaan als gevolg van de energietransitie, het Klimaatplan en de uitdagingen van de huidige crisis, moeten ze hun creativiteit gebruiken om nieuwe processen en technieken te vinden om veilige en efficiënte netten te verzekeren.

Bovendien vereist onder andere de Elektriciteitsverordening 943/2019 dat consumenten, inclusief diegenen op laagspanningsniveau, deel zouden moeten kunnen nemen aan de groothandelsmarkten voor energie, inclusief balanceringsmarkten. Het verder verlagen van barrières voor toetreding tot deze markten en het nog efficiënter maken van de prijsvorming op deze markten vereist ook de toepassing van innovatieve ideeën en oplossingen.

Bijgevolg heeft de CREG een stimulans in de tariefmethodologieën opgenomen om de TNB ertoe aan te zetten om onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten te lanceren en tot een goed einde te brengen. Om in aanmerking te kunnen komen in de stimulans moet er aangetoond worden dat deze projecten vanuit het oogpunt van de netgebruikers en de verbruikers in het algemeen een meerwaarde vormen.

In het kader van de tariefverslagen zal de CREG de inspanningen van de TNB's inzake innovatie controleren, zowel op het vlak van de kosten als op het vlak van concrete realisaties ten voordele van de verbruikers.

Daarnaast volgt de CREG, in het kader van de energietransitie, de decarbonisering en de energiecrisis via werkgroepen, de specifieke projecten van de netbeheerder in drie domeinen:

- uitstootvermindering
- waterstof (en de vervoersvectoren ervan zoals ammoniak en methanol)
- biomethaan

Deze ontwikkelingen gaan trouwens verder dan het strikte kader van de huidige regulering en deze werkgroepen werken samen met andere stakeholders zoals bijvoorbeeld de AD Energie van de FOD Economie, gas.be, enz., in het bijzonder voor de aspecten van de specificaties van het vervoerde gas.

In het kader van de *European Clean Hydrogen Alliance* van de Europese Commissie, het memorandum van de CREG aan de federale regering en door zich te baseren op principes van de gaswet en de tariefmethodologie zou de CREG uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling en/of investeringen voor het vervoer van waterstof kunnen goedkeuren. Het zou kunnen gaan om een mengeling van gas en waterstof en/of om pure waterstof in leidingen die een nieuw nut hebben gekregen en gebruikt worden voor waterstof. Deze energievectoren, waterstof, is nieuw op de markt voor het vervoer van gas en vereist een aanpassing van de Europese en nationale wetgeving. Om het bestaande gasvervoersnet te valoriseren, zijn er werkzaamheden op nationaal en op Europees niveau. De CREG zal actief deelnemen aan deze werkzaamheden.

➤ *Waarborgen van de toegang tot de transmissienetten en dit op niet-discriminerende wijze*

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

In 2022 heeft de CREG de eerste versie van de gedragscode voor elektriciteit vastgesteld⁴¹ die de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet (op voorstel van Elia) en de methodes voor de berekening en vastlegging van de voorwaarden wat betreft de verwerving van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van

---

⁴¹ Gelet op de wet van 21 juli 2021 en rekening houdend met het arrest van het Europees hof van Justitie van 3 december 2020 waarbij de Belgische Staat werd veroordeeld wegens de niet-correcte omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG en met toepassing van artikel 11 §2.

de procedures voor de toewijzing van capaciteit en het beheer van congesties, bevat⁴². Deze voorwaarden zijn uit het technisch reglement verwijderd.

In 2023 voorziet de CREG wijzigingen van deze gedragscode, enerzijds om een verwachte wetswijziging te implementeren, specifiek met betrekking tot artikel 12*quinquies* van de elektriciteitswet, en anderzijds om gevolg te geven aan het verzoek van Elia die al heeft aangekondigd dat ze een voorstel van wijzigingen over bepalingen met betrekking tot de aansluiting en de toegang tot het net zal indienen.

Wat onder andere de aansluiting, toegang, evenwichtsverantwoordelijkheid, programmeringsverantwoordelijkheid en verantwoordelijkheid voor de planning van de onbeschikbaarheden (project ICAROS) betreft, zal er in 2023 voortgewerkt moeten worden aan de uitwerking van typeovereenkomsten daarvoor omwille van onder meer de grotere vereisten inzake flexibiliteit, de implementatie van Europese netwerkcodes en de aanpassing aan de gedragscode.

In het kader van haar bevoegdheden zal de CREG deze typeovereenkomsten moeten goedkeuren door bijzondere aandacht te besteden aan het evenwichtige en niet-discriminerende karakter ervan en aan de vereisten verbonden aan de betrouwbaarheid, de veiligheid en de efficiëntie van het transmissienet.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

Ingevolge het arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 (C-767/19) werd de gaswet bij wet van 21 juli 2021, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 3 september 2021, aangepast en is de CREG voortaan bevoegd om bij middel van een beslissing een gedragscode aardgas vast te stellen betreffende:

1° de voorwaarden voor de aansluiting op het vervoersnet en voor de toegang ertoe, alsook voor de toegang tot de opslaginstallatie voor aardgas en tot de LNG-installatie;

2° de voorwaarden inzake de verstrekking van balanceringsdiensten;

3° de voorwaarden inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

De CREG heeft intussen informeel overleg gepleegd met de beheerders Fluxys Belgium, Fluxys LNG en Interconnector enerzijds en met Balansys anderzijds over de ontwerp tekst van de gedragscode aardgas.

Op 4 juli 2022 heeft de CREG haar voorstel van gedragscode tijdens een openbare marktconsultatie voorgelegd aan alle marktpartijen voor opmerkingen en commentaar. Na de consultatie en rekening houdend met de geformuleerde opmerkingen en suggesties heeft de CREG bij middel van een beslissing een gedragscode vastgelegd.

Voor wat betreft het transport van gas zal de CREG de verdere evolutie van het marktmodel dat in 2012 werd ingevoerd en reeds meerdere malen werd aangepast, blijven opvolgen.

Gezien de soms erg kleine marge van het seizoensverschil bij de *Summer/Winter-prijzen* en de aanzienlijke concurrentie op de markt van de flexibiliteitsproducten, vertegenwoordigt de commercialisering van de beschikbare opslagcapaciteit een bijzonder aandachtspunt. In samenspraak

---

⁴² Volgens de informatie die beschikbaar was in de zomer toen dit document werd opgesteld.

met de beheerder van de opslaginstallatie wordt onderzocht welke initiatieven kunnen genomen worden op het vlak van diversificatie van diensten en product vernieuwing.

Bijkomend moeten de regulatoire documenten (opslagcontract en toegangsreglement voor opslag) worden aangepast in uitvoering van de Repower regelgeving⁴³ inzake een te volgen opslagtraject en vullingsverplichtingen voor de opslaggebruiker.

Het marktmodel met betrekking tot de Interconnector werd vastgelegd in de door de CREG goedgekeurde regulatoire documenten met name het transportcontract IAA (*Interconnector Access Agreement*) en de toegangscode IAC (*Interconnector Access Code*). Deze documenten worden jaarlijks licht aangepast in functie van de ontwikkelingen en evoluties op de gasmarkt en het aanbod van nieuwe vervoersdiensten aan de netgebruikers door Interconnector. Sinds 2020 keurt de CREG jaarlijks de financiële afrekening van de activiteiten van Interconnector goed.

3.1.2. Uit te voeren activiteiten

Vanuit een algemeen standpunt oefent de CREG de controle uit op de regels voor de toegang van derden tot netten voor elektriciteits- en gastransmissie, opslag van gas en LNG. De CREG waakt erover dat deze regels transparant en niet-discriminerend zijn, de liquiditeit van de markt bevorderen en nieuwe markspelers aantrekken. Daarnaast controleert de CREG tevens de optimale werking van de markt inzake transmissiecapaciteiten.

➤ *Unbundling en certificering van de netbeheerders*

De CREG zal haar specifieke toezichttaken voortzetten met het oog op de voortdurende naleving van de vereisten inzake *unbundling* door de transmissienetbeheerders. Voor de elektrische interconnectie Nemo Link zal er op een gelijkaardige manier gewerkt worden.

Dit toezicht behelst enerzijds het onderzoeken van eventuele kennisgevingen door de transmissienetbeheerders met betrekking tot geplande transacties waarvoor de naleving van de vereisten inzake *unbundling* in voorkomend geval opnieuw moet worden geëvalueerd of indien nodig, bij gebrek aan kennisgeving, door op eigen initiatief een procedure op te starten voor ingebrekestelling van de netbeheerder.

Anderzijds neemt het toezicht de vorm aan van een *monitoring* aangaande de permanente naleving van de vereisten van de *unbundling* bij kennisgevingen van nieuwe mandaten van bestuurders van de transmissienetbeheerders en/of jaarlijkse verslaggeving door de transmissienetbeheerders aan de CREG waaruit blijkt dat zij de wettelijke bepalingen met betrekking tot de vereisten inzake *unbundling* hebben nageleefd.

Zoals hiervoor vermeld, zal de CREG, indien nodig, een certificeringsprocedure (her)openen op basis van de analyse van de kennisgevingen, verslagen enz. of indien zij hiertoe een met redenen omkleed verzoek van de Europese Commissie ontvangt.

Met betrekking tot de gemeenschappelijke onderneming Balansys voor de gasmarktintegratie BE-LUX zal de CREG erover waken dat de nalevingsfunctionaris permanent de vereisten van onafhankelijkheid en beroepsbekwaamheid naleeft.

Met betrekking tot de opslagsysteembeheer zal de CREG met toepassing van de Verordening (EU) nr. 2022/1032 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2022 tot wijziging van Verordeningen

---

⁴³ Regulation (EU) 2022/1032 of the European Parliament and of the Council of 29 June 2022 amending Regulations (EU) 2017/1938 and (EC) No 715/2009 with regard to gas storage.

(EU) nr. 2017/1938 en (EG) nr. 715/2009 wat betreft gasopslag, de daarin beschreven certificeringsprocedure toepassen.

➤ *Waarborgen van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de netbeheerders*

In 2023 zal de CREG enerzijds kennisnemen van de jaarlijkse activiteitenverslagen van de *Corporate Governance Comités* van de netbeheerders voor het jaar 2022 en anderzijds van de jaarlijkse verslagen van de personen die binnen de voornoemde ondernemingen verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de nalevingsregels op het gebied van niet-discriminatie die zijn opgelegd aan het personeel ("*compliance officer*") voor het jaar 2022.

Naast de controle van de naleving van de vereisten op het gebied van *unbundling* en certificering ziet de CREG erop toe dat de netbeheerders voldoen aan de wettelijke bepalingen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zoals beoogd door de elektriciteitswet en de gaswet, alsook de uitvoeringsbesluiten ervan. In het geval van een inbreuk zal de CREG de nodige maatregelen treffen.

De benoeming van onafhankelijke bestuurders van de netbeheerders is onderworpen aan een eensluidend advies van de CREG betreffende hun onafhankelijkheid.

In geval van kennisgeving van een benoeming van andere bestuurders en/of leden van de directiecomités van de netbeheerders en van de opname door bestuurders en leden van de directiecomités van de netbeheerders van nieuwe functies of mandaten zal de CREG tevens toezien op de naleving van de ontvlechtigingsvereisten en desgevallend van andere vereisten inzake onafhankelijkheid. De CREG zal in het kader van de benoemingen van bestuurders en de controle van hun onafhankelijkheid contact nemen met het *Corporate Governance Comité* van de betrokken netbeheerder in geval van vragen over het verloop van de procedure en in het kader van de uitwisseling van informatie.

➤ *Opvolging en aanmoediging van de integratie van de elektriciteits- en gasmarkten*

De CREG zal de evoluties met het oog op een nauwere integratie van de gas- en elektriciteitsmarkten blijven opvolgen en vergemakkelijken.

• Voor wat betreft elektriciteit:

De methode voor het berekenen en toewijzen van de grensoverschrijdende capaciteiten in de *Core* capaciteitsberekeningsregio werd in 2019 vastgelegd door ACER. In 2023 zal de CREG, samen met de andere betrokken reguleringsinstanties de stroomgebaseerde marktkoppeling in de *Core* regio verder en nauwgezet blijven opvolgen. De lancering van deze koppeling gebeurde in juni 2022.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Verordening (EU) 2019/943 – die deel uitmaakt van het *Clean Energy Package* – zal de CREG verdere beslissingen dienen te nemen inzake de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, de berekening van de interconnectiecapaciteiten en het gebruik en de coördinatie van remediërende maatregelen om congestie te verlichten. Deze beslissingen dienen individueel of in samenspraak met andere regulerende instanties, of door ACER, genomen te worden.

De CREG zal er, in 2023, in het bijzonder op toezien dat de methoden die gelinkt zijn aan het gebruik en de coördinatie van remediërende maatregelen (inclusief dure maatregelen zoals *redispatching* en *countertrading*) enerzijds en de regionale coördinatie van operationele veiligheid anderzijds, verder worden geïmplementeerd en goedgekeurd in samenspraak met de andere regulerende instanties.

In 2023 blijft de CREG aan de transmissienetbeheerder belangrijke stimulansen toekennen die in verhouding staan tot de gerealiseerde indicatoren voor de marktintegratie.

- Voor wat betreft aardgas:

De integratie van de Belgische en Luxemburgse aardgasmarkt op 1 oktober 2015 was een Europese primeur tussen twee lidstaten. Dit project heeft veel praktische kennis opgeleverd om dergelijke grensoverschrijdende integraties te realiseren. Het is steeds de bedoeling geweest om dit project als een pionier te beschouwen en opportuniteiten te blijven evalueren voor een verdere integratie met andere aangrenzende aardgasmarkten waar momenteel trouwens ook evaluaties worden uitgevoerd. De CREG volgt deze evoluties aandachtig op en werkt samen met betrokkenen om verdere mogelijkheden tot integratie te analyseren.

In het kader hiervan zal de CREG de volgende dossiers opvolgen:

- de overgang van de infrastructuur van L-gas naar H-gas door ervoor te zorgen dat de overschakeling gebeurt met zo weinig mogelijk belemmeringen teneinde een zo efficiënt mogelijke H-gasmarkt te waarborgen. Volgens de huidige planning zal de Belgische markt tegen eind 2024 volledig zijn overgeschakeld op H-gas;
- de grensoverschrijdende integratie van de balanceringszones met aandacht voor de kosten-batenanalyse van de projecten waaruit een voordeel blijkt voor zowel de Belgische en de Europese markten als de consumenten;
- de evaluatie van de vervoerscapaciteiten om een antwoord te bieden op de 'reshuffling' van de invoerstromen van gas als gevolg van de progressieve vermindering van gas van Rusland naar Europa; en
- de investeringen en marktkoppelingsactiviteiten, investeringen in "met waterstof compatibele" infrastructuur en *retrofitting*.

➤ *Toezicht op de investeringen van de transmissienetbeheerders*

In de komende jaren zal de CREG het technisch-economische toezicht op het investeringsbeleid van de transmissienetbeheerder voortzetten en dit zowel *ex ante* als *ex post* voor wat betreft aardgas. Ze zal ook het technisch-economische toezicht op het federale ontwikkelingsplan van het elektriciteitstransmissienet voortzetten. Dit plan wordt opgesteld door transmissienetbeheerder Elia in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal Planbureau. Sinds 2021 neemt de CREG ook deel aan het overlegcomité dat belast is met de opstelling van het federaal ontwikkelingsplan voor de periode 2024-2034. Zo kan de CREG tussenkomen in de eerste stappen om het federaal ontwikkelingsplan op te stellen. In 2023 zal de CREG blijven deelnemen aan de werkzaamheden in dat kader.

Daarnaast zal de CREG ook de uitvoering van de *Projects of common interest*" (hierna "PCI") (zie thema 10) in overeenstemming met de Europese Verordening (EU) nr. 2022/869⁴⁴ en *important projects of common European interest* (IPCEI) in de waterstofsector opvolgen⁴⁵. In 2023 zal de CREG:

- blijven deelnemen aan de *Task Force* Infrastructuur van ACER en de Europese regionale Werkgroepen (*NSI West Gas*, *NSI West Electricity* en *NSOG*) voor de selectie van en het toezicht op de PCI's;
- de uitvoering van andere ondersteuningsmaatregelen op Europees niveau opvolgen; en
- overleg plegen (desgevallend met de regulatoren van de buurlanden) voor de implementatie van een kosten-batenanalyse ("*cost-benefit analysis – CBA*") en een grensoverschrijdende kostenallocatie ("*cross-border cost allocation – CBCA*").

⁴⁴Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943, en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013.

⁴⁵ <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energietransitie/belangrijk-project-van>.

- Voor wat de investeringen van de elektriciteits-TNB betreft:

In 2023 blijft de CREG de verwezenlijking opvolgen van de voorziene investeringen om de netinfrastructuur te versterken. Er zal bijzondere aandacht besteed worden aan de opvolging van projecten die invloed hebben op de interconnectiecapaciteit en projecten die opgenomen zijn in de stimulansen voor de verbetering van de prestaties van de beheerder van het elektriciteitstransmissienet in de tarifaire periode 2020-2023.

De CREG zal ook bijzondere aandacht besteden aan twee grote projecten voor de versterking van het interne hoogspanningsnet die het mogelijk moeten maken om onder meer de elektriciteit van de windmolens op zee te vervoeren.

Deze *monitoring* van de investeringen zal gebeuren in het kader van de specifieke stimulansen voor investeringen voor de periode 2020-2023 waarvoor de CREG in 2019 een beslissing⁴⁶ genomen heeft. Deze stimulansen zijn voor de netbeheerder belangrijk en laten toe het proces voor de opvolging van de investeringsportefeuille efficiënter te maken.

- Wat de investeringen van de aardgas-TNB betreft:

De CREG zal, samen met Fluxys Belgium, de evolutie van het operationele en het tarifaire model van aardgasopslag bestuderen. De gaswet werd gewijzigd om korte termijn diensten te kunnen aanbieden die lager zijn dan de referentieprijs (het jaarlijkse gereguleerde tarief) bij veilingen.

➤ *Monitoring van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten*

De CREG zal in 2023 studies publiceren over de van de werking *monitoring* van de groothandelsmarkt voor elektriciteit en gas in België (cf. Thema 2) waarbij de volgende elementen naar voor worden geschoven:

- elektriciteitsproductie, meer bepaald de evolutie van de productie, de geïnstalleerde capaciteit, de combinatie van de gebruikte technologieën en de marktaandelen van de verschillende marktspelers;
- afname van elektriciteit op het transmissienet;
- commerciële en fysische uitwisselingen van elektriciteit;
- interconnecties met de buurlanden;
- compensatie van de onevenwichten;
- levering van aardgas;
- grensoverschrijdende handel in aardgas;
- aardgasverbruik;
- energietransitie en de rol van nieuwe groene gassen;
- marktintegratie en prijsconvergentie;
- LNG;
- opslag; en
- balancering.

Met het oog hierop zal de CREG de marktspelers en netbeheerders gericht ondervragen met behulp van vragenlijsten. Dit proces komt elk jaar terug. Ter aanvulling en op basis van de conclusies zullen eventueel gerichte acties worden ondernomen, bijvoorbeeld door samen te werken met de bevoegde instanties op het gebied van mededinging.

---

⁴⁶ Beslissing (B)658E/55 van 25 april 2019 over de modaliteiten voor het bepalen van de stimulansen om de prestaties van de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit in de loop van de regulatoire periode 2020-2023 te verbeteren.

In 2023 zal de CREG zich blijven inspannen en zich indien nodig nog meer inspannen op het gebied van markt*monitoring* in het kader van het Derde Energiepakket, het *Clean Energy Package* en de huidige crisis. Zij zal in haar *monitoring*studies bijzondere aandacht besteden aan:

- transparantie en werking van de geïnterconnecteerde elektriciteits- en aardgasmarkt;
- toezicht op de mededingingsgraad en beperkingen inzake mededinging (in voorkomend geval zal zij samenwerken met de mededingingsautoriteiten);
- invoering van de investeringen voorzien voor de infrastructuur van het net;
- evaluatie van het verslag van Elia en Fluxys Belgium over de grensoverschrijdende handel;
- vervolgverslag over de termijnen voor de uitvoering van de aansluitingen en herstellingen op het elektriciteitstransmissienet;
- congestieregels en de toepassing van de restrictieve bepalingen in de leveringscontracten voor elektriciteit en aardgas;
- toegang tot de opslaginstallaties van aardgas;
- toegang tot LNG-infrastructureur; en
- *monitoring* van de regels ter bescherming van de eindverbruiker.

De CREG zal bovendien de beschikbaarheid blijven controleren van de fundamentele gegevens⁴⁷ en de gegevens van de transacties voor alle marktpelers. Indien nodig, zal zij de lijst van gegevens die relevant zijn voor de marktpelers en die openbaar moeten worden gemaakt, uitbreiden.

Om de kwaliteit en de beschikbaarheid van de marktgegevens te waarborgen, heeft de CREG een tarifaire stimulans uitgewerkt voor de periode 2020-2023 naar aanleiding van de vaststelling dat de TNB's en transparantieplatformen inconsistente gegevens hebben gepubliceerd. Deze inconsistente gegevens werden vastgesteld door de studie die in 2017 werd uitgevoerd over de correcte toepassing door transmissienetbeheerders voor aardgas en elektriciteit van de Europese verordeningen nr. 715/2009⁴⁸, nr. 714/2009⁴⁹ en nr. 543/2013⁵⁰ en de interacties en de complementariteit met de Europese verordeningen en richtlijnen in het bijzonder met betrekking tot REMIT⁵¹ en MiFID II⁵² op het gebied van energie. De studie zal worden bijgewerkt. Daarbij zal de nadruk gelegd worden op de coherentie en de juistheid van de gegevens tussen transparantieplatformen en gegevens van de Belgische transmissienetbeheerders en de presentatie van de eerste resultaten van de stimulans. Bovendien zal de CREG contact onderhouden met ENTSO-E over de kwaliteit van de gegevens via vergaderingen van de werkgroep van ENTSO-E⁵³ die zich bezighoudt met transparantie. De CREG zal

---

⁴⁷ Fundamentele gegevens voor elektriciteit is informatie over de capaciteit en het gebruik van installaties voor de productie, het verbruik en de transmissie van elektriciteit, met inbegrip van geplande of niet-geplande onbeschikbaarheden van de genoemde installaties, in overeenstemming met artikel 6 tot 17 van de verordening (EU) nr. 543/2013 van de commissie. Fundamentele gegevens voor gas is de informatie over de capaciteit en het gebruik van infrastructuur voor het vervoer van aardgas, met inbegrip van de geplande en niet-geplande onbeschikbaarheid van de genoemde infrastructuur in overeenstemming met paragraaf 3.3-1) en 3.3-5) van bijlage I van de verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

⁴⁸ Verordening nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

⁴⁹ Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

⁵⁰ Verordening nr. 543/2013 van de Commissie van 14 juni 2013 betreffende de toezending en publicatie van gegevens inzake de elektriciteitsmarkten en houdende wijziging van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad.

⁵¹ Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie.

⁵² Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad.

⁵³ ENTSO-E Transparency User Group (ETUG).

trouwens andere regulatoren verzoeken om mee te werken rond de juistheid van de gegevens die de transparantie op de markt binnen de CWE-regio verzekeren.

- Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

In 2023 zal de CREG toezicht houden op de ontwikkelingen van marktmechanismen met het oog op een doeltreffend gebruik van de transmissienetten. Deze taak zal onder meer betrekking hebben op de verbeteringen die op regionaal niveau (*Core*) moeten worden aangebracht aan het koppelingsmechanisme gebaseerd op stromen en aan de installatie van een *intraday*mechanisme voor de regionale markt.

De CREG zal ook de aanvragen tot vrijstelling van de gelijkstroomverbindingen overeenkomstig verordening nr. 2019/943 bestuderen⁵⁴. Tot op heden is er geen enkele aanvraag tot vrijstelling voorzien. De CREG zal ook de tijd controleren die de netbeheerder nodig heeft om verbindingen en herstellingen uit te voeren. De CREG zal waken over de terbeschikkingstelling van een geharmoniseerd en gemakkelijk te begrijpen formaat voor de verbruiksgegevens en de toegang ertoe.

In samenwerking met ACER en de nationale Europese energieregulatoren van de andere lidstaten zal de CREG haar inspanningen voortzetten op het gebied van de uitwisseling van informatie die relevant is op Europees niveau.

Zij zal bovendien de procedures inzake de beperkingen van transacties door transmissienetbeheerders evalueren.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

De CREG zal waken over het behoud van het niveau van informatieverstrekking, ondanks het feit dat Europese platformen bepaalde taken van de transmissienetbeheerders overnemen. In het kader hiervan is zij uitdrukkelijk geïnteresseerd in de voortzetting van de ontwikkeling van het Centraal-Europese transparantieplatform van ENTSO-G⁵⁵. De oprichting hiervan werd beschouwd als een essentiële aanvullende maatregel tegen congestie in Europa. In januari 2015 heeft ACER een eerste verslag inzake CMP-toezicht ("*Congestion Management Procedure*") gepubliceerd met de steun van de NRA's ("*National Regulatory Authority*"). Binnen de Europese Unie is de tenuitvoerlegging van de CMP nog niet voltooid. Jaarlijks wordt er een *monitoring*studie uitgevoerd. Op dit ogenblik is er voor België geen enkele tekortkoming vastgesteld.

In 2023 zal de CREG de initiatieven opvolgen die gericht zijn op de bouw van nieuwe installaties die het capaciteitsaanbod beïnvloeden.

De optimalisatie van het operationele beheer van de vervoersnetten in België (zowel voor H-gas als voor L-gas), de aanpassingen van het vervoersnet die nodig zijn voor het vervoer van nieuwe gassen (biomethaan, waterstof), het hergebruik van de gasinfrastructuur in een beleid van decarbonisering en energietransitie, de koppeling hiervan met de onontbeerlijke investeringen, de projecten die goedgekeurd en lopend zijn voor een grensoverschrijdende samenwerking en eventuele nieuwe initiatieven voor een grensoverschrijdende integratie van het beheer met de vervoersnetten van de buurlanden, zullen ook in 2023 de aandacht van de CREG vereisen.

In het kader van de adviserende bevoegdheid van de CREG op het gebied van de toekenning van transportvergunningen voor de bouw en exploitatie van individuele vervoersinstallaties wordt een minutieuze opvolging gepland.

---

⁵⁴ Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit.

⁵⁵ Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

- *Waarborgen van de toegang tot de transmissienetten en dit op niet-discriminerende wijze*
  - Voor wat betreft de elektriciteitsmarkt:

De gedragscode voor elektriciteit voorziet dat de CREG type-overeenkomsten goedkeurt voor de aansluiting, de toegang, balanceringsverantwoordelijkheid, programmeringsverantwoordelijkheid, verantwoordelijkheid voor de planning van de onbeschikbaarheden, de levering van ondersteunende diensten, voor de uitwisseling van informatie met elektriciteitsleveranciers en leveranciers van ondersteunende diensten, evenals voor de samenwerking met beheerders van een publiek distributienet (inclusief het akkoord bedoeld in artikel 40, § 7 van de Europese richtsnoer SO GL). Deze bepalingen zijn overgeheveld uit het federaal technisch reglement dat sinds 2019 deze goedkeuringsbevoegdheid voorzagt. Sindsdien heeft de CREG haar goedkeuringsbevoegdheid op voorstel van Elia uitgeoefend voor een aantal van de bovenvermelde type-overeenkomsten, in overeenstemming met de geldende wettelijke bepalingen. De CREG verwacht dat ze in 2023 van Elia het voorstel van de type-aansluitingsovereenkomst zal ontvangen ter goedkeuring alsook voorstellen met het oog op de aanpassing van bepaalde, andere typeovereenkomsten die in 2020-2022 zijn goedgekeurd. Deze aanpassingen worden voornamelijk verwacht als gevolg van evoluties van het ontwerp van de balanceringsmarkten en de uitvoering van het iCARSO-project. De CREG zal eveneens aandachtig zijn en actief samenwerken met Elia om wenselijke aanpassingen aan de type-overeenkomsten door te voeren, met name de type-overeenkomst voor de balanceringsverantwoordelijke, op basis van ervaring in 2022 over de financiële uitdagingen waarmee de balanceringsverantwoordelijken (en de leveranciers waarmee ze verbonden zijn) geconfronteerd zijn in de huidige moeilijke marktsituatie.

Daarnaast zal de CREG in 2023 haar adviesbevoegdheid verder uitoefenen met betrekking tot de aanvragen voor het toekennen door de minister van Energie van de hoedanigheid van beheerder van een gesloten industrieel net voor het gedeelte uitgebaat op een nominale spanning hoger dan 70kV.

De ontwikkeling van het marktconcept, voornamelijk wat betreft de productie, de *balancing*, de ondersteunende diensten en de groothandelsmarkt, maar ook op het niveau van tarieven, wordt van nabij opgevolgd door de CREG zodat de ontwikkeling van sommige mechanismen kan worden voortgezet teneinde een meer uitgesproken "marktgerichtheid" te bekomen. Dit denkproces en de werken die eruit voortkomen, zullen worden geharmoniseerd met de andere Europese regulatoren rekening houdend met de beslissingen van de Europese instanties.

- Voor wat betreft de gasmarkt:

Voor wat betreft het transport van aardgas wordt het marktmodel, van toepassing sinds 2012, verder verfijnd en aangepast. Sindsdien heeft de CREG immers de opeenvolgende aangepaste versies van de belangrijkste voorwaarden voor toegang tot het vervoersnet op voorstel van Fluxys Belgium en na consultatie van de marktpartijen, goedgekeurd. De CREG zal erop toezien dat in 2023 de aanpassingen aan het marktmodel waar nodig worden uitgevoerd en dit in overleg met de marktpartijen.

Vanaf 1 juli 2020 is de balancering van de geïntegreerde Belux marktzone de verantwoordelijkheid van Balansys. Fluxys Belgium zal verder instaan voor het aanbod van vervoersdiensten aan de netgebruikers. Een belangrijk punt van aandacht wordt hierbij de opvolging van de kredietwaardigheid van de netgebruikers en het voorkomen van fraude. In 2021 werd de *Know Your Customer Policy* geïmplementeerd. De CREG zal de resultaten hiervan verder opvolgen in 2023.

Wat het transport van aardgas tussen het Verenigd Koninkrijk en België via de Interconnector-pijpleiding betreft, heeft de CREG op 1 maart 2018 het door Interconnector ingediende voorstel goedgekeurd met betrekking tot de gewijzigde toegangsovereenkomst met Interconnector, het gewijzigd toegangsreglement van Interconnector en de gewijzigde gebruikersovereenkomst

goedgekeurd, die de impliciete toewijzing van capaciteit mogelijk hebben gemaakt. Interconnector zal in 2023 zijn productaanbod verder afstemmen op de markt en de aangepaste en gewijzigde belangrijke voorwaarden, m.a.w. het toegangscontract voor de Interconnector (IAA) en de toegangscode voor de Interconnector (IAC), na raadpleging van de marktspelers aan de CREG ter goedkeuring voorleggen.

Sinds de liberalisering van de energiemarkt is opslag een concurrentiële activiteit. De opslagsite in Loenhout concurreert met andere opslagsites in Noordwest-Europa. Naarmate de aardgasmarkten evolueerden naar liquide markten en de prijzen losgekoppeld werden van de olieprijs, werd de verkoop van opslagcapaciteit steeds meer afhankelijk van de zomer-winter spreads op de gasmarkt. De CREG keurde op 16 juli 2021 het nieuwe opslagmodel goed en zal van nabij de implementatie ervan opvolgen.

In samenwerking met de nationale regulatoren zal de CREG in 2022 binnen de GST WS (*Gas Storage work stream*) van de CEER blijven onderzoeken welke bijdrage de opslag zou kunnen leveren aan de bevoorradingszekerheid⁵⁶.

In 2023 zal de CREG de activiteiten van de LNG-terminal van Zeebrugge blijven opvolgen. In dit kader zal ze bijzondere aandacht besteden aan de naleving van de algemene voorwaarden die van toepassing zijn op de LNG-terminal van Zeebrugge.

De CREG zal bovendien werken aan de evolutie van het regulatorisch kader m.b.t. de diensten die moeten ontwikkeld worden in het kader van het *Decarbonisation Package*, diensten die Fluxys LNG zal ontwikkelen, wetende dat deze diensten die Fluxys LNG zal moeten leveren, zullen geleverd worden in een markt met concurrentie op Europees niveau. Deze diensten zullen moeten ontwikkeld worden parallel met de vervoersdiensten die ook in het kader van het *Decarbonisation Package* zullen ontstaan. De ontwikkeling van de automatische *truck loading* diensten zal ook moeten gebeuren in afwachting van de indienststelling van de vier nieuwe laadkaaien.

Bovendien zal de rol van de LNG-terminal van Zeebrugge ook moeten worden onderzocht in het licht van de bevoorradingszekerheid in Europa. De impact van de huidige crisis en de uitbreiding van de behoeften aan LNG zouden er immers voor kunnen zorgen dat de diensten op een andere manier moeten ingezet worden.

Er zal in 2023 ook gewerkt worden rond de aspecten met betrekking tot de rol van LNG in het kader van de energietransitie.

3.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.1.2.	Eensluidend advies binnen de dertig kalenderdagen na de kennisgeving van de benoeming van onafhankelijke bestuurders van de transmissienetbeheerders	2023	Gereguleerde activiteiten – Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de TNB
3.1.2.	Actualisering van de studie over de transparantie door de nadruk te leggen op de problematiek van de kwaliteit van de gegevens gepubliceerd door Elia Transmission Belgium en de resultaten van de stimulans hiertoe	2023	Gereguleerde activiteiten-Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten

⁵⁶Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on an EU strategy for liquefied natural gas and gas storage 16 Feb 2016.

3.1.2.	Adviezen over de aanvragen voor het toekennen van de hoedanigheid van beheerder van een gesloten industrieel net (elektriciteit)	2023 (op vraag van de Algemene Directie Energie)	Gereguleerde activiteiten – Waarborgen van de toegang tot de gesloten industriële netten
3.1.2.	Beslissingen betreffende de typecontracten voor de aansluiting, de toegang, de evenwichtsverantwoordelijken, de programmeringsverantwoordelijke, de verantwoordelijke voor de planning van de onbeschikbaarheden, de samenwerking met beheerders van een openbaar distributienet evenals het akkoord bedoeld in artikel 40, § 7 van de Europese richtlijn SOGL (elektriciteit)	2023 (op voorstel van de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit)	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot het transmissienet waarborgen
3.1.2.	Toezicht en besluiten met betrekking tot de implementering van de regionale mechanismen voor gecoördineerde toewijzing van capaciteiten op <i>day-ahead</i> en <i>intraday</i> (elektriciteit)	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten
3.1.2.	Beslissingen betreffende de gecoördineerde implementatie (op Europees of regionaal niveau) van de CACM-, FCA-, EB- en SO-verordeningen	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Verbetering van transparantie, aanbod en gebruik van de capaciteiten van de transmissienetten
3.1.2.	Beslissingen m.b.t. aanpassingen van de belangrijkste voorwaarden van Fluxys Belgium en Balansys en van het gasvervoersmodel	<i>Ad hoc</i> (op vraag van de TNB)	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot het transmissienet en de verbetering van de transparantie waarborgen
3.1.2.	Beslissingen betreffende de aanpassing van de belangrijkste voorwaarden van Interconnector	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot het transmissienet en de verbetering van de transparantie waarborgen
3.1.2.	Beslissingen m.b.t. aanpassingen van de belangrijkste voorwaarden van Fluxys Belgium voor de opslag	2023	Gereguleerde activiteiten – Toegang tot de opslaginstallatie van Loenhout en verbetering van de transparantie
3.1.2.	Certificeren van de opslagsysteembeheerder Fluxys Belgium NV	2023	Gereguleerde activiteit – Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de opslagsysteembeheerder

3.2. THEMA 7: ONTWIKKELEN VAN NETWERKCODES EN CONTROLE VAN HUN CORRECTE TOEPASSING

3.2.1. Doelstellingen van de CREG

➤ Europese netwerkcodes

De oprichting van een eengemaakte markt op Europees niveau is een belangrijke doelstelling van het Europese energiebeleid. Een van de middelen om dit te bereiken, bestaat uit het aannemen van diverse netwerkcodes (in het Engels "*Network Codes*"). De CREG heeft in het kader van ACER actief deelgenomen aan de opstelling van deze regels op Europees en regionaal niveau. Hierdoor kan zij de toepassing ervan op Belgisch niveau zo goed als mogelijk voorbereiden en bevorderen.

Voor elektriciteit zal de CREG in 2022 verder werken aan de harmonisatie met de regels beschreven in verordening (EU) 2019/943 en de opvolging van de correcte toepassing van de regels op het gebied van:

- capaciteitstoewijzing en congestiebeheer, ook CACM GL ("*Capacity Allocation and Congestion Management Guideline*") genoemd⁵⁷. De CREG zal ook haar expertise ter beschikking stellen in het kader van de discussies met betrekking tot het wetgevend proces voor de herziening van de CACM GL;
- capaciteitstoewijzing op lange termijn, ook FCA GL ("*Forward Capacity Allocation Guideline*") genoemd, in werking getreden op 17 oktober 2016. De CREG zal ook haar expertise ter beschikking stellen in het kader van de eventuele discussies met betrekking tot het wetgevend proces voor de herziening van de FCA GL;
- *balancing* van het elektriciteitssysteem, ook EB GL ("*Electricity Balancing Guideline*") genoemd, in werking getreden op 18 december 2017;
- vereisten voor producenten, ook RfG-netcode ("*Requirements for Generators*") genoemd, in werking getreden op 17 mei 2016;
- aansluiting van verbruikers, ook DCC ("*Demand Connection Code*") genoemd, in werking getreden op 7 september 2016;
- hoogspanningsgelijkstroomsystemen, ook HVDC-netcode ("*High Voltage Direct Current*") genoemd, in werking getreden op 28 september 2016;
- de noodtoestand en de heropbouw van het elektriciteitsnet, ook ER-netcode ("*Emergency and Restoration*") genoemd, in werking getreden op 18 december 2017; en
- beheer van elektriciteitstransmissiesystemen, ook SO GL ("*System Operation Guideline*") genoemd, in werking getreden op 14 september 2017;
- cybersecurity van de grensoverschrijdende elektriciteitsstromen, ook NCCS ("*Network Code Cybersecurity*") genoemd die binnenkort in werking zullen treden.

De correcte toepassing van de richtsnoeren inzake "*system operation*" (SO GL) en de richtsnoeren m.b.t. *balancing* (EB GL) zal opgevolgd worden door de deelname van de CREG aan de projecten in verband met het ontwerp, de realisatie en de exploitatie van de internationale coördinatieplatformen. België werkt mee aan projecten met betrekking tot de implementatie van vier Europese platformen. Het eerste betreft de veilingen van FCR-capaciteit. Het tweede gaat over de compensatie van onevenwichten van RFP-blokken tussen TNB's. De twee laatste betreffen de veilingen m.b.t. offertes voor de activering van respectievelijk aFRR (project PICASSO) en mFRR (project MARI). De CREG volgt deze projecten op in het kader van een Europese samenwerking van de betrokken nationale

---

⁵⁷ Deze regels zijn op 15 augustus 2015 in werking getreden.

regulatoren die noodzakelijk is om gemeenschappelijke beslissingen over de implementatie van deze platformen te organiseren, met toepassing van de richtlijn betreffende het evenwicht.

Wat aardgas betreft, legt de Europese netwerkcode inzake het capaciteitsaanbod (NC CAM), goedgekeurd op 15 april 2013 en in werking getreden op 1 november 2015, als norm de veiling vast van de grensoverschrijdende gegroepede capaciteit. De samenwerking en de ontwikkeling van het PRISMA-platform, dat is opgezet om te beantwoorden aan de vereisten van de NC CAM, zal door de CREG in 2023 verder worden opgevolgd binnen de daartoe opgerichte RAG (*Regulatory Advisory Group*) in overleg met de andere Europese regulatoren. De CREG zal er eveneens prioritaire aandacht aan besteden gelet op de aanpassingen in de Europese wetgeving inzake aardgas ten gevolge van het aangenomen *Clean Energy Package*.

Sinds 1 mei 2016 is de netwerkcode inzake de interoperabiliteit van gas en gegevensuitwisseling (NC INT) van toepassing. In 2023 zal de CREG de implementatie ervan opvolgen.

De CREG heeft, in het kader van ACER, actief meegewerkt aan de uitwerking van de Europese netcode over cybersecurity van de grensoverschrijdende elektriciteitsstromen die binnenkort in werking zal treden. Zodra de lidstaten deze netcode hebben aangenomen zal de CREG de implementatie ervan opvolgen en de taken uitvoeren die haar zullen worden toegewezen in samenwerking met de andere bevoegde instanties inzake cybersecurity.

➤ *Gedragcode elektriciteit en gedragcode aardgas*

Meer algemeen zal de CREG haar opdracht uitvoeren inzake de controle op de toepassing van de gedragcode voor elektriciteit met bijzondere aandacht voor de uitwerking van de ondersteunende diensten en de compensatie van de netverliezen en van de gedragcode voor aardgas. Verder zal zij erop toezien dat de gas- en elektriciteitsondernemingen deze respectieve regels naleven.

• Gedragcode elektriciteit

De CREG is, sinds 1 september 2022, bevoegd om een gedragcode op te stellen zoals bedoeld in artikel 11, § 2 van de elektriciteitswet. Deze gedragcode bevat de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake het verstrekken van ondersteunende diensten en toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

De eerste versie van de gedragcode beoogt immers in eerste instantie een opsplitsing te verwezenlijken ten aanzien van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, en dit in uitvoering van de wet van 21 juli 2021 die het wettelijke kader ter zake in de elektriciteitswet heeft gewijzigd. Deze opsplitsing is nodig om conformiteit met de Europese regelgeving te verzekeren.

Er werden echter wijzigingen aangebracht ten opzichte van de bepalingen uit het huidige technisch reglement (koninklijk besluit van 22 april 2019), in het bijzonder in verband met de "gedeelde aansluitingen", de "substantiële modernisering" en de "procedure voor de eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke in geval van wanbetaling".

Dit neemt niet weg dat de gedragcode van de CREG inhoudelijk verder kan evolueren om een gepast antwoord te bieden op de noden van de markt. Indien er, in het bijzonder als gevolg van de behoeften van de markt, verdere aanpassingen aan het technisch reglement en/of de gedragcode elektriciteit nodig of wenselijk zijn in 2023, zal de CREG overleg plegen met de Algemene Directie Energie en desgevallend een advies geven over de voorgestelde aanpassingen aan het technisch reglement en/of wijzigingen aan de gedragcode elektriciteit aanbrengen.

- Gedragcode aardgas

Krachtens de wet van 21 juli 2021, die op 3 september 2021 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, werd artikel 15/5undecies, § 1, van de gaswet gewijzigd. Met deze wetswijziging wil de wetgever een antwoord bieden op het arrest van het Europees Hof van Justitie van 3 december 2020.

Voortaan is het niet meer de Koning, maar wel de CREG die bevoegd is om de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot de vervoersnetten en de LNG-installaties, overeenkomstig artikel 15/5undecies, § 1 vast te stellen.

Bijgevolg dient de CREG een gedragscode aardgas op te stellen met:

1° de voorwaarden voor de aansluiting op het vervoersnet en voor de toegang ertoe, alsook voor de toegang tot de opslaginstallatie voor aardgas en tot de LNG-installatie;

2° de voorwaarden inzake de verstrekking van balanceringsdiensten;

3° de voorwaarden inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

Concreet wil dit zeggen dat de gedragscode van 23 december 2010⁵⁸ is opgeheven en vervangen door de beslissing van de CREG van 31 augustus 2022 tot vaststelling van een gedragscode voor aardgas, in overeenstemming met artikel 15/5undecies, § 1, van de gaswet.

In 2022 heeft de CREG gewerkt aan de opstelling van deze tekst en een openbare raadpleging georganiseerd over de ontwerpbeslissing over de vaststelling van een gedragscode voor aardgas.

3.2.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Controle van de Europese netwerkcodes*

De CREG zal ten volle samenwerken met de andere Europese regulatoren via specifieke werkgroepen (gecoördineerd door de Werkgroep Elektriciteit – zie hierboven) teneinde beslissingen te nemen die verband houden met de implementering van de netwerkcodes. De CREG zal toezicht houden op de implementering van de mechanismen en processen die bij deze verschillende netwerkcodes horen.

De CREG zal onder meer aandacht schenken aan de besprekingen op Europees niveau op het gebied van de harmonisering van de tariefstructuren voor elektriciteitstransmissie in Europa. In tegenstelling tot de gasmarkt wordt er op de elektriciteitsmarkt momenteel enkel een tarifaire *scoping* uitgevoerd. Als gevolg van de goedkeuring van het *Clean Energy Package* heeft ACER de opdracht gekregen om de gemeenschappelijke tarifaire principes en de *Best Practices* in het kader van de mogelijke latere harmonisering van de tarieven te bepalen. Sinds 2019 heeft de CREG actief meegewerkt aan de werkzaamheden over dit thema in het kader van de *Task Force Infrastructure* van ACER. Deze werkzaamheden hebben tot nu toe geleid tot twee verslagen over de tariefmethodologieën voor het vervoer en de distributie in Europa⁵⁹. De werkzaamheden zullen in 2022 worden voortgezet om te leiden tot geharmoniseerde aanbevelingen inzake tariefmethodologie.

---

⁵⁸ Koninklijk besluit van 23 december 2010 betreffende de gedragscode inzake de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas.

⁵⁹ ACER Practice Report on Transmission Tariff Methodologies in Europe; december 2019; en ACER Report on Distribution Tariff Methodologies in Europe; februari 2021.

De CREG is bovendien aanwezig en actief zijn in het kader van het toezicht op en de uitwerking van alle netwerkcodes via AGWG⁶⁰ en AEWG⁶¹.

In het kader van de samenwerking met betrekking tot het PRISMA-platform en de ontwikkeling ervan blijft de CREG met het oog hierop voorzitter van de reguleringsadviesraad van PRISMA.

Wat betreft de Europese netwerkcodes elektriciteit RfG, DCC, HVDC zal de CREG de daarin vervatte nieuwe bevoegdheden uitoefenen zoals beslissingen nemen over eventuele afwijgingsverzoeken en over gevallen van substantiële modernisering van installaties.

Wat betreft de Europese netwerkcodes gas NC CAM, NC BAL, NC TAR en NC INT zal de CREG de verdere ontwikkelingen opvolgen en toezien op de implementatie ervan voor wat betreft de Belgische aardgasmarkt.

➤ *Gedragscode elektriciteit en gedragscode aardgas*

- Gedragscode elektriciteit:

De CREG zal toezien op de toepassing van de regels in de gedragscode elektriciteit inzake voorwaarden voor de aansluiting op het transmissienet, de toegang tot het transmissienet, de aanschaf van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren, met inbegrip van de capaciteitstoewijzing en het congestiebeheer.

Indien nodig zal de CREG de gedragscode aanpassen zodat de regels erin goed blijven beantwoorden aan de behoeften van de elektriciteitsmarkt.

De CREG zal eveneens bijdragen aan de evolutie van het technisch reglement en een advies geven over de eventuele voorgestelde aanpassingen om het te laten evolueren.

De CREG zal ook de aanvragen tot vrijstelling van de gelijkstroominterconnectoren overeenkomstig verordening nr. 2019/943 bestuderen. Tot op heden is er geen enkele aanvraag tot vrijstelling voorzien. De CREG zal ook de tijd controleren die de netbeheerder neemt om verbindingen en herstellingen uit te voeren. Onder voorbehoud van artikel 40, (6) van de verordening (EU) nr. 2017/1405 (SO GL) zal zij de toegang waarborgen tot de verbruiksgegevens van de eindverbruikers die zijn aangesloten op het transmissienet en zal ze waken over de terbeschikkingstelling van een geharmoniseerd en gemakkelijk te begrijpen formaat voor de verbruiksgegevens en de toegang ertoe.

- Gedragscode aardgas:

De CREG zal de toepassing blijven controleren van de regels die zijn vastgelegd in de gedragscode. In elk geval zal de basis van deze regels en de principes op structurele wijze worden geëvalueerd en indien nodig worden gewijzigd in overleg met alle marktspelers voorafgaand aan de definitieve goedkeuring door de CREG.

In die zin zal de CREG, in overeenstemming met de wet van 21 juli 2021 die gepubliceerd werd in het Staatsblad op 3 september 2021, de opvolging van de implementatie van de gedragscode voor aardgas verzekeren die de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot de vervoernetten en de LNG-installaties, overeenkomstig artikel 15/5*undecies*, § 1, van de gaswet, vaststelt.

---

⁶⁰ AGWG: *Agency Gas Working Group*.

⁶¹ AEWG: *Agency Electricity Working Group*.

- Gaswet:

De CREG zal de goede implementatie van de gaswet monitoren.

3.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.2.2.	Actief deelnemen aan de bijwerking van de aanbevelingen in het kader van ACER over gemeenschappelijke principes voor de tariefmethodologieën voor de transmissie en distributie van elektriciteit	2023	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Talrijke beslissingen van de CREG, in voorkomend geval gecoördineerd met andere Europese en regionale regulatoren (<i>Core</i>), over de netwerkcodes <i>CACM</i> , <i>FCA</i> , <i>Balancing</i> , <i>Grid Connection</i> en <i>System Operations</i> en verordening 2019/943	2023 (volgens de timing vastgelegd door de netwerkcodes)	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Opvolging van de implementatie NC CAM, BAL, INT + CMP via de jaarlijkse publicatie van 4 rapporten binnen ACER WG. Actieve bijdrage van de CREG aan het opstellen van deze rapporten	2023	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Beslissing omtrent de aanpassingen van de belangrijkste voorwaarden van Fluxys Belgium (vervoer en opslag), Fluxys LNG, Balansys en Interconnector	2023	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Desgevallend advies over een aanpassing van het technisch reglement	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes
3.2.2.	Opvolging van de implementatie van de gadragscode en, desgevallend, beslissing tot aanpassing	2023/ <i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de netcodes

3.3. THEMA 8: VASTSTELLEN VAN DE NETTARIEVEN (*EX ANTE* EN *EX POST*)

3.3.1. Doelstellingen van de CREG

De doelstellingen van de CREG met betrekking tot de vastlegging van de nettarieven zijn gegroepeerd rond de volgende elementen:

- toezien op de correcte toepassing van de tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien of die onontbeerlijk blijken;
- de investeringen in het net analyseren, opvolgen en ondersteunen, rekening houdend met de energietransitie.

Deze doelstellingen worden hierna uiteengezet.

- *Toezien op de correcte toepassing van de tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien of die onontbeerlijk blijken*
  - Voor wat betreft elektriciteit:

De tariefmethodologie geldt voor de regulatoire periode 2020-2023. Ze blijft gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- 1) de noodzaak om efficiënte investeringen te realiseren;
- 2) de toekenning van een afdoende vergoeding voor de in het net geïnvesteerde kapitalen;
- 3) het treffen van gepaste stimuleringsmaatregelen om de doeltreffendheid en de kwaliteit van de netprestaties, de integratie van de marktwerking en de steun voor onderzoek en ontwikkeling te waarborgen;
- 4) de kostenbeheersing via de evaluatie van de redelijkheid van de door de nettarieven gedekte kosten; en
- 5) de transparantie bij de doorberekening van de kosten aan de netgebruikers dankzij een tariefstructuur die afhangt van de door de netbeheerder verleende diensten.

Gedurende de volledige regulatoire periode worden voortdurend inspanningen geleverd in het kader van deze beginselen en zal er een intensieve tarifaire controle worden uitgeoefend.

Omdat de impact ervan erg belangrijk is, herhaalt de CREG hierna de stimulansen die in 2023 in werking zullen treden voor de transmissie van elektriciteit:

- een stimulans om de "beheersbare kosten" onder controle te houden die onder andere afhankelijk is van de daadwerkelijk uitgevoerde investeringen;
- een stimulans om de "beïnvloedbare kosten" onder controle te houden (de kosten van de reserves van de regeling van het evenwicht en de kosten van de aankoop van energieblokken op lange termijn om de netverliezen te compenseren);
- drie stimulansen om de marktintegratie te bevorderen;
- drie stimulansen om de continuïteit van de bevoorrading te bevorderen;
- een stimulans ter bevordering van onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten; deze stimulans bestaat uit twee luiken, een luik in verband met de kapitaalsubsidies voor vernieuwende projecten en een luik afhankelijk van het onderzoeks- en ontwikkelingsplan dat aan de CREG ter goedkeuring is voorgelegd; en
- discretionaire stimulansen van de CREG om het netevenwicht te bevorderen.

De opvolging van de stimulansen houdt in dat de CREG elk jaar van de regulatoire periode verschillende taken heeft met als belangrijkste taak de controle van de jaarlijkse tariefverslagen. Deze acties zijn opgenomen in deel “3.3.2. Uit te voeren activiteiten”.

In 2022 heeft de CREG bovendien, na overleg met de netbeheerder en raadpleging van de marktspelers, de tariefmethodologie vastgelegd voor de periode 2024-2027. In 2023 zal de netbeheerder de beslissende elementen van haar tariefvoorstel ter openbare raadpleging voorleggen vooraleer ze aan de CREG ter goedkeuring voor te leggen. Eind 2023 zal de CREG, volgens de procedure uit het procedureakkoord van 22 december 2021, haar beslissing formuleren, die in het bijzonder de tarieven voor de aansluiting op en toegang tot het net voor de periode 2024-2027 zal vastleggen.

- Voor wat betreft aardgas:

De CREG zal de overgang van L-gas naar H-gas van nabij opvolgen, waarbij erover wordt gewaakt dat de kosten redelijk blijven en het recuperatiesysteem van deze kosten billijk is. De CREG zal eveneens de nodige controle uitoefenen op de eventuele aanpassingen van de nettariestructuren die nodig blijken in het kader van de Europese harmonisatie van de nettariieven. In dit kader zal de CREG bijzondere aandacht besteden aan de toepassing van deze nieuwe regelgeving met betrekking tot de grensoverschrijdende infrastructuur, zoals de internationale verbinding tussen Zeebrugge en Bacton (Verenigd Koninkrijk) die wordt geëxploiteerd door Interconnector. Alle wijzigingen die de CREG aanbrengt in de regulatoire basisdocumenten, zullen worden overlegd met de marktspelers.

In 2023 zal de CREG de tarieven voor de periode 2024-2027 moeten goedkeuren op basis van de nieuwe tariefmethode 2024-2027 die in juni 2022 op de website van de CREG werd gepubliceerd.

- *Analyse, opvolging en ondersteuning van de investeringen in het net*

Op het gebied van de investeringen in de internationale verbindingen en de uitbouw van de transmissienetten voor elektriciteit en gas, zal zowel *ex ante* als *ex post* bijzondere aandacht worden besteed aan de geplande projecten, aan de relevantie ervan en aan hun concrete realisatie door de netbeheerders.

In de Europese context zal de CREG vanzelfsprekend rekening houden met eventuele stimuleringsmaatregelen om te waarborgen dat de investeringen van Europees belang worden gerealiseerd. De CREG zal in voorkomend geval de nodige tarifaire maatregelen treffen om de realisatie ervan in de hand te werken.

De CREG zal bijzondere aandacht besteden aan de voorbereiding van het volgende Europese investeringsplan (*Ten-Year Network Development Plan 2024*⁶²) en in het bijzonder het in aanmerking nemen van de zogenaamde energietransitieprojecten, in het bijzonder de anticipatieve investeringen, met inbegrip van de evoluties van het bijhorende regulatoire kader die in de werkgroepen van ACER besproken worden. De CREG zal eveneens investeringen monitoren en de samenhang met het nationaal investeringsplan controleren.

- Voor wat betreft elektriciteit:

Met betrekking tot investeringen is het uiterst belangrijk dat de middelen zo efficiënt mogelijk gebruikt worden en dat prioritaire projecten op de juiste manier worden gekozen. Een bijzonder aandachtspunt voor de hele regulatoire periode en dus ook voor 2023 zal betrekking hebben op de beheersing van de uitgaven en de aanvaarding door het publiek van grote infrastructuurprojecten.

---

⁶² Afkorting: TYNDP 2024.

Men moet ook beseffen dat de voorziene investeringsportefeuille steeds meer betrekking heeft op investeringen die verband houden met de energietransitie, zowel in België als in Europa. De meeste projecten vallen onder federale of regionale investeringsplannen, waarvan de goedkeuringsbevoegdheid bij de respectieve instanties ligt en passen binnen het *Ten year network development plan* en het Europees beleid ter zake.

De voornaamste doelstelling van de CREG is dat de investeringen die goedgekeurd zijn door de overheidsinstanties gerealiseerd worden en een technisch-economische optimalisering nastreven.

- Voor wat betreft aardgas:

In het kader van haar opdracht om de investeringen in het net op te volgen, te analyseren en te ondersteunen, zal de CREG:

- de integratie van aardgaszones bevorderen om hun liquiditeit te vergroten en de transmissie van aardgas te vergemakkelijken;
- het goede verloop van de omschakeling van L-gas (lage calorische waarde) naar H-gas (hoge calorische waarde) verzekeren;
- de realisatie van investeringen en vervangingen verzekeren om te kunnen tegemoetkomen aan de vraag naar aardgas en de veiligheid van het vervoersnet te kunnen waarborgen ook ten opzichte van onze buurlanden, vooral na de omkering van de dominante gasstromen in Noordwest-Europa als gevolg van de oorlog in Oekraïne;
- de toekomstige rol van aardgas en de gasinfrastructuur in de duurzame energiemix en in het bijzonder het vervoer van blauw en groen gas identificeren en kalibreren;
- toezien op de competitiviteit van het vervoer van aardgas in België, rekening houdend met de grensoverschrijdende interconnecties zoals bijv. van de Interconnector;
- zorgen dat het nieuwe opslagmodel voor aardgas verder wordt geïmplementeerd en aangepast in uitvoering van de gasverordening (EU) 2022/1032;
- de ontwikkeling en de bevordering van aan vloeibaar aardgas (LNG) gekoppelde activiteiten verzekeren;
- het goede verloop van de nieuwe diensten aan de terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) garanderen;
- de correcte en tijdige implementatie van de Europese netwerkcode met betrekking tot de harmonisatie van de tariefstructuren voor het vervoer van aardgas waarborgen;
- bijzondere aandacht besteden aan de projecten in verband met waterstof.

3.3.2. Uit te voeren activiteiten

- *Toezien op de correcte toepassing van de tariefmethodologie en de beslissingen nemen die hieruit voortvloeien of die in de praktijk onontbeerlijk blijken*

- Voor wat betreft elektriciteit:

In 2023 zal de CREG:

- een beslissing nemen over het tariefverslag 2022 van Elia. Net zoals de voorgaande jaren zal de CREG de toepassing van de transmissietarieven, de rechtvaardiging van de kosten en het niet toepassen van kruissubsidiëring door de netbeheerder controleren. Deze beslissing zal eveneens de resultaten analyseren die Elia heeft behaald in het kader van de regulering met stimulansen;
- desgevallend een beslissing nemen over het door Elia ingediende aangepaste tariefvoorstel betreffende de tarieven en toeslagen voor de andere openbare dienstverplichtingen in 2024;

- na raadpleging van Elia de door Elia in 2024 te verwezenlijken doelstellingen vaststellen in het kader van de aan de CREG overgelaten stimuleringsmaatregel zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie, samen met de bedragen in verband met de verwezenlijking van deze doelstellingen binnen de vastgestelde termijnen.

Daarnaast zal de CREG, bij eventuele beroepsprocedures, op een passende manier de belangen van de netgebruikers verdedigen.

- Voor wat betreft aardgas:

In 2023 zal de CREG:

- een beslissing nemen over het tariefvoorstel 2024-2027 van Fluxys Belgium over de vervoersactiviteiten;
- een beslissing nemen over het tariefvoorstel 2024-2027 van Fluxys Belgium over de opslagactiviteiten;
- een beslissing nemen over het tariefverslag 2022 van Fluxys Belgium, Fluxys LNG en Interconnector. Net zoals de voorgaande jaren zal de CREG de toepassing van de tarieven, de rechtvaardiging van de kosten, de halfjaarlijkse rekeningen, de exploitatiesaldi van de voorgaande boekjaren en het niet toepassen van kruissubsidiëring door de netbeheerder controleren; en
- indien in 2023 een jaarlijkse aanpassing van de tariefbeslissing onontbeerlijk blijkt, zal de CREG een nieuwe tariefbeslissing nemen in overeenstemming met de toepasselijke wettelijke bepalingen.

Als de wet betreffende het vervoer van waterstof door leidingen wordt aangenomen, zal de CREG daarvoor een tariefmethodologie opstellen nadat ze de markt heeft geraadpleegd.

Daarnaast zal de CREG, bij eventuele beroepsprocedures, op een passende manier de belangen van de netgebruikers verdedigen.

➤ *Analyse, opvolging en ondersteuning van de investeringen in het net*

- Voor wat betreft elektriciteit:

Aangezien de kapitaalkosten (Capex) in deze activiteitensector ook een motor van de vergoeding van de netbeheerder zijn, zal de CREG zich in 2023 blijven inspannen om de investeringsportefeuille en de operationele kosten (Opex) die eruit voortvloeien te controleren.

De CREG zal de redelijkheid van de vergoedingen/compensaties onderzoeken in het kader van onderzoeken tot schadeloosstelling en schadevergoeding met betrekking tot de grote infrastructuurprojecten terwijl ze verzekert dat de infrastructuurprojecten goed worden uitgevoerd. Deze doelstelling zal worden uitgevoerd via een proactieve opvolging van de vordering van de projecten en de controle van de *ex post* uitgaven.

De CREG heeft stimuleringsmaatregelen ten voordele van Elia uitgewerkt om tijdig vier investeringen te doen die in de Belgische en Europese context belangrijk zijn om in het bijzonder de bevoorradingszekerheid van België te verhogen⁶³. De CREG zal de rapportering van Elia opvolgen die

---

⁶³ Deze investeringen zijn opgenomen in beslissing (B)658E/55 van 25 april 2019.

voorzien was in het kader van de stimulansen voor de investeringen en de vereiste beslissingen nemen in het kader van de beslissing over het tariefverslag van Elia.

- Voor wat betreft aardgas:

De projecten van 2023 voor de CREG in verband met de regulering van Fluxys Belgium, Fluxys LNG en Interconnector zijn de volgende:

- de opvolging qua kostencontrole van de overgang van de vervoersinfrastructuur van L-gas naar H-gas;
- verder meewerken aan de denkoefening over van de rol van aardgas (en/of biogas) naar de toekomst toe: mededeling van de objectieve feiten en gegevens in verband met aardgas in het algemeen, en het transport ervan in het bijzonder, om op die manier bij te dragen aan het debat over de energiemix en de energietransitie;
- interesse tonen voor projecten die Fluxys Belgium kan voorstellen voor het vervoer van waterstof onder gemengde of pure vorm, de installatie van *Power-to-X* en het vervoer van CO₂ in het kader van de *European Clean Hydrogen Alliance* van de Europese Commissie;
- deelnemen aan de voorbereidende werkzaamheden voor de uitwerking van een regulatorisch kader voor de markt van waterstof.

3.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.3.2.	Een nieuwe waarde vaststellen voor de kleine aanpassing en/of neutraliseringsheffing van Balansys	Q1	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Opvolging en analyse van projecten van Elia in het kader van stimulansen voor de bevordering van het evenwicht van het net in 2023	Q1-Q4	Geliberaliseerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van het tariefverslag voor 2022 (Elia; <i>ex post</i>)	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Beslissing met betrekking tot de vaststelling van de te verwezenlijken doelstellingen in 2024 in het kader van de stimulans voor de bevordering van het netevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 (discretionaire stimulans) van de tariefmethodologie	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van de jaarlijkse tariefverslagen (Fluxys Belgium), met inbegrip van de beslissing over de saldi van de beheersbare en niet-beheersbare kosten	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Controle van de jaarlijkse tariefverslagen, met inbegrip van de beslissing over de saldi (Fluxys LNG)	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2	Controle van het tariefverslag 2022 van Interconnector	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven

3.3.2.	Toezicht houden op de correcte toepassing van de tariefmethodologie (elektriciteit)	Q2-Q3	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Toezicht houden op de correcte toepassing van de tariefmethodologie (aardgas)	Q2-Q3	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Een tariefmethodologie opstellen voor het vervoer van waterstof (als de wet betreffende het vervoer van waterstof door leidingen is aangenomen)	2023	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Het tariefvoorstel van Elia Transmission Belgium voor de periode 2024-2027 evalueren en goedkeuren	Q2	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Het tariefvoorstel 2024-2027 van Fluxys Belgium over de vervoersactiviteiten evalueren en goedkeuren	Q1	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Het tariefvoorstel 2024-2027 van Fluxys Belgium over de opslagactiviteiten evalueren en goedkeuren	Q3	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Beslissing over het voorstel van Elia over de waarden van de tarieven van de openbare dienstverplichtingen (ODV's) en toeslagen voor het jaar 2024	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven
3.3.2.	Behandelen van beroepen in voorkomend geval ingediend tegen de tariefbeslissingen van de CREG (elektriciteit en gas)	<i>Ad hoc</i>	Gereguleerde activiteiten – Vaststellen van de nettarieven

3.4. THEMA 9: ONTWIKKELING EN OMKADERING VAN DE MARKTEN VAN DE ONDERSTEUNENDE DIENSTEN (ELEKTRICITEIT)

3.4.1. Doelstellingen van de CREG

De CREG ondersteunt de ontwikkeling van de specifieke markten voor de ondersteunende diensten zodat hun bijdrage aan het beheer van het elektriciteitssysteem kan gebeuren in optimale technisch-economische omstandigheden en er een maximaal aantal spelers aan kan deelnemen, zowel op het gebied van productie als op het gebied van het beheer van de vraag en zij die actief zijn op het gebied van de opslag van elektriciteit.

In de lijn van de inspanningen over de evolutie van elk reservetype voor balancering (FCR, aFRR en mFRR) zal de CREG in 2023 verdergaan met de Europese integratie van deze ondersteunende balanceringsdiensten, een veralgemening van de kortetermijnproducten en de openstelling van de reserveproducten voor balancering voor nieuwe hulpmiddelen, zoals de vraag, de kleinschaligere productie, met inbegrip van de decentrale en intermitterende productie, en de batterijen. Deze ontwikkelingen, waarbij de levering van deze diensten technologisch neutraal en het afsluiten van contracten met betrekking tot de diensten dicht bij de leveringsperiode worden opgevat, maken deel uit van een strategie die op Europees en nationaal niveau werd ontwikkeld in overleg met alle spelers van deze markten waarvan de implementatie over meerdere jaren wordt uitgevoerd. De inwerkingtreding van de Europese platformen voor de uitwisseling van aFRR en mFRR in de loop van 2022 en 2023 met een mogelijkheid tot uitstel van toetreding tot en met 2024, is hierbij een belangrijk te vermelden mijlpaal waar de CREG aan heeft meegewerkt.

Met toepassing van de wet van 13 juli 2017⁶⁴ blijft de CREG werken aan de uitbreiding van de toepassing van het mechanisme voor energieoverdracht op de aFRR-markt en op de laagspanning. Ze zal de werking evalueren van de mechanismen die in 2022 al werden goedgekeurd. Ze zal ook de realisatie van de opdracht voor het beheer van vraagflexibiliteitsgegevens met een energieoverdracht door de TNB blijven controleren.

Binnen het kader van de energietransitie en de ontwikkeling van de rond de consument gecentreerde elektriciteitsmarkten krachtens de CEP, werkt de CREG aan het verminderen van de obstakels voor deelname aan energiebalanceringsmarkten die volgens haar nog steeds bestaan. De CREG zal hiervoor enerzijds evoluties op gewestelijk niveau, die de markttoegang moeten vergemakkelijken en toelaten, opvolgen en anderzijds op Europees en federaal niveau streven naar een aanpassing van de marktregels, waar nodig. Concreet zal de CREG in 2023 de nieuwe regels van de aFRR-reservemarkt evalueren die in 2022 in werking zijn getreden, ter ondersteuning van de deelname van nieuwe, flexibele eenheden. Bovendien zal de CREG actief blijven werken, binnen de *Electricity Balancing Task Force*, aan de uitwerking van een netcode in het kader van artikel 59.1(e) CEP om de actieve deelname van de vraag te bevorderen, met inbegrip van de regels voor de aggregatie, de opslag van energie en het beheer van de vraag.

Sinds de stijging van de gasprijzen sinds juli 2021 zijn de reservatiekosten voor de aankoop van FRR-reserves ook sterk gestegen. Meer bepaald zijn de aankoopkosten van aFRR-reserves in 2021 ten opzichte van 2020 met een factor vijf gestegen, en zijn de aankoopkosten op weg om met 50% verder te stijgen in 2022. Als gevolg zal de CREG in 2023 net zoals in 2022 aandacht besteden aan de verbetering van de FRR-dimensioneringsregels, met als doel de stijging van aankoopkosten voor aFRR-reserves zoveel mogelijk te beperken. Deze verbeteringen kunnen onder andere het efficiënter gebruik van onbalansnetting en het prijs-elastisch maken van de aFRR-noden op basis van de gemeten FRCE-kwaliteit omvatten. Daarenboven zal de CREG verder de barrières voor de deelname aan de aFRR-balanceringsmarkt reduceren, zodat niet-gasgestookte eenheden effectief kunnen concurreren met de bestaande eenheden.

Daarenboven plant de CREG om cybersecurity te versterken, met oog op het toepassen van een goede trade-off tussen enerzijds verhoging van de vereisten die van toepassing zijn op reserveleverende eenheden of groepen, en anderzijds de vermindering van de belemmeringen om aan de markt deel te nemen.

Nadenken over de black-startdienst en de dienst voor de regeling van de spanning en de reactieve energie (gestart in 2018 in het kader van discretionaire stimulansen) die als doel hadden te komen tot nieuwe efficiënte marktmechanismen, hebben ertoe geleid dat Elia typecontracten heeft voorgesteld de voorbije jaren. Deze voorstellen van typecontracten met een eerste deel van de toekomstige ontwerpwijzigingen werden door de CREG in 2020 goedgekeurd (voor toepassing vanaf januari 2021) en voor de dienst regeling van de spanning en de reactieve energie heeft de CREG in 2022 een nieuw voorstel met tussentijdse verbeteringen (voor toepassing vanaf januari 2023) goedgekeurd. Toch zijn er nog nieuwe voorstellen van typecontracten noodzakelijk om de volledige implementatie van de toekomstige veranderingen van *design* in de komende jaren mogelijk te maken. Deze marktmechanismen moeten Elia toelaten om over de nodige middelen te beschikken en dit tegen de laagste prijzen. In 2023 zal de CREG toezien op de goede toepassing van de typecontracten en op de evolutie van de typecontracten (om de resterende toekomstige wijzigingen van *design* te implementeren rekening houdend met de mogelijke evoluties van de bepalingen in de elektriciteitswet inzake de procedures voor aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten), de goede werking van de marktmechanismen en het niet manifest onredelijke karakter van de prijzen.

---

⁶⁴ Wet van 13 juli 2017 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op de verbetering van de vraagflexibiliteit en van de opslag van elektriciteit, B.S., bl. 73467 -73469.

3.4.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *De markt van de ondersteunende balanceringsdiensten ontwikkelen en omkaderen*

In het kader van de methodologie voor de vaststelling van de volumes van de aFRR- en mFRR-reserve dient Elia een voorstel ter goedkeuring in bij de CREG. In 2023 zal de CREG het voorstel van Elia analyseren en hierover een beslissing nemen. De CREG zal de regels met betrekking tot het evenwicht, de volumes en de kosten van de ondersteunende diensten blijven evalueren en indien nodig aanpassen. In het bijzonder in het kader van de hoge gasprijzen die momenteel worden vastgesteld zal de CREG extra aandacht schenken aan het optimaliseren van de noden van aFRR-reserves in functie van de FRCE-kwaliteit en de kosten om deze aFRR-reserves aan te kopen.

In 2023 zal de CREG de door Elia ingediende voorstellen met betrekking tot de aanpassing van de marktwerkingsregels voor de compensatie van de kwartieronevenwichten analyseren en in voorkomend geval goedkeuren (balancing).

De CREG zal eveneens de opvolging van de in het verleden genomen beslissingen waarborgen, die in 2023 hun effect beginnen te hebben of voortzetten.

Voorts zal ze de resultaten van de kortetermijnveilingen voor de FCR-, aFRR-, en mFRR-reserves analyseren wat de beschikbaarheid van de ingediende biedingen en de aangeboden prijzen betreft.

In 2023 zal de CREG als waarnemer blijven deelnemen aan de activiteiten van de *Working Group Balancing* van de *User's Group* van Elia met betrekking tot de ontwikkeling van de marktregels voor de compensatie van de kwartieronevenwichten en haar *Task Force "ICAROS"* betreffende de aanpassing van het CIPU-concept aan de nieuwe Europese netwerkcodes en de uitbreiding ervan tot de decentrale vraagmiddelen.

De CREG zal ook bilaterale vergaderingen met de verschillende marktspelers houden. Het doel daarvan is de coherentie tussen de toekomstige evoluties van de balanceringsmarkten en de verwachtingen van de marktspelers te verzekeren.

De CREG volgt ook de actuele initiatieven gericht op de realisatie van de Europese integratie inzake evenwichtssystemen door onder andere deel te nemen aan de *Task Force Electricity Balancing* van ACER voor wat de implementatie van de EB GL (netcode) op Europees niveau betreft. De gevolgen van de inwerkingtreding van de beslissingen genomen in het kader van een Europese netwerkcode met betrekking tot de balancing, onder meer de goedkeuring van nieuwe regels ter zake⁶⁵, en de implementatie van internationale platformen voor de reservering van primaire reservercapaciteit (FCR) en de activering van energiebiedingen betreffende de secundaire en tertiaire reserves (aFRR en mFRR) en voor de *netting* van de onevenwichten tussen RFP-blokken zullen de komende jaren verder worden opgevolgd en ondersteund door de CREG. Er tekenen zich eveneens op het gebied van het evenwicht en van het ontwerp van de elektriciteitsmarkt nog andere uitdagingen af:

- de komst van nieuwe spelers op de productiemarkt en hun deelname aan de ondersteunende diensten;
- de deelname van de vraag aan de ondersteunende diensten en de verschillende groothandelsmarkten; en
- de continue harmonisatie van verschillende regels en mechanismen om het elektriciteitssysteem in Europa te balanceren.

---

⁶⁵ Voorstel van nieuwe regels ("*Terms and conditions*") door de netbeheerder die goedgekeurd moeten worden door de regulator op nationaal niveau en van die welke voorgesteld werden door de betrokken netbeheerders en goedgekeurd moeten worden door de betrokken regulatoren op internationaal niveau.

Concreet zal de CREG actief meewerken aan de uitwerking van een netcode in het kader van de actieve deelname van de vraag met inbegrip van de regels over aggregatie, de opslag van energie en het beheer van de vraag.

In de loop van het jaar 2023 zal de CREG de uitvoering van de projecten door Elia verifiëren en, indien nodig, bevorderen, rekening houdend met beslissing 658E/79 over de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht in 2023.

➤ *De dienst voor het beheer van de spanning en de reactieve energie*

In 2022 heeft de CREG de nieuwe versie van de voorwaarden, met inbegrip van het typecontract, over de rol van de *voltage service provider*⁶⁶ die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2023 goedgekeurd. De CREG heeft echter denkoefeningen gevraagd over verschillende punten van het typecontract en heeft (in het kader van de stimulansen voor de bevordering van het systeemevenwicht in 2023) een nieuwe studie gevraagd over het ontwerp van de dienst voor het beheer van de spanning en de reactieve energie om de kosten ervan te verminderen terwijl de beschikbaarheid van voldoende regelvermogen wordt verzekerd.

In 2023 zal de CREG, in het geval Elia een offerteaanvraag voor de levering van de dienst in 2024 organiseert, het al dan niet manifest onredelijke karakter evalueren van de prijs van de offertes en een verslag overmaken aan de minister van Energie.

Indien nodig zal de CREG adviezen formuleren over de eventuele ontwerpen van koninklijk besluit, opgesteld met het oog op een oplegging van prijs- en volumevoorwaarden aan de betrokken leveranciers, in toepassing van de procedure beschreven bij artikel 12*quinquies* van de elektriciteitswet.

➤ *Toepassing van de Europese netcode Emergency and Restoration*

De CREG ziet toe op de toepassing van verordening (EU) nr. 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet.

Zo zal de CREG, afhankelijk van de datum van indiening van het voorstel door Elia, in 2023 de regels betreffende de opschorting en het herstel van marktactiviteiten en de specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten, op voorstel van de transmissienetbeheerder goedkeuren.

De CREG zal in 2023 desgevallend eventuele wijzigingen van de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis op voorstel van de transmissienetbeheerder, die door de CREG in maart 2020 voor het eerst werden goedgekeurd, en de voorwaarden om op te treden als aanbieder van beschermingsdiensten op contractbasis op voorstel van de transmissienetbeheerder, goedkeuren.

Desgevallend zal de CREG in 2023 eveneens een advies geven over wijzigingen van het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het testplan die de minister van Energie moet goedkeuren op voorstel van de transmissienetbeheerder. Hetzelfde geldt voor de adviezen die de CREG moet geven in het kader van de opstelling van de lijst van significante netgebruikers en de lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit bedoeld in de Europese netcode *Emergency and Restoration*.

---

⁶⁶ De vorige versie van de voorwaarden met betrekking tot de rol van *voltage service provider* (of T&C VSP) werd in 2021 door de CREG goedgekeurd voor de periode van 1 januari 2022 tot 31 december 2022.

3.4.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.4.2.	<i>Ex-post</i> verslag aan ACER over het gebruik van de congestie-inkomsten van de netbeheerder van het jaar 2022	Q1	As: Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de Europese regulering
3.4.2	Beslissing over het voorstel van Elia over het gebruik van de congestie-inkomsten in 2024	Q1	As: Gereguleerde activiteiten – Ontwikkeling en controle van de juiste toepassing van de Europese regulering
3.4.2.	Desgevallend de modaliteiten en algemene voorwaarden van de aanbieder van beschermingsdiensten op contractbasis op voorstel van de transmissienetbeheerder goedkeuren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>
3.4.2.	Desgevallend de wijzigingen van voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis op voorstel van de transmissienetbeheerder goedkeuren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>
3.4.2.	De regels betreffende de opschorting en het herstel van marktactiviteiten en de specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van de balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten (op voorstel van de transmissienetbeheerder) goedkeuren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>
3.4.2.	Desgevallend, verslag over de offertes voor de dienst voor de regeling van de spanning en de reactieve energie in 2024	Q3	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen
3.4.2.	Desgevallend, verslag over de offertes voor de black-startdienst die Elia in 2023 heeft ontvangen	Q3	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen
3.4.2.	Desgevallend advies geven over wijzigingen van het systeembeschermingsplan en het herstelplan en over de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit	2023	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>

	bedoeld in de Europese netcode <i>Emergency and Restoration</i>		
3.4.2.	Desgevallend, advies geven over het testplan van de transmissienetbeheerder	2023	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen – Toepassing van de netcode <i>Emergency and Restoration</i>
3.4.2.	Beslissing omtrent de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het vermogen van de FCR-, aFRR- en mFRR-reserve voor 2023 of het equivalent ervan als gevolg van nieuwe Europese netwerkkodes	<i>Ad hoc</i> (hangt af van de datum van indiening van het voorstel van Elia)	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen
3.4.2.	Beslissingen omtrent het eventuele voorstel van de transmissienetbeheerder met betrekking tot de aanpassing van de werkingsregels van de markt in verband met de compensatie van de kwartieronevenwichten (balancing) met inbegrip van die betreffende de modaliteiten en voorwaarden voor de levering van balanceringsdiensten	<i>Ad hoc</i> (waarschijnlijk verschillen de beslissingen per jaar waarvan de data afhangen van de data waarop Elia de voorstellen indient)	Gereguleerde activiteiten – De markt van de ondersteunende diensten ontwikkelen en omkaderen

3.5. THEMA 10: SAMENWERKEN MET INSTANTIES OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU

3.5.1. Doelstellingen van de CREG

Het gereguleerd kader van vandaag vindt haar grondslag in de bepalingen van het Derde Energiepakket en het *Clean Energy Package* die respectievelijk in werking zijn getreden in 2009 en 2019.

In haar strijd tegen de klimaatverandering en de aantasting van het milieu, heeft de Europese Commissie op basis van de nieuwe groeistrategie voor de Europese Unie, i.e. de Europese *Green Deal*, in 2021 verder voorgesteld om het wetgevend kader voor de energiesector aan te passen (i.e. het *Fit for 55 package*⁶⁷). Hierbij worden niet alleen de doelstellingen inzake energie-efficiëntie, broeikasgasuitstoot en het aandeel van hernieuwbare bronnen in de energiemix scherper gesteld,

⁶⁷ [Communication of the EC 'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality.](#)

maar wordt ook een doorgedreven aanpassing van het wetgevend kader van aardgas voor hernieuwbare en koolstofarme gassen (i.e. waterstof) vooropgesteld.

In 2023, van zodra de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europese Parlement een akkoord hebben gevonden over de door te voeren aanpassingen, zal de CREG niet nalaten de Belgische overheid te adviseren waar gewenst teneinde te komen tot een regulering van de geïntegreerde interne energiemarkt die zo efficiënt mogelijk is. De CREG zal hiertoe ook haar eigen regulerende documenten dienen aan te passen en zal hiervoor nauw blijven samenwerken op Europees niveau met ACER en met collega regulatoren binnen het kader van de CEER.

Verder zal in 2023 rekening gehouden worden met bijkomende regulatoire aanpassingen, die naar verwachting vanwege de hoge energieprijzen in de nasleep van de Russische invasie in Oekraïne door de competente overheden in de Europese Unie zullen worden vastgelegd. ACER heeft reeds in haar *Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design* van april 2022, 13 in overweging te nemen aanbevelingen aan de beleidsmakers overgemaakt. De CREG neemt zich voor om actief de verdere discussies op te volgen en waar nodig, de Belgische overheid bij te staan in het doorvoeren van de noodzakelijke hervormingen.

Van de Europese thema's inzake regulering waaraan de CREG in 2022 bijzondere aandacht zal besteden, vermelden we de verwezenlijking van de eengemaakte interne energiemarkt met o.a. de doorvoering van de netwerkcodes en de richtsnoeren, de ontwikkeling naar geïntegreerde energienetwerken voor het vervoer van hernieuwbare energie en koolstofarm gas, de integratie van de regionale markten (zie ook thema 7), de opvolging en de analyse van projecten van algemeen belang (*Projects of Common Interest* - PCI) in het kader van de richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, de controle van de door ENTSO-E en ENTSO-G binnen ACER gepubliceerde tienjarige ontwikkelingsplannen en de uitbouw van het verdere wetgevend kader rond de *offshore* hernieuwbare energieproductie.

De CREG zal in het kader hiervan toezien op de uitwerking van de volgende drie principes:

- de efficiënte en duurzame investeringen die passen in het door Europa uitgewerkte kader voor de energietransitie: bij het opstellen van de principes voor het marktontwerp moeten de activiteiten van de CREG het mogelijk maken doeltreffende investeringssignalen te geven om een veilige, duurzame en in de toekomst betaalbare voorziening te waarborgen. Bovendien moet de activiteit van de regulator duidelijk aansluiten op de ontwikkeling van de geïntegreerde markten door het elimineren van drempels die de introductie van hernieuwbare energie belemmeren. Het regelgevend kader en de politieke oriëntatie moeten de markt in de mogelijkheid stellen doeltreffend tegemoet te komen aan de gewenste milieudoelstellingen;
- de efficiënte en transparante werking van het energiesysteem: de consument is gebaat bij het doeltreffende gebruik van de bestaande en toekomstige infrastructuur binnen het volledige systeem (netten en productie/belasting). De regelgevende omkadering moet het goede signaal geven voor een economische verdeling en een doeltreffende exploitatie;
- de competitieve markten die werken in het belang van alle consumenten: de creatie van competitieve markten zou doeltreffendere resultaten moeten opleveren voor de consumenten (door de facturen te verlagen). De vooropgestelde energietransitie dient een sociaal rechtvaardige en betaalbare transitie te zijn, waarbij ongelijkheid en energiearmoede dient opgevolgd te worden. Goed werkende groothandelsmarkten zijn belangrijk voor een goede werking van de kleinhandelsmarkten. De concurrentie moet op die manier rekening houden met alle termijnen, marktsegmenten en producten.

Deze drie principes zouden de basis moeten vormen van elke beslissing betreffende het beleid waaraan de CREG deelneemt.

De CREG zal in 2023 een actieve rol spelen binnen ACER en de CEER ter bevordering van een stabiel en efficiënt regelgevend kader.

3.5.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Governance en regulatorisch kader*

Binnen de CEER en meer bepaald de *Regulatory Benchmarking Work Stream* (RBM WS) worden gewoonlijk alle aspecten van de *governance* van NRA's geanalyseerd. In 2023 zal de CREG verder meewerken aan de uitwisseling van ervaringen tussen regulatoren en belanghebbenden over instrumenten en processen voor een dynamische regelgeving binnen het gereguleerd kader. Dit is een doorlopend werk en bestaat uit het geven van presentaties van verschillende papers die over dit onderwerp gaan en/of presentaties van *sandboxen*, proefprojecten of bestaande modellen van dynamische reguleringsgevallen. Een verdere opvolging dient te gebeuren van de toekomstige verordeningen en richtlijnen op het gebied van energie die de Europese Commissie heeft ontwikkeld en zal ontwikkelen.

In 2023 zal de nadruk gelegd worden op eventuele wijzigingen van het design van de aardgasmarkt om rekening te houden met de integratie van gassen uit hernieuwbare bronnen, waterstof en koolstofarme gassen. Voor de elektriciteitsmarkt staat de implementatie van de nieuwe netwerkcode inzake *cyber security* op de agenda.

Bovendien zullen voor beide markten de nodige designaanpassingen geïmplementeerd dienen te worden, ten gevolge van de huidige energiecrisis. Hiervoor zal de CREG zich laten leiden door de beslissingen die op Europees niveau in de tweede helft van 2022 genomen worden, en geïnspireerd zijn door de *Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design* van april 2022 van ACER en opgenomen zijn in het *REPowerEU* plan van 18 mei 2022 van de Europese Commissie. Het betreft meer concreet het uitwerken van voorstellen om de lange termijnmarkt te ondersteunen, om de consument te beschermen van te volatiele prijzen en helpen de juiste contractkeuzes te maken, en om de CREG beter in staat te stellen de impact van een faillissement op de marktwerking in te perken.

Het werk dat de CREG op dit gebied verricht, wordt gecoördineerd met de gewestelijke regulatoren voor de materies die onder hun bevoegdheid vallen en met de overige bevoegde autoriteiten op federaal niveau.

➤ *Richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur*

De CREG is voorstander van een efficiënte energie-infrastructuur die het vrije verkeer van energie over de grenzen heen en het transport van energie afkomstig van nieuwe en koolstofneutrale energiebronnen waarborgt, waardoor de handel in energie en de bevoorradingszekerheid worden verbeterd voor de ondernemingen en consumenten in de Europese Unie. Bovendien zal de CREG een integratie van de elektriciteits- en gasectoren ondersteunen om de doelstellingen inzake koolstofarme economie en energietransitie te behalen in het licht van de gevolgen van de crisis.

De CREG zal de *North-South Interconnections (NSI) West Gas Regional Group*, de *North-South Interconnections (NSI) West Electricity Regional Group* van de Europese Commissie blijven steunen in het kader van de implementatie en de controle van de TEN-E-verordening (verordening 2022/869⁶⁸) en de selectie en *monitoring* van projecten van gemeenschappelijk belang. Daarnaast zal de CREG ook verder de werkzaamheden van de *North Seas Energy Cooperation* (NSEC) van de betrokken lidstaten en de Europese Commissie opvolgen en in het bijzonder, in 2023, actief participeren, in de

---

⁶⁸ Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943, en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013.

samenwerking met de Algemene Directie Energie in de *North Seas Energy Cooperation Support Group 1 "Hybrid and joint projects"* en *Support Group 4 "Delivering 2050"* (deze laatste met focus op de "challenges ahead to 2050" waarbij o.m. visionaire toekomstideeën zoals as *hub-and-spoke concepts*, *power-to-x* en andere potentiële *offshore* technologieën aan bod komen) die er deel van uitmaken.

In deze context en met name wat betreft de Belgische PCI's die focussen op *offshore* investeringen en op nieuwe investeringen die helpen de energiecrisis aan te pakken en *future proof* zijn, zal de CREG blijven deelnemen aan de verschillende Europese regionale werkgroepen op dit gebied. Deze werkgroepen verstrekken adviezen met betrekking tot de selectie en de *monitoring* van de PCI's teneinde de projecten die het algemeen belang dienen, te ondersteunen. De CREG zal bovendien de invoering van de (grensoverschrijdende) ondersteuningsmaatregelen op Europees niveau moeten volgen. Zij overlegt hiervoor met de regelgevende instanties van de buurlanden voor wat betreft de uitwerking van een eventuele grensoverschrijdende toewijzing van investeringskosten voor projecten die netto baten opleveren over de grenzen heen. Deze beslissingen worden genomen op het niveau van de betrokken regulatoren en zijn gebaseerd op een grensoverschrijdende kosten-batenanalyse terwijl er wordt op toegezien dat er geen nieuwe belemmeringen voor mogelijke investeringen worden gecreëerd en dat ze in de mate van het mogelijke zelfs worden weggewerkt.

➤ *Optimalisatie van de werking, de controle en het aanbod van transmissiecapaciteiten in de infrastructuur*

Wat elektriciteit betreft, zal bijzondere aandacht worden besteed aan de toepassing van de nieuwe voorschriften inzake de toegang tot en de optimalisatie van het gebruik van de grensoverschrijdende infrastructuur. Net als in 2020 zal de CREG haar inspanningen met betrekking tot de implementatie van de richtsnoeren, volgend uit de verordening (EU) nr. 2019/943 verderzetten, namelijk:

- de "marktgerichte" richtsnoeren
  - CE 2015/1222: *Capacity Allocation & Congestion management* (CACM), inwerkingtreding op 24 juli 2015;
  - CE 2016/1719: *Forward Capacity Allocation* (FCA), inwerkingtreding op 26 september 2016;
  - CE 2017/2195: *Electricity Balancing* (EB GL), inwerkingtreding op 23 november 2017;
- de richtsnoer en de netwerkcode gericht op "Operations":
  - CE 2017/1485: *System operations* (SO GL), inwerkingtreding op 2 augustus 2017;
  - CE 2017/2196: *Emergency and Restoration* (E&R), inwerkingtreding op 18 december 2017;
- de netwerkcodes gericht op "Connection":
  - CE 2016/631: *Requirements for Generators* (RfG), inwerkingtreding op 14 april 2016;
  - CE 2016/1447: *High Voltage Direct Current* (HVDC), inwerkingtreding op 26 augustus 2016;
  - CE 2016/1388: *Demand Connection Code* (DCC), inwerkingtreding op 14 april 2016.

De coördinatie met de andere regulatoren, ACER, de transmissienetbeheerders en de benoemde elektriciteitsmarktbeheerders volgt rechtstreeks uit de bepalingen van de richtsnoeren, de netwerkcodes en de Verordening (EU) 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulatoren (herschikking).

Alle wijzigingen die de CREG aanbrengt in de regulatoire basisdocumenten en die hun oorsprong vinden in relevante discussies binnen het Europees kader dienen continu te worden overlegd met de marktspelers. Het betreft meer bepaald:

- de opvolging van de eventuele aanpassing van het marktmodel en de mogelijke gevolgen ervan voor het gebruik van de interconnecties. Het capaciteitsaanbod wordt hoofdzakelijk beïnvloed door het toegepaste marktmodel en de wisselwerking met de aangrenzende netten. De ontwerpvoorstellen kaderen in de CACM en FCA richtsnoeren en de CREG streeft ernaar te zorgen dat de voorstellen conform zijn met de Europese richtlijnen, in het bijzonder met verordening (EU) 2019/943. De controle gebeurt op basis van rapporten van transmissienetbeheerders en/of energiebeurzen, externe studies en eigen analyses op basis van *monitoring* data;
- in het kader van het uitgevoerde werk bij ACER, voor de CREG, om aan de controle van de NEMO's (*Nominated Electricity Market Operators*, cf. artikel 4, (1), van verordening (EU) nr. 2015/1222) deel te nemen, in het bijzonder voor wat betreft de operationele en boekhoudkundige scheiding van hun gereguleerde en commerciële activiteiten;
- waar de methodologieën en voorwaarden volgend uit de richtsnoeren (CACM, FCA, EB en SO) reeds zijn goedgekeurd, zal de CREG in samenspraak met de andere betrokken regulerende instanties en ACER toezien op de effectieve implementatie ervan. De inwerkingtreding in overeenstemming met de reeds goedgekeurde methodologieën en voorwaarden is immers een noodzakelijke stap in het tot stand komen van de éénigemaakte elektriciteitsmarkten;
- de implementatie van de bepalingen in de verordening (EU) 2019/943, in het bijzonder de artikelen 14 tot en met 17 met betrekking tot het toegang tot het net en congestiebeheer. De CREG zal in het bijzonder toezien op de naleving van de verplichting om een minimale capaciteit van 70% van de interconnectiecapaciteit ter beschikking van de marktdeelnemers te stellen en zal hiertoe, in nauw overleg met Elia, de andere regulerende instanties en ACER, de bepalingen in artikel 16, achtste en negende lid, implementeren;
- in het kader van de implementatie van de SO GL voor de CREG, om de projecten en de implementatie van de methodologieën op te volgen, waaronder: de uitwisseling van gegevens en informatie inzake veiligheid tussen transmissienetbeheerders, distributienetbeheerders, netgebruikers en regionale coördinatoren, het opstellen van gemeenschappelijke netwerkmodellen voor de gecoördineerde analyses van de veiligheid van het net en het gebruik van zogenaamde remediërende acties, het behoud van de kwaliteit van de frequentie en de evaluatie van de regionale *adequacy* opvolgen.

De CACM Verordening omvat een reeks bepalingen met betrekking tot de aanwijzing, de *monitoring* en de eventuele intrekking van de aanwijzing van NEMO's. In toepassing van het Koninklijk Besluit van 2005⁶⁹ is niet de CREG, maar de Minister voor Energie bevoegd voor deze zaken. De CREG zal, net als in 2022, haar medewerking verlenen aan ACER in het kader van de herziening van de CACM Verordening. In dit kader werd ACER gevraagd om, in samenwerking met de regulerende instanties, een aanbeveling op te stellen waarin beargumenteerde wijzigingen aan de CACM Verordening worden voorgesteld. De CREG zal, in samenwerking met ACER, de andere regulerende instanties, de Europese Commissie en de AD Energie, op basis van haar ervaring met betrekking tot de implementatie van de CACM Verordening, haar aanbevelingen ter zake delen. De CREG zal, bovendien, haar expertise in deze materie delen met de FOD Economie, ter ondersteuning van het verdere wetgevende proces dat door de Europese Commissie wordt georganiseerd.

➤ *Gasplatform*

De CREG neemt, in coördinatie met de Algemene Directie Energie en Fluxys Belgium, deel aan de regelmatige vergaderingen georganiseerd binnen het Benelux-secretariaat met als doel de internationale coördinatie van de conversie van L-gas naar H-gas in de betrokken landen (België, Duitsland, Frankrijk en Nederland). Deze coördinatievergaderingen zijn belangrijk voor een

---

⁶⁹ Koninklijk Besluit van 20 oktober 2005 met betrekking tot de oprichting en de organisatie van een Belgische markt voor de uitwisseling van energieblokken.

internationale afstemming van de nodige acties in de verschillende landen. Bovendien beschouwen de betrokken Nederlandse instanties het Gasplatform als het internationale forum om de recente ontwikkelingen en beleidsacties ten aanzien van de L-gasproductie in Nederland te melden aan de L-gas afnemende landen. De CREG levert vooral input met betrekking tot de vrijwaring van de marktwerking tijdens de uitfasering van L-gas en een zo efficiënt mogelijk verloop om tot een geïntegreerde aardgasmarkt te komen die nog enkel bestaat uit één gaskwaliteit (H-gas). België heeft in 2021 in dit platform aangekondigd dat de volledige omschakeling van de Belgische aardgasmarkt tegen eind 2024 zal gebeurd zijn.

Deze activiteiten worden in 2023 voortgezet en zelfs uitgebreid met bijkomende activiteiten die hun oorsprong vinden in de herziene SoS-regulering (EU) nr. 2017/1938 die onder meer de uitwerking oplegt van regionale risico-analyses, preventieve actieplannen en noodplannen en in eventuele output van het nieuw Europees gemeenschappelijk energieaankoopplatform⁷⁰.

3.5.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
3.5.2.	De coördinatie tussen regulatoren, transmissienetbeheerders en benoemde elektriciteitsmarktbeheerders bevorderen en de implementatie van de CACM-richtsnoer via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2	Meewerken in het kader van de herziening van de CACM-richtsnoer aan een aanbeveling met beargumenteerde wijzigingsvoorstellen.	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	De coördinatie tussen regulatoren en transmissienetbeheerders bevorderen en de implementatie van de FCA-richtsnoer via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	De implementatie van de EB GL via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Al dan niet samenwerken met de instanties op Europees en internationaal niveau, afhankelijk van geval tot geval
3.5.2.	De implementatie van de SO GL via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Al dan niet samenwerken met de instanties op Europees en internationaal niveau, afhankelijk van geval tot geval

⁷⁰ [First meeting of EU Energy Purchase Platform \(europa.eu\)](https://europa.eu).

3.5.2.	De implementatie van de netwerkcode E&R via goedgekeurde voorwaarden of methodologieën verzekeren	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Bijdragen tot de implementatie van de netwerkcodes RfG, HVDC en DCC	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Bijdragen tot de implementatie van de netwerkcode inzake cyber security	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Binnen de <i>North Seas Energy Cooperation (NSEC)</i> van de Europese Commissie deelnemen aan de <i>NSEC Support Group 1 “Hybrid and joint projects”</i> en <i>Support Group 4 “Delivering 2050”</i> (in samenwerking met de Algemene Directie Energie) en bijdragen tot de <i>deliverables</i> ervan	Q1-Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	De invoering van de (grensoverschrijdende) ondersteuningsmaatregelen op Europees niveau volgen	Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Binnen CEER samenwerken om ervaringen uit te wisselen over instrumenten en processen van dynamische regulering	Q4	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van de toekomstige verordeningen en richtlijnen op het gebied van energie die de Europese Commissie zal ontwikkelen, in het bijzonder met betrekking tot de update van de gasmarkt	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Deelnemen aan de <i>North-South Interconnections (NSI) West Gas Regional Group</i> , de <i>North-South Interconnections (NSI) West Electricity Regional Group</i> van de Europese Commissie	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van initiatieven gericht op de bouw van nieuwe voorzieningen die het aanbod van vervoerscapaciteit beïnvloeden	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Opvolging van het ontwerp en de implementatie van het marktmodel voor het gebruik van de interconnecties met de buurlanden	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2.	Toezicht houden op de effectieve implementatie van de reeds goedgekeurde methodologieën en	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de

	voorwaarden volgend uit de richtsnoeren (CACM, FCA, EB en SO)		instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2	Toezicht houden op de naleving van de verplichting om een minimale capaciteit van 70% van de interconnectiecapaciteit	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerking met de instanties op Europees en internationaal niveau
3.5.2	Deelnemen aan de vergaderingen van het gasplatform binnen het Benelux-secretariaat met als doel de internationale coördinatie van de conversie van L-gas naar H-gas in de betrokken landen (België, Duitsland, Frankrijk en Nederland).	2023	Gereguleerde activiteiten – Samenwerken met de instanties op Europees en internationaal niveau

4. AS NR. 3: INTEGRATIE VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN EN TOENEMENDE FLEXIBILITEITSBEHOEFEN

De energietransitie is momenteel een internationale, Europese en nationale prioriteit. Deze transitie dringt zich op als een dringend en onontbeerlijk antwoord op de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van energie rekening houdend met de huidige energiecrisis.

Deze transitie bestaat in de overgang van een “traditioneel” centraal energiesysteem dat afhangt van fossiele brandstoffen naar een systeem dat steeds meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen, met een grote diversiteit en een geringe voorspelbaarheid. Dit houdt een aanzienlijke gedragswijziging in teneinde de potentiële energiebesparingen te benutten en meer energie-efficiëntie te verwezenlijken, wat noodzakelijk is om de Europese Unie minder afhankelijk te maken van niet-Europese fossiele energiebronnen, in het bijzonder om de bevoorrading van Russische fossiele brandstof ruim vóór 2030 stop te zetten.

Op grond van de klimaatwet⁷¹, waarin de doelstelling is vastgelegd om de netto broeikasgasemissies uiterlijk in 2030 met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van 1990, en de aangescherpte objectieven van 32,5% energie-efficiëntiewinst tegen 2030 in het “fit for 55” wetgevend pakket⁷² en 45% hernieuwbare energie in de Europese energiemix in het REPowerEU plan⁷³, werkt België aan de overgang naar een steeds meer decentrale energieproductie op basis van hernieuwbare bronnen en dit met alle gevolgen die dit inhoudt voor het systeem en het elektriciteitsnet in België.

Rekening houdend met haar bevoegdheden en prerogatieven zal de CREG deze problematiek van dichtbij blijven volgen, zowel op Europees als op nationaal niveau, en initiatieven blijven nemen of de nodige maatregelen blijven voorstellen om ervoor te zorgen dat deze ontwikkeling in de beste

⁷¹ https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/law_nl.

⁷² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3541.

⁷³ [REPowerEU: affordable, secure and sustainable energy for Europe | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3541).

omstandigheden voor de eindconsument verloopt, in overeenstemming met de tendensen van het algemene Europese en Belgische energiebeleid.

Voorts zal de CREG in het kader van de energietransitie ook verhoogde aandacht besteden aan duurzaamheid. In het bijzonder zal er gewerkt worden aan het stapsgewijs implementeren en integreren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs) van de Verenigde Naties, en subdoelstellingen die geselecteerd werden als de meest relevante voor haar werking, in de werkzaamheden en interne operationele werking van de CREG.

4.1. THEMA 11: BEVORDEREN VAN EEN MAXIMALE UITBOUW VAN FLEXIBILITEIT OP DE BELGISCHE MARKT

4.1.1. Doelstellingen van de CREG

Hoewel de variabiliteit en onzekerheid intrinsieke eigenschappen zijn van elk energiesysteem, gaat de integratie van hernieuwbare energiebronnen (met inbegrip van groen gas zoals biogas/methaan, waterstof, synthetisch aardgas), die bovendien vaak intermitterend zijn, hand in hand met een toenemende flexibiliteitsbehoefte, zowel aan de aanbodzijde als aan de vraagzijde, om zowel de doeltreffendheid als de efficiëntie van dit proces te optimaliseren.

De flexibiliteit kan van verschillende bronnen afkomstig zijn: van de vraag, de opslag en de productie.

➤ *Vraagflexibiliteit*

In een systeem waarin de intermitterende productiemiddelen sterk toenemen, zouden de prijsspieken kunnen worden uitgevlakt en de operationele netveiligheid en de bevoorradingszekerheid van het systeem kunnen worden verhoogd door een verhoging van de flexibiliteit van de vraag, wat ook een gunstig effect zou hebben op de werking van de markt. Daarom acht de CREG het van belang om de deelname van de vraag aan de verschillende elektriciteitsmarkten te bevorderen.

Conform artikel 23, § 1, 5°*bis* van de elektriciteitswet dient de CREG bovendien alle redelijke maatregelen te nemen om vraagzidemiddelen, zoals vraagrespons, aan te moedigen om op dezelfde wijze als de productiemiddelen deel te nemen aan de groothandelsmarkt.

De wet van 13 juli 2017 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op de verbetering van de vraagflexibiliteit en van de opslag van elektriciteit kent de CREG bevoegdheden toe, waarvan de uitoefeningsmodaliteiten bepaald en geïmplementeerd werden, voor wat de energieoverdracht betreft, op de markten van de tertiaire reserve en de strategische reserve, via de beslissing 1677⁷⁴ van 15 maart 2018 en, voor wat een nieuw regime betreft dat van toepassing is op contracten die de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseren via de beslissing 1677/2 van 27 maart 2020. In 2021 is de toepassing van de energieoverdracht uitgebreid naar de *day-ahead*- en *intraday*markten. De CREG wil ook de energieoverdracht uitbreiden naar de markt van de aFRR-reserve.

Richtlijn 944/2019 voorziet de nieuwe concepten van actieve afnemers (artikel 15) en energiegemeenschappen van burgers (artikel 16), die beiden het recht hebben om hun flexibiliteit te valoriseren via alle elektriciteitsmarkten (*day-ahead*, *intraday*, en balancering). Naast het continu blijven faciliteren van de directe toegang tot de elektriciteitsmarkten voor afnemers geconnecteerd op het transportniveau, zal de CREG verder samenwerken met de regionale regulatoren om de

---

⁷⁴ Beslissing houdende uitvoering van artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, om de energieoverdracht mogelijk te maken.

(in)directe toegang tot elektriciteitsmarkten voor afnemers geconnecteerd aan het laagspanningsnet toe te laten.

Desgevallend, op voorstel van de netbeheerder legt de CREG, na overleg met de bevoegde regionale instanties, de regels vast voor de organisatie van de energie-overdracht via een dienstverlener van flexibiliteit. Het voorstel van de netbeheerder wordt opgesteld na raadpleging van de marktspelers.

➤ *Opslag*

Wat betreft de opslag vindt de CREG dat de opkomst van de nieuwe opslagtechnologieën moet worden gemonitord om zo enerzijds de liquiditeit van de markten van de ondersteunende diensten te verbeteren en anderzijds de intermitterende productie te begeleiden om de integratie ervan in het systeem te vergemakkelijken. De CREG zal het thema opslag en de nodige evoluties in de wetgeving blijven volgen. Bovendien moet er aandacht blijven worden besteed aan de ontwikkeling van de opslag van gas en van de opslag van alle vormen van energie.

➤ *Productie*

Wat betreft het aanbod, moet er uiteraard voldoende productiecapaciteit beschikbaar zijn, maar deze moet eveneens voldoende snel ter beschikking kunnen worden gesteld om (al dan niet voorziene) sterke schommelingen van de vraag en/of de productie te compenseren. Deze terbeschikkingstelling vereist doorgaans een snelle productievariatie van de eenheid, de mogelijkheid om de eenheid snel afwisselend te starten en te stoppen, en een groot en stabiel werkingsbereik van de eenheid.

➤ *Adequate prijssignalen*

Een prijssignaal dat de reële waarde van elektriciteit vertegenwoordigt is een voorwaarde voor de ontwikkeling van flexibiliteitsoplossingen door de markt. Dit wordt gerealiseerd door een correcte werking van de markt (transparantie, mededinging, non-discriminatie, ...) die het mogelijk maakt dat de toekomstige markten (jaarlijkse, maandelijks, *day-ahead* en *intraday*) de waarde van elektriciteit in *realtime* zo goed mogelijk weerspiegelen (*balancing*).

Daarvoor heeft de CREG het *scarcity pricing* mechanisme al verschillende jaren bestudeerd, d.w.z. (i) de mogelijke creatie van een reservemarkt in realtime op basis van een *operational reserve demand curve* (ORDC). Het gebruik van een ORDC is beter dan een inflexibele vraagcurve omdat ze het feit weerspiegelt dat het nut van een MW bijkomende reserve daalt in functie van het aantal MW gecontracteerde reserve, en (ii) de impliciete co-optimalisatie van de energiemarkt in realtime met deze reservemarkt in *realtime*, wat als gevolg zou hebben dat de energieprijis de reservehoeveelheid die in het systeem beschikbaar is weerspiegelt. Dit *scarcity pricing* mechanisme is te verkiezen boven de component *alpha*, die momenteel wordt toegevoegd aan de onevenwichtsprijs omdat het de verkrijging van een optimale dispatch van de middelen in real time niet verhindert, wat de kost voor de verbruikers vermindert.

De CREG zal ook actief deelnemen aan besprekingen op Europees niveau over de invoering van een gelijkaardig mechanisme van co-optimalisatie van de energie en de reserves in *day-ahead*. Het gebruik van een co-optimaliseringsmechanisme zou vermijden dat de marktspelers de energieprijis zouden moeten voorspellen als ze een bod doen op de reservemarkt. Het voordeel daarvan zou zijn dat de door de marktspelers gevraagde risicopremie als ze een bod op de reservemarkt doen zou worden geschrapt. Deze risicopremie is des te hoger omdat de elektriciteits- en gasprijzen volatiel zijn.

Bovendien maakt de implementatie van de energieoverdracht in de *balancing*diensten het mogelijk om een prijs te koppelen aan de activering van vraagmiddelen waardoor een betere prijsvorming bevorderd wordt.

In dit kader zal de CREG zich bovendien blijven inzetten voor een zo efficiënt mogelijke implementatie van de bepalingen van het *Clean Energy Package*, onder meer om verstoringen van de markt te vermijden. De CREG zal er in het bijzonder op toezien dat het structurele gebruik van de *redispatching*, om interne congesties op te lossen of te garanderen dat de streefwaarden van voor de markt beschikbare capaciteiten (d.w.z. de standaard streefwaarde van 70% of de waarde bepaald in een nationaal actieplan) de markt niet verstoren.

In 2023 zal de CREG ook actief deelnemen aan de besprekingen over de mogelijke herziening van de *bidding zones*. De *bidding zones* dienen juist te worden gedefinieerd omwille van de volgende drie redenen:

- verzekeren dat er zoveel mogelijk grensoverschrijdende capaciteit beschikbaar is, wat de kosten voor de consumenten vermindert omdat de minst dure eenheden kunnen draaien. De gunstige impact is des te groter in geval van schaarste in het systeem;
- een transparantere en juistere toewijzing van de grensoverschrijdende beschikbare capaciteiten garanderen;
- de markt een prijssignaal geven dat aangeeft op welke plaats nieuwe capaciteiten moeten worden geïnstalleerd, wat de toekomstige investeringsbehoeften in het net zou moeten verminderen.

4.1.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Aanmoedigen van meer flexibiliteit op de elektriciteitsmarkt*

In 2023 zal de CREG de flexibiliteit op verschillende vlakken blijven aanmoedigen.

Op het gebied van vraagflexibiliteit zal ze de bevoegdheden uitoefenen die haar toegekend werden door de wet van 13 juli 2017⁷⁵. In dat kader zal de CREG:

- indien nodig de implementatie van de regels voor de organisatie van de energieoverdracht evalueren;
- de formule toepassen voor het bepalen van de standaard overdrachtprijs voor het geval de onderhandelingen tussen de marktspelers na raadpleging van deze laatste, niet het gewenste resultaat zouden opleveren;
- de uitoefening van de opdracht voor het beheer van flexibiliteitsgegevens van de vraag met een energieoverdracht door de netbeheerder controleren;
- indien nodig, een beslissing nemen over de goedkeuring van een wijziging van de werkingsregels van de energieoverdracht en de overeenkomst die Elia en de aanbieder moeten opstellen evenals een beslissing over de aanpassingen aan de *Terms & Conditions* BRP die Elia zal voorleggen;
- de omzetting van Richtlijn 944/2019 naar nationale wetgeving opvolgen, waar relevant;
- samenwerken met de gewestelijke instanties om de (in)directe toegang tot elektriciteitsmarkten voor afnemers die op het distributienet zijn aangesloten, in het bijzonder op laagspanning, toe te laten.

De CREG zal in 2023 toezien op de correcte doorvoering van de energieoverdracht op de aFRR-markt en zal de opvolging ervan verzekeren voor alle markten waarop ze van toepassing zal zijn om indien

---

⁷⁵Wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op de verbetering van de vraagflexibiliteit en van de opslag van elektriciteit.

nodig te kunnen bijsturen op basis van de ervaring die gedurende de eerste maanden na de implementatie wordt opgedaan.

De CREG zal ook de ontwikkeling van de markt van de opslagtechnologieën voor elektriciteit blijven volgen, onder meer technologieën die met beperkte en snel uitvoerbare investeringen toelaten om op korte termijn en efficiënt een antwoord te bieden op de snelle toename van de behoeften van het systeem op het gebied van ondersteunende diensten.

De CREG zal nauwlettend blijven toezien op de ontwikkeling van de Europese regelgeving in verband met de al dan niet specifieke status van de opslag als geïntegreerd hulpmiddel in de ter beschikking gestelde middelen aan de markten om de goede werking van deze te waarborgen in het kader van de energietransitie.

In 2023 zal de CREG de afschaffing van de parameter *alpha* (en het nut van de vervanging door een *scarcity pricing* mechanisme) onderzoeken. Deze analyse zal gebeuren in het licht van (i) de huidige hoge energieprijzen op de elektriciteitsmarkt, (ii) de verhoging van de kost van de reserves, en (iii) de stijging van de onevenwichtskosten van de BRP's.

➤ *Aanmoedigen van meer flexibiliteit op de aardgasmarkt*

Om de nodige gascentrales voor de flexibiliteit van de elektriciteitsmarkt ter beschikking te hebben, moet ook de flexibiliteit op de aardgasmarkt worden verbeterd. Dit proces houdt in dat er op de markt capaciteitsproducten op korte en lange termijn moeten worden ontwikkeld en voorgesteld, een vlotte toegang tot het net moet worden gewaarborgd en opslaginstructuur moet worden voorzien. De opvolging van de projecten voor de injectie van groene gassen in het gasvervoersnet past binnen dit kader. In 2023 zal de CREG de werkzaamheden en de ontwikkelingen rond deze projecten door de stakeholders, in het bijzonder de netbeheerder, blijven opvolgen.

4.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
4.1.2.	Desgevallend, beslissing betreffende een aanvraag tot goedkeuring van de regels van de energieoverdracht met het oog op de implementatie ervan op de aFRR-markt	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt
4.1.2.	Desgevallend, beslissing betreffende de goedkeuring van de <i>Terms & Conditions</i> BRP	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt
4.1.2.	Desgevallend, beslissingen betreffende de aanvragen tot aanpassing van de formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Bevorderen van een maximale uitbouw van de flexibiliteit op de Belgische markt

4.2. THEMA 12: OPVOLGEN VAN DE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN BEVOORRADINGSZEKERHEID EN DE OPERATIONELE VEILIGHEID

4.2.1. Doelstellingen van de CREG

De CREG zal de Algemene Directie Energie - de bevoegde instantie op het gebied van bevoorradingsszekerheid krachtens de wet van 8 januari 2012 – ondersteunen bij de uitoefening van haar wettelijke taken wat betreft de bevoorradingsszekerheid. Hiervoor zal ze met Algemene Directie Energie samenwerken en overleggen.

Bovendien zal de CREG in overeenstemming met de geldende wetgeving de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingsszekerheid op de elektriciteits- en gasmarkt en de operationele veiligheid van het elektriciteits- en gassysteem waarborgen en haar rapporterings- en analysetaken op zich nemen.

In het kader van de implementatie van een vergoedingsmechanisme voor de capaciteit en de organisatie van de veilingen van 2023 en 2024 zal de CREG haar voorstel-, advies-, controle- en beslissingsbevoegdheden uitoefenen die haar werden toegekend door de Belgische wet⁷⁶ en door de verordening (EU) nr. 2019/943, actief deelnemen aan de opvolgingscomités en de werkgroepen en het kabinet van de minister van Energie alle nodige technische ondersteuning bieden.

Wat de gasbevoorradingsszekerheid betreft, werkt de CREG nauw samen met de Algemene Directie Energie voor de toepassing van de herziene SoS-verordening (EU) nr. 2017/1938. Het betreft met name de ontwikkeling van de risicoanalyses, preventieve actieplannen en crisisplannen zowel op nationaal niveau als op regionaal niveau. België is opgenomen in 5 risicogroepen waarvoor telkens gemeenschappelijke plannen moeten worden ontwikkeld. Deze activiteiten zullen in 2023 worden voortgezet. Ook bij de ontwikkeling van een solidariteitsmechanisme voor de uitwisseling van aardgas met de buurlanden om beschermde afnemers te kunnen blijven bevoorraden in geval van crisis is de CREG nauw betrokken.

Aangezien het mechanisme slechts tot 31 maart 2022 de goedkeuring van de Europese Commissie heeft gekregen, beperken de taken van de CREG inzake strategische reserve zich tot zaken in verband met de tweejaarlijkse toereikendheidsstudie en het proces voor de goedkeuring van de daarmee verband houdende kosten en de voorbereiding van een specifieke veiling voor het beheer van de vraag en de batterijen. De effectieve realisatie van deze veiling zal afhangen van de resultaten van de toereikendheids- en flexibiliteitsstudie van juni 2023 en de goedkeuring van de Europese Commissie. De taken die de CREG in het kader van deze veiling moet uitvoeren zijn nog niet duidelijk vastgelegd. Ze zullen worden bepaald op basis van een werking die identiek is aan die van een CRM-veiling.

---

⁷⁶ Wet van 22 april 2019 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, teneinde een capaciteitsvergoedingsmechanisme in te stellen.

4.2.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Op de elektriciteitsmarkt*

De Europese netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet die de operationele veiligheid van het elektriciteitssysteem regelt (netstabiliteit), werd eind 2017 vastgesteld⁷⁷. De CREG is verantwoordelijk voor de controle op de toepassing van deze netwerkcode.

Inmiddels werd er in 2019 een andere gerelateerde Europese verordening over de risicoparaatheid in de elektriciteitssector gepubliceerd⁷⁸. De bevoegde minister wordt op nationaal niveau aangeduid als de “bevoegde instantie” die verantwoordelijk zal zijn voor de in deze verordening aan de bevoegde instantie toegewezen taken, zoals het geval is voor de parallelle verordening voor aardgas (verordening (EU) nr. 2017/1938). De verordening kent ook specifieke taken toe aan de nationale energieregulator. Hieronder volgt de lijst van de taken voor de CREG in 2023 in dit kader.

Met toepassing van deze verordening zal de CREG onder meer met de Algemene Directie Energie samenwerken (op vraag van de bevoegde instantie, namelijk de minister) aan de risicobeoordeling voor de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening. Het gaat onder andere over een advies over de methodologie voor identificatie van regionale elektriciteitscrisisscenario's en de identificatie van de meest relevante elektriciteitscrisisscenario's.

Deze oefening wordt vervolgens minstens om de vier jaar herhaald. Betreffende de identificatie van de nationale elektriciteitscrisisscenario's zal de bevoegde instantie onder meer de CREG moeten raadplegen.

Voor de opstelling van de methodologie voor de beoordeling van de kortetermijn- en seizoensgebonden toereikendheid zal ENTSO-E onder meer ACER raadplegen.

Voor de opstelling van het risicoparaatheidsplan zal de bevoegde instantie onder meer de CREG raadplegen. Dit betreft tevens een oefening die om de vier jaar wordt herhaald.

In geval van een elektriciteitscrisis impliceert de verordening dat de bevoegde instantie overlegt met de CREG voor de opstelling van het *ex-post*evaluatierapport.

Op het gebied van elektriciteit zal de CREG in 2023 ook de volgende taken op zich nemen:

- in voorkomend geval zal de CREG haar volledige medewerking verlenen voor het tweejarige verslag met betrekking tot de bevoorradingszekerheid dat de Algemene Directie Energie moet opstellen in samenspraak met de CREG;
- ze zal desgevallend meewerken aan de prospectieve studie die door de Algemene Directie Energie om de vier jaar dient te worden aangepast;
- ze zal toezien op de investeringen in de productiecapaciteit om de bevoorradingszekerheid te waarborgen;
- ze zal kennisnemen van de definitieve of tijdelijke uitdienstnemingen van de installaties voor de productie van elektriciteit;

---

⁷⁷ Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32017R2196>.

⁷⁸ Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX:32019R0941>.

- ze zal actief meewerken aan de finalisering van de uitwerking en de implementatie van het vergoedingsmechanisme van de capaciteit en haar competenties in het kader hiervan uitoefenen;
- ze zal meewerken aan de ontwikkeling en, in voorkomend geval, de uitvoering van de specifieke veiling voor vraagbeheersing en batterijen;
- ze zal de ontwikkelingen op Europees niveau met betrekking tot het vergoedingsmechanisme van de capaciteit en het beheer van crisissituaties tussen aangrenzende landen (DG ENER) volgen;
- in voorkomend geval zal ze een advies verstrekken met betrekking tot het koninklijk besluit dat de procedure uitwerkt voor de voorafgaande informatieplicht voor tijdelijke uitdienstnames;
- ze zal in 2023 de eventuele wijzigingen van de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis goedkeuren;
- ze zal in 2023 de regels voor de opschorting en het herstel van de marktactiviteiten en de specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten op voorstel van de TNB goedkeuren. De CREG zal indien nodig een advies geven over het systeembeschermingsplan en het herstelplan, evenals het testplan van de transmissienetbeheerder dat de minister van Energie moet goedkeuren op voorstel van de transmissienetbeheerder. Hetzelfde geldt voor de adviezen die de CREG moet geven in het kader van de opstelling van de lijst van significante netgebruikers en de lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit bedoeld in de Europese netcode over de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet. Indien nodig zal de CREG in 2023 ook de voorwaarden om op te treden als aanbieder van beschermingsdiensten op contractbasis op voorstel van de transmissienetbeheerder goedkeuren;
- voor het *scarcity pricing* mechanisme (zie punt 4.1.2., Thema 11) zal de CREG de door Elia uitgevoerde “*parallel runs*” van de signalen van schaarste monitoren, het design finaliseren en samen met Elia de nodige werkzaamheden uitvoeren voor een eventuele implementatie vanaf 2023 zodra er een implementatiebeslissing zal zijn genomen. Deze werkzaamheden houden onder andere beslissingen in over mechanismen waarop de implementatie van *scarcity pricing* een impact heeft;
- wat het capaciteitsvergoedingsmechanisme betreft, zal de CREG in 2023:
  - desgevallend werkingsregels aanpassen op basis van het door de netbeheerder ingediende voorstel;
  - desgevallend, een beslissing nemen betreffende de aanpassingen aan het door de netbeheerder ingediende standaard capaciteitscontract;
  - een voorstel van referentiescenario voor de T-1- en T-4-veiling formuleren;
  - een voorstel van intermediaire waarden voor de T-1- en T-4-veiling formuleren;
  - haar advies indienen over het verslag van de netbeheerder betreffende de waarden van bepaalde parameters van de veilingen die in de loop van het jaar moeten worden georganiseerd;
  - een voorstel van parameters formuleren voor de bepaling van de capaciteit die in het kader van de veilingen moet worden gekocht;
  - een beslissing nemen over elk aanvraagdossier met het oog op het in aanmerking komen voor een meerjarencontract;

- een beslissing nemen over elk aanvraagdossier met het oog op afwijking van het intermediair prijsplafond;
  - de regelmatigheid van verschillende operaties (prekwalificatie, veilingen) die leiden tot de selectie van capaciteitsbiedingen controleren.
- Met betrekking tot de specifieke veiling voor het beheer van de vraag en de batterijen zal de CREG in 2023:
- desgevallend werkingsregels opstellen op basis van het door de netbeheerder ingediende voorstel;
  - desgevallend een beslissing nemen betreffende het door de netbeheerder ingediende standaard capaciteitscontract;
  - een voorstel van referentiescenario voor de veiling formuleren;
  - een voorstel van intermediaire waarden voor de veiling formuleren;
  - haar advies indienen over het verslag van de netbeheerder betreffende de waarden van bepaalde parameters van de veilingen die in de loop van het jaar moeten worden georganiseerd;
  - een voorstel van parameters formuleren voor de bepaling van de hoeveelheid capaciteit die in het kader van deze veilingen moet worden gekocht;
  - een beslissing nemen voor elk aanvraagdossier met het oog op het in aanmerking komen voor een meerjarencontract;
  - een beslissing nemen voor elk aanvraagdossier met het oog op afwijking van het intermediair prijsplafond;
  - de regelmatigheid van verschillende operaties (prekwalificatie, veilingen) die leiden tot de selectie van capaciteitsbiedingen controleren.

In 2023 zal de CREG bovendien actief blijven deelnemen aan opvolgingscomités en werkgroepen voor de operationele implementatie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme en er daarbij op toezien dat ze in overeenstemming zijn met de bepalingen van het *Clean Energy Package*.

➤ *Op de aardgasmarkt*

In uitvoering van artikel 15/13, § 1 van de gaswet stelt de Algemene Directie Energie jaarlijks (in samenwerking met het Federaal Planbureau) in samenspraak met de CREG een verslag op over de opvolging van de bevoorradingszekerheid. De CREG zal daaraan meewerken.

De CREG zal in 2023 met de Algemene Directie Energie samenwerken aan alle analyses/alle plannen bedoeld in verordening (EU) nr. 2017/1938⁷⁹. Zo zal ze, met toepassing van de verordening (EU) nr. 2017/1938, met de Algemene Directie Energie samenwerken voor de opstelling van de risico-evaluatie voor de zekerheid van de aardgasvoorziening en voor de analyse van de solidariteitsmaatregelen die nog versterkt zijn in het door de Europese Raad goedgekeurde reductieplan⁸⁰. Deze oefening wordt minstens om de vier jaar herhaald. Ze zal eveneens meewerken aan het preventief actieplan en het noodplan.

---

⁷⁹ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010.

⁸⁰ Verordening (EU) 2022/1369 van de Raad van 5 augustus 2022 inzake gecoördineerde maatregelen ter reductie van de gasvraag.

Verder voorziet de voormelde verordening een effectbeoordeling van de preventieve, niet-marktgebaseerde maatregelen (gevolgen nationale gasmarkt, mededinging nationaal en gevolgen interne markt) op verzoek van de Europese Commissie waaraan de CREG zal meewerken.

Voor zover de voorziene maatregelen in verordening (EU) 2022/1032 opdrachten en bevoegdheden van de nationale reguleringsinstantie zijn, neemt de CREG haar verantwoordelijkheid om de nodige maatregelen aan te nemen om de doelstellingen van het vullen van de ondergrondse gasopslaginstallatie te behalen en om de beheerder van de opslaginstallatie te certificeren. Samen met Fluxys Belgium werkt de CREG aan de ontwikkeling van een vraagresponsdienst (DSR - *Demand Side Response*). Deze dienst moet het mogelijk maken dat eindafnemers direct verbonden aan het gasvervoersnet makkelijk toegang krijgen tot de aardgasmarkt. Bijkomend zal dit platform mogelijk gebruikt kunnen worden in het geval België in het kader van de bevoorradingszekerheid, beroep moet doen op het noodplan.

Inzake bidirectionele vervoerscapaciteit neemt de CREG, desgevallend, gecoördineerde besluiten op basis van een voorstel/verzoek van Fluxys Belgium nv.

Tot slot blijft de CREG zowel voor gas als voor elektriciteit haar databanken aanvullen om de Belgische markt te volgen.

4.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Eind-datum	As – Doelstelling
4.2.2.	Beslissing betreffende de werkingsregels van het CRM en de specifieke veiling	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend, beslissing over de wijziging van het standaard capaciteitscontract en het standaardcontract voor de specifieke veiling	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Advies over de parameters van de vraagcurve met inbegrip van de specifieke veiling	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Voorstel van parameters voor de bepaling van de aan te kopen capaciteit met inbegrip van de specifieke veiling	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend, akkoorden sluiten met NRA's uit de buurlanden over de controle van de naleving van de	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere

	investeringsdrempels en de administratieve boetes voor het afdwingen van niet-beschikbaarheidsboetes in het kader van de deelname van buitenlandse capaciteiten aan het Belgische CRM - voortgangsrapport		flexibiliteitsbehoeften – <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Overleg met Elia over de hypothesen en basisscenario's en de gebruikte methodologie voor de tweejaarlijkse analyse betreffende de behoeften van het Belgische elektriciteitssysteem inzake <i>adequacy</i> en flexibiliteit van het land over tien jaar	Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Beslissing over de herziening van de vormvereisten van een aanvraag tot afwijking van de intermediaire prijsplafonds, met inbegrip van de specifieke veiling	Q1	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissingen met betrekking tot de aanvragen tot afwijking van de intermediaire prijsplafonds, ook voor de specifieke veiling	Q2-Q3	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Controle van de door Elia uitgevoerde berekening van de grensoverschrijdende capaciteiten	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Voorstel van gegevens en hypothesen voor het referentiescenario, met inbegrip van de specifieke veiling	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Voorstel van tussentijdse waarden (CONE, X-factor, WACC) in samenwerking met Elia, met inbegrip van de specifieke veiling	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Onderzoek van investeringsdossiers en beslissing van rangschikking van capaciteiten in capaciteitscategorieën, met inbegrip van de specifieke veiling	Q2-Q3	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>

4.2.2.	Controle van de prequalificatie- en veilingprocedures, met inbegrip van de specifieke veiling	Q2-Q3-Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissing betreffende de raming van de kost van de ODV strategische reserve en CRM	Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Beslissing betreffende de reële kost van de ODV strategische reserve en CRM	Q2	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Evaluatierapport van de werking van het CRM	Q4	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Deelnemen aan vergaderingen van het opvolgingscomité, hoorzittingen van het parlement en vergaderingen van WG adequacy	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend deelnemen aan werkgroepen van ACER over methodologieën voor de evaluatie van de toereikendheid, de betrouwbaarheidsnorm en de grensoverschrijdende deelname aan de CRM	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2	Opvolging van de studies van het <i>Pentalateral Energy Forum (PLEF)</i>	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften - <i>Capacity Remuneration Mechanism</i>
4.2.2.	Desgevallend, meewerken aan de prospectieve studie inzake elektriciteit die de Algemene Directie Energie om de vier jaar dient aan te passen	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Kennisnemen van de definitieve of tijdelijke uitdienstnemingen van de	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare

	installaties voor de productie van elektriciteit		energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	De ontwikkelingen op Europees niveau met betrekking tot het vergoedingsmechanisme van de capaciteit (DG COMP – overheidssteun, beslissingen met betrekking tot de capaciteitsmechanismen in het buitenland) en het gemeenschappelijke beheer van crisissituaties tussen aangrenzende landen (DG ENER) volgen	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een advies verstrekken over het koninklijk besluit dat de procedure uitwerkt voor de voorafgaande informatieplicht voor tijdelijke uitdienstnemingen van installaties voor de productie van elektriciteit	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	De door Elia uitgevoerde “parallel runs” van de signalen van schaarste monitoren, het ontwerp voor een mogelijke implementatie finaliseren en samen met Elia de nodige werkzaamheden uitvoeren voor een eventuele implementatie op 1 januari 2023 als de implementatiebeslissing is genomen	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samenwerken met de bevoegde instantie aan de beoordeling van de risico’s voor de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een antwoord op de wettelijk voorziene raadpleging van ENTSO-E over de methodologie voor identificatie van regionale elektriciteitscrisisscenario’s overmaken	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend samenwerken met ENTSO-E voor de identificatie van de	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare

	relevante regionale elektriciteitscrisisscenario's. Deze oefening wordt vervolgens minstens om de vier jaar herhaald.		energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een antwoord op de wettelijk voorziene raadpleging van de bevoegde instantie betreffende de identificatie van de nationale elektriciteitscrisisscenario's overmaken	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een antwoord op de wettelijk voorziene raadpleging van ENTSO-E voor de opstelling van de methodologie voor de beoordeling van de korte termijn- en seizoensgebonden toereikendheid overmaken	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Desgevallend een antwoord op de wettelijk voorziene raadpleging van de bevoegde instantie voor de opstelling van een risicoparaatheidsplan overmaken (dit betreft een oefening die om de vier jaar wordt herhaald)	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	In geval van een elektriciteitscrisis, overleggen met de bevoegde instantie voor de opstelling van het <i>ex-post</i> evaluatierapport	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Overleggen met de Algemene Directie Energie in het kader van haar jaarlijks verslag (samen met het Federaal Planbureau) over de opvolging van de bevoorradingszekerheid in de aardgassector	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingszekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Met de Algemene Directie Energie samenwerken aan alle analyses/alle plannen bedoeld in verordening (EU) nr. 2017/1938	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het

			gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samenwerken met de Algemene Directie Energie voor de opstelling van de risico-evaluatie voor de zekerheid van de aardgasvoorziening (deze oefening wordt minstens om de vier jaar herhaald)	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Samenwerken met de Algemene Directie Energie voor de opstelling van het preventief actieplan (aardgas) (deze oefening wordt minstens om de vier jaar herhaald)	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Uitvoeren van de effectbeoordeling van de preventieve, niet-marktgebaseerde maatregelen (gevolgen nationale gasmarkt, mededinging nationaal en gevolgen interne markt) in de aardgassector op verzoek van de Europese Commissie	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Gecoördineerde besluiten inzake bidirectionele vervoerscapaciteit voor aardgas op basis van een voorstel/verzoek van Fluxys Belgium NV goedkeuren	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Zowel voor gas als voor elektriciteit, haar databanken aanvullen om de Belgische markt te volgen	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid
4.2.2.	Een DSR-dienst (<i>Demand Side Response</i>) ontwikkelen in samenwerking met Fluxys Belgium	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibilitateitsbehoeften – Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van bevoorradingzekerheid en operationele veiligheid

4.3. THEMA 13: REGULEREN VAN DE *OFFSHORE*-ENERGIEMARKT

4.3.1. Doelstellingen van de CREG

In 2023 zal de CREG al haar wettelijke taken blijven vervullen om de *offshore*-markt te reguleren. De CREG neemt eveneens de taken op zich die haar werden toevertrouwd in het kader van het ondersteuningsmechanisme voor de opwekking van elektriciteit en de aansluiting van *offshore*-windmolenparken in overeenstemming met de elektriciteitswet en het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen (hierna "koninklijk besluit van 16 juli 2002").

De CREG zal voortgaan met het beheren van de databank van de garanties van oorsprong die werd ingesteld bij koninklijk besluit van 30 juli 2013. De uitgereikte garanties kunnen niet lokaal gebruikt worden en zijn dus enkel van nut als rekeninghouders ze naar andere domeinen kunnen transfereren. Om dit te blijven mogelijk maken, zal de CREG haar lidmaatschap bij de *Association of Issuing Bodies* (hierna "AIB") verderzetten. Dit vergt een actieve inbreng onder de vorm van deelname aan algemene vergaderingen en werkgroepen, verrichten van audits en tests, aanleveren van statistieken, enz. Als de IT-vereisten van AIB verscherpt worden (bv. overgang van mailbox naar *webservice*), dan zullen de systemen van de CREG mee moeten evolueren.

Aangezien de federale regering beslist heeft om nieuwe zeegebieden open te stellen voor elektriciteitsproductie heeft de CREG meegewerkt aan de opstelling van een strategische nota aan de ministerraad om een mededingingsmechanisme in te voeren. In 2019 werd de elektriciteitswet aangepast om de kavels voor toekomstige *offshore*windproductie toe te kennen na een mededingingsprocedure. In 2023 zal de CREG met de bevoegde autoriteiten blijven samenwerken om nieuwe wetgeving hierover uit te werken. De CREG neemt deel aan de *Taskforce Offshore* (met vertegenwoordigers van de FOD, de minister van Energie en de minister van Noordzee) om het wettelijk en regulatorisch kader van tweede *offshore* zone uit te werken. Zoals vastgelegd in de elektriciteitswet zal de CREG de nodige adviezen en voorstellen verlenen voor de uitwerking van de mededingingsprocedure alsook voor de uitbreiding van het *Modular Offshore Grid* ("MOG").

Op Europees niveau zal de CREG eveneens haar samenwerking op regulatorisch vlak voortzetten met andere Noordzee-lidstaten en de Europese Commissie in het kader van de *North Seas Energy Cooperation* (hierna "NSEC") en elk nieuw initiatief van de Europese Commissie in dit domein (zie sectie 3.5.).

4.3.2. Uit te voeren activiteiten

De CREG zal, indien nodig, advies verlenen met betrekking tot eventuele verzoeken of voorstellen tot wijziging, verlenging, uitbreiding of overdracht van domeinconcessies of voorstellen tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 formuleren.

Zoals hiervoor aangegeven zal de CREG eveneens meewerken aan de uitwerking van het wettelijke kader met het oog op de implementatie van een mededingingsmechanisme in het kader van de toekenning van toekomstige *offshore* concessies.

Daarnaast zal de CREG zich ook bezighouden met enkele recurrente taken zoals:

- het beheer van garanties van oorsprong (met inbegrip van het geval per geval bestuderen van verzoeken tot registratie, toekenning en overdrachten);
- de maandelijkse controle van de netto *offshore* windenergieproductie en de toekenning van hieraan gekoppelde groenestroomcertificaten;

- de maandelijkse berekening van de minimum aankoopprijs van de groenestroomcertificaten (conform het koninklijk besluit van 16 juli 2002) op basis van de verschillende geldende ondersteuningssystemen en rekening houdende met het mechanisme van negatieve uren;
- de goedkeuring van de correctiefactor die in aanmerking wordt genomen voor de bepaling van de minimumprijs per domeinconcessie;
- de toepassing van het systeem van voorschotten en afrekeningen voor de ondersteuning voor de domeinconcessies *Northwester 2*, *Mermaid* en *Seastar*;

Ook zal de CREG de evoluties op technisch, financieel en juridisch vlak blijven opvolgen voor *offshore* windenergie.

4.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
4.3.2.	Berekening van de minimum aankoopprijs van de groenestroomcertificaten	Maandelijks	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Controle van de netto <i>offshore</i> windenergieproductie en de toekenning van hieraan gekoppelde groenestroomcertificaten	Maandelijks (binnen de 3 maanden na de aanvraag)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Uitvoering van het systeem van voorschotten en afrekeningen voor de ondersteuning voor de parken <i>Mermaid</i> , <i>Seastar</i> en <i>Northwester 2</i>	2023 (Verschillende malen /jaar)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Evaluatie van de kost van de openbare dienstverplichting voor de financiering van de aankoop van federale groenestroomcertificaten	Een keer/jaar (deadline 1 november)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Het saldo van de kosten van de openbare dienstverplichting voor de financiering van de aankoop van federale groenestroomcertificaten bepalen	Een keer/jaar (deadline 1 juni)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Goedkeuring van de correctiefactor die in aanmerking wordt genomen voor de bepaling van de minimumprijs per domeinconcessie	2023	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt

4.3.2.	Adviezen met betrekking tot eventuele wijzigingen of eventuele overdrachten van domeinconcessies	<i>Ad hoc</i> (op vraag van de Algemene Directie Energie)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Toekenning en overdracht van de garanties van oorsprong	<i>Ad hoc</i> (binnen de maand na de aanvraag)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Registratie van de houders van garanties van oorsprong	<i>Ad hoc</i> (binnen de 3 maanden na de aanvraag)	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt
4.3.2.	Adviezen en voorstellen verlenen voor de uitwerking van de mededingingsprocedure voor de toekenning van de tweede <i>offshore</i> zone en de uitbreiding van het <i>Modular Offshore Grid</i>	<i>Ad hoc</i>	Energietransitie, integratie van de hernieuwbare energiebronnen en hogere flexibiliteitsbehoeften – Reguleren van de <i>offshore</i> energiemarkt

4.4. THEMA 14: BEVORDEREN VAN INNOVATIE IN HET BELANG VAN DE EINDCONSUMENT

De CREG moet voortaan alle redelijke maatregelen treffen om de vraagzijdemiddelen, zoals vraagrespons, aan te moedigen om net zoals de productiemiddelen, deel te nemen aan de groothandelsmarkt.

In 2023 blijft de CREG verder werken om de belemmeringen voor de ontwikkeling van het vraagbeheer weg te nemen en voor een gelijk speelveld te zorgen.

Samen met Fluxys Belgium werkt de CREG aan de ontwikkeling van een vraagresponsdienst (DSR - *Demand Side Response*). Deze dienst moet het mogelijk maken dat eindafnemers direct verbonden aan het gasvervoersnet makkelijk toegang krijgen tot de aardgasmarkt. Bijkomend zal dit platform mogelijk gebruikt kunnen worden in het geval België in het kader van de bevoorradingszekerheid, beroep moet doen op het noodplan.

De overgang naar een actievere deelname van de vraag, die voornamelijk wordt bevorderd op Europees niveau, betreft alle verbruiksprofielen. Gezien de retailmarkt zich nog in een pril stadium bevindt wat betreft het actieve vraagbeheer, zal de CREG de ontwikkeling van de problematiek omtrent slimme meters – in het algemene kader van de intelligente netten – de dynamische energietarifiering en de individuele en collectieve verandering van leverancier van dichtbij blijven volgen. De CREG zal hieromtrent eveneens blijven overleggen met de gewestelijke regulatoren. Binnen de CEER of ACER pleit de CREG voor een afdoende bescherming van de kleine consument met inbegrip van de meest kwetsbare consumenten.

In het kader van de energietransitie zal de markt eveneens een aantal technologische uitdagingen moeten overwinnen om te kunnen voldoen aan de behoeften op het gebied van flexibiliteit. De energietransitie wordt bijgevolg ondersteund door innovatie, ook al blijft de impact ervan per definitie moeilijk voorspelbaar.

De CREG denkt dat de innoverende technologieën in grote mate kunnen bijdragen tot de vereiste flexibiliteit. De CREG zal bijgevolg nauwlettend aandacht blijven besteden aan initiatieven om elektriciteit in gas om te zetten (*power-to-gas*) en in het bijzonder aan initiatieven met betrekking tot de opslag van elektriciteit aan de hand van competitieve producten die de komende jaren kunnen worden gecommmercialiseerd, zoals batterijen. Binnen dit kader worden bijvoorbeeld de recente ontwikkelingen rond elektrische voertuigen en de ontwikkeling van waterstof en methanisering opgevolgd.

De CREG zal eveneens de ontwikkelingen volgen wat betreft de opslag van aardgas en erop toezien dat de nieuwe diensten, zoals *Fast Cycle Storage* (beperkte injectietijd) economisch verantwoord zijn en daadwerkelijk kunnen bijdragen tot de verbetering van de huidige situatie, niet enkel in België maar in heel Europa.

De CREG gaat er ook van uit dat de transmissienetbeheerders een rol kunnen spelen in deze innovatie. Enerzijds kunnen ze innoverende balanceringsproducten voorstellen waarop de marktpelers kunnen reageren en anderzijds kunnen ze zelf innoverende technologieën toepassen bij het intelligente beheer van het net. Om het belang van innovatieprojecten die een efficiënter beheer van het net nastreven en zo gunstig zijn voor de gebruikers van het Belgische net te benadrukken, heeft de CREG hiervoor de in thema 6 vermelde stimulansen voorzien, onder andere een stimulans ter bevordering van onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten voor de regulatoire periode 2020-2023.

De CREG zal de prestaties van de transmissienetbeheerder eveneens evalueren op het vlak van de ontwikkeling van een slim net gericht op energie-efficiëntie en de integratie van energie afkomstig van verschillende bronnen, op basis van een beperkt aantal indicatoren en ze zal om de twee jaar een nationaal rapport over deze aanbevelingen publiceren.

De CREG zal in het algemeen de innoverende ontwikkelingen en oplossingen blijven volgen en indien nodig in het kader van haar wettelijke taken de invoering ervan op de energiemarkt aanmoedigen en erop toezien dat ze daadwerkelijk een toegevoegde waarde hebben voor de doeltreffende werking van de markten, in het belang van de eindconsument, zoals bijvoorbeeld de *blockchain*, een technologie die de kosten gerelateerd aan de handel op groothandelsmarkten voor de uitwisseling van energie significant zou kunnen verminderen.

Op de *downstreammarkten* zullen technologische innovaties en de verdere digitalisering ervoor zorgen dat het productaanbod van de leveranciers zal worden aangepast. De CREG heeft als taak om de consument hierover correct en transparant te blijven informeren.

Bovendien zal ze de nodige aanpassingen doen om de CREG Scan te optimaliseren en te verbeteren in functie van de marktevoluties en -innovaties.

Tot slot geeft de CREG, via de publicatie van maandelijkse infografieken, de consumenten een beknopt overzicht van de belangrijkste evoluties in de energiemarkt en wordt er ook ad hoc stilgestaan bij interessante vaststellingen op de energiemarkten. In dit kader besteedt ze ook bijzondere aandacht aan nieuwe en innoverende toepassingen.

Over het algemeen zal de CREG erop toezien dat de belangen van de consumenten zo goed mogelijk worden beschermd rekening houdend met de gevolgen van de energiecrisis.

5. INTERNE ORGANISATIE, DUURZAME ONTWIKKELING EN COMMUNICATIE

5.1. INTERNE ORGANISATIE

5.1.1. Visie van de CREG

➤ *Doelstellingen op het gebied van interne werking*

De CREG is een kenniscentrum dat dankzij onder andere het actieve beheer van competenties en kennis, zowel op individueel niveau als op collectief niveau, haar missies kan volbrengen.

➤ *Doelstellingen op het gebied van IT*

De CREG zal verder toezien op de performantie van haar computernetwerk, rekening houdend met de behoeften waaraan het moet voldoen, in het bijzonder betreffende de continuïteit en de veiligheid van de ICT-infrastructuur, het back-upsysteem, de toepassing van haar communicatiebeleid en de doorvoering van de REMIT-verordening. Het intranet zal verder geactualiseerd en geoptimaliseerd worden.

➤ *Doelstellingen op het gebied van human resources*

De CREG zal in 2023 verder werken aan de ontwikkeling van een geïntegreerd HR-beleid.

De nadruk wordt gelegd op persoonlijke ontwikkeling in overeenstemming met een “lerende organisatie” die steunt op een dynamisch talentmanagement.

Verder bouwend op wat in de voorbije jaren is gerealiseerd, zal de CREG ook in 2023 blijvend aandacht besteden aan de individuele ontwikkelingstrajecten van haar medewerkers.

In 2023 zal de CREG eveneens verder de (wettelijke) initiatieven, studies en evoluties blijven opvolgen op het vlak van duurzame mobiliteit enerzijds en op het vlak van het hybride werken anderzijds.

5.1.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Activiteiten op het gebied van interne werking*

Het huidige huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG werd vastgesteld op 4 december 2015⁸¹ en werd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2015 bekendgemaakt. Sindsdien werd het gewijzigd, in 2016 en 2021, met betrekking tot de behandeling van de vertrouwelijke gegevens door het directiecomité van de CREG.

Het huishoudelijk reglement van het directiecomité zal worden gewijzigd als er problemen worden vastgesteld.

---

⁸¹ Huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG:

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2015121401&table_name=loi.

➤ *Activiteiten op het gebied van ICT*

De ICT-infrastructuur van de CREG wordt continu bewaakt ter waarborging van de performantie/continuïteit, de beveiliging en de back-up.

Op gebied van performantie/continuïteit zullen enkele applicaties die momenteel nog met verouderde technologie werken vernieuwd worden. De CREG zal daarbij opteren voor de recentere en moderne technologieën. In 2023 zal de CREG de ICT-infrastructuur verder onderhouden en erop toezien dat gebruik gemaakt wordt van de recentste technologie.

De beveiliging van het netwerk zal verder opgevolgd en verhoogd worden waar nodig. Zo zal o.a.

- een systeem aangekocht worden dat enkel gevalideerde computers van de CREG toelaat op het interne netwerk van de CREG;
- voorzien worden in nieuwe portables die het mogelijk maken om aan te melden via 'face recognition' en fingerprint;
- het monitoring systeem voor de portables, opgezet in 2022, verder opgevolgd en uitgewerkt worden. Dit monitoring systeem maakt het mogelijk om vanop afstand de status van de portables na te gaan, software te (de)installeren, encryptie op te zetten, blokkeren en leegmaken portable in geval van diefstal;
- een nieuwe antivirusapplicatie aangekocht worden ter beveiliging van de servers en portables;
- voorzien worden in een nieuwe testomgeving waarin bepaalde nieuwe applicaties en functionaliteiten kunnen getest worden alvorens deze in productie gezet worden;
- de applicaties CRM en CREG Scan zullen aangepast worden conform de huidige bestaande nieuwe security vereisten wat nodig is om *hacking* van deze applicaties te vermijden;
- een Informatiebeveiliging Managementsysteem (ISMS) opgezet worden waarin de veiligheidsrisico's worden beschreven alsook hoe de bedrijfskritische informatie van de CREG kan beschermd worden.

De beveiliging van het ICT-netwerk wordt dagelijks opgevolgd. De nodige acties worden ondernomen zodat de beveiliging van de CREG ICT-infrastructuur gewaarborgd blijft. Een dagelijkse back-up van de verschillende ICT-systemen is gegarandeerd.

In 2022 heeft de CREG haar systeem voor videoconferenties vernieuwd. Het nieuwe systeem maakt gebruik van de meest moderne technologieën voor het beheer en de organisatie van hybride vergaderingen.

Het CREGnet (het intranet van de CREG) bestaat uit een informeel luik en zal in 2023 verder uitgebouwd worden uitgaande van de behoeften van de organisatie (zie verder in dit punt).

In het kader van de REMIT-verordening heeft ACER in 2017 de *security policies* goedgekeurd. Dit betekent de aanschaf of ontwikkeling van een applicatie voor het downloaden en raadplegen van de vertrouwelijke REMIT-data. Op vraag van ACER is een *monitoringtool* geïmplementeerd die continu de REMIT-omgeving controleert en meldingen stuurt in geval van anomalieën, pogingen tot *hacking*, ... Deze *monitoringtool* zal in 2023 continu worden opgevolgd met speciale aandacht voor een tijdige installatie van updates gezien het beveiligingsbelang van deze functionaliteit.

De *Security Policies* zijn in 2022 nog eens in de aandacht gebracht bij de REMIT-users. Dit zal in 2023 herhaald worden zodanig dat de REMIT-users zich bewust blijven van de *Security Policies*. De CRM applicatie (het IT-platform dat voor het CRM werd ontwikkeld) is in productie sinds medio 2021 en zal in 2023 verder gebruikt worden. Gezien de aard en de confidentialiteit van de CRM gegevens zal de beveiliging van de ICT-infrastructuur van de CREG verder opgevolgd en verhoogd worden waar nodig.

➤ *Activiteiten op het gebied van human resources*

De ontwikkelingstrajecten van de medewerkers op het vlak van kennis en competenties worden verder opgevolgd, bijgestuurd of aangevuld waar nodig. Opleidingen (o.m. interne trainingen, *group* of *peer*

coaching, externe opleidingen, ...) worden in functie van de noden voorzien. Kennisoverdrachttrajecten zullen worden aangevat in het kader van pensioneringen.

Het systeem van duurzame mobiliteit dat in 2021 werd geïmplementeerd en waarbij alle werknemers ervoor kunnen kiezen om een deel van hun loonpakket te gebruiken voor “groenere” vervoersoplossingen (elektrische of hybride voertuigen, fiets of openbaar vervoer) wordt in 2023 verder opgevolgd en geëvalueerd in het licht van eventuele bijkomende wettelijke initiatieven en evoluties inzake duurzame mobiliteit. Hierbij wordt steeds rekening gehouden met het feit dat het systeem kostenneutraal moet zijn voor de CREG.

In april 2022 kon de geactualiseerde policy inzake telewerken toepassing vinden. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden aan de CREG-medewerkers om het hybride werken, zoals dit ten tijde van de COVID-pandemie (verplicht) werd ingezet, verder te zetten binnen een duidelijk afsprakenkader. Deze nieuwe manier van samenwerken veronderstelt het verder uitwerken van een gepaste omkadering en het verfijnen van begeleidende maatregelen. Naast de inspanningen op het vlak van de CREG-infrastructuur wordt ook de nodige aandacht besteed aan het ter beschikking stellen van ICT-materiaal voor de inrichting van de telewerkplek van de CREG-medewerkers. Op deze manier kan de veiligheid van het netwerk gegarandeerd worden en kunnen de CREG-medewerkers in de meest optimale omstandigheden telewerken. De CREG zal hier in 2023 aan blijven werken.

5.1.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
5.1.2.	<i>Monitoring</i> van het CREG-netwerk en van de ICT-infrastructuur	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie
5.1.2.	Opvolging en evaluatie van lopende HR-trajecten	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie
5.1.2.	Opvolging van de implementatie van het mobiliteitsbeleid	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie
5.1.2.	Wijziging van het huishoudelijk reglement	<i>Ad hoc</i> (als er problemen zijn vastgesteld)	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Interne organisatie

5.2. DUURZAME ONTWIKKELING

5.2.1. Doelstellingen van de CREG

De CREG heeft haar acties in het kader van de energietransitie en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen duurzaam verankerd.

Een interne werkgroep Duurzame Ontwikkeling werd in 2020 door opgezet met het oog op het uitwerken van een systematisch duurzaamheidsbeleid. In 2021 werd vervolgens een reeks interactieve en extern begeleide SDG-workshops georganiseerd o.m. om de CREG medewerkers vertrouwd te maken met Agenda 2030 en de Verenigde Naties van Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Daarbij

werd de kernoefening gemaakt om die *Sustainable Development Goals* (SDG's) te identificeren die het meest relevant zijn voor de CREG. Dit resulteerde in de volgende SDGS, die door de CREG medewerkers bottom-up, geïdentificeerd als de meest relevante SDG's voor de CREG:

- SDG 7: 'Betaalbare en duurzame energie' (lead-SDG)
- SDG 1: 'Geen armoede'
- SDG 9: 'Industrie, innovatie en infrastructuur'
- SDG 12: 'Verantwoorde consumptie en productie'
- SDG 13: 'Klimaatactie'
- SDG 16: 'Vrede, justitie en sterke publieke diensten' (transversaal)
- SDG 17: 'Partnerschap om doelstellingen te bereiken' (transversaal)

Zo werden naast één 'lead'-SDG, vier "core"-SDG's en twee transversale, flankerende doelstellingen geselecteerd, (waarbij de vraag m.b.t. welke SDG's de grootst mogelijke impact zou kunnen hebben bepalend was).

Op basis daarvan werden in 2021-2022 door de interne werkgroep een eerste CREG-duurzaamheidsplan opgesteld en drie strategische duurzaamheidsdoelstellingen (SDD's) geformuleerd, met name:

- SDD-1: Faciliterende rol in het ondersteunen van een duurzame energietransitie, zowel op nationaal als Europees niveau
- SDD-2: Transitie naar decarbonisatie: bijdragen aan inspanningen naar klimaatneutraliteit ("*decarbonization challenge*")
- SDD-3: CREG als belangrijke speler voor de bescherming van consumenten en "*consumer empowerment*" op het vlak van energie.

5.2.2. Uit te voeren activiteiten

De CREG zal de stappen uit het "SDG-kompas" volgen in het kader van de implementatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen op het niveau van haar acties.

De eerste stap van SDG-implementatie gids, het "educatie-luik" werd in 2021 gezet d.m.v. de interne "Start-to-SDG" opleiding. De tweede stap werd ook reeds aangevat met het identificeren van de voornaamste SDG's voor de CREG en vastleggen van de *lead*-, *core*- en transversale SDG's waarmee de

CREG dan verder aan de slag kan gaan. In parallel werd en zal ook het “educatie-luik” intern voor de hele CREG verder gezet worden met het oog op het verder aanleren en zich eigen maken van de SDG’s door alle CREG medewerkers.

In dit kader werd in 2022 een eerste CREG duurzaamheidsactieplan opgesteld (als specifieke SDG-deliverable voor 2022) waarin drie strategische duurzaamheidsdoelstellingen specifiek voor de CREG geïdentificeerd werden (zie bovenvermelde SDD’s) evenals een reeks concrete duurzaamheidsacties voor de periode 2022-2023. Verder werd in 2022 een eerste model uitgewerkt voor een specifiek, digitaal duurzaamheidsluik in het “CREG-dossieroverzicht” ter integratie van de drie SDD’s in het dagdagelijkse werk van de CREG en met het oog op het ontwikkelen van een adequate duurzaamheidsrapportering. Dit eerste model van specifiek duurzaamheidsluik in het « CREG-dossieroverzicht » zal in 2023 verder ontwikkeld en uitgewerkt worden met het oog op het opzetten van een dergelijke duurzaamheidsrapportering en toepassing in de praktijk van deze SDD’s.

In 2023 zal gewerkt worden aan de uitvoering van specifieke duurzaamheidsacties voorzien in dit eerste CREG duurzaamheidsplan. Meer in het bijzonder zal gefocust worden op het opstellen van een eerste « *Greening Action Plan* » op het vlak van de interne operationele werking, met het oog op het verkleinen van de CO₂-voetafdruk van de CREG.

Het uiteindelijke doel is de geselecteerde SDG’s stapsgewijs te integreren en verder uit te bouwen in de werking van de CREG (op intern, operationeel vlak) en de uitvoering van haar taken en werkzaamheden op meer strategisch vlak.

5.2.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
5.2.2.	Een <i>Greening Action Plan</i> op het vlak van de interne operationele werking, met het oog op het verkleinen van de CO ₂ -voetafdruk van de CREG, uitwerken en implementeren	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling
5.2.2.	Specifiek, digitaal duurzaamheidsluik in het “CREG-dossieroverzicht” ter integratie van de drie SDD’s verder uitwerken, <i>fine-tunen</i> en implementeren	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling
5.2.2.	Uitvoeren van de specifieke acties vervat in het eerste CREG-duurzaamheidsplan met duurzaamheidsdoelstellingen en acties voor de periode 2022-2023	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Duurzame ontwikkeling

5.3. COMMUNICATIE

5.3.1. Visie van de CREG

➤ *Doelstellingen op het gebied van interne communicatie*

Interne communicatie is essentieel om de banden te onderhouden tussen medewerkers en tussen de werkgever en haar werknemers, des te meer in de huidige context waarin telewerk een prominente

plaats heeft gekregen. Ze moet het eveneens mogelijk maken de waarden van de CREG te ondersteunen, te versterken en te delen. Interne communicatie moet toelaten om een gemeenschappelijke visie te delen, te informeren over realisaties en voortgang, aan te moedigen en samenwerken te faciliteren en gedrag op basis van deze waarden te stimuleren. Zo is intranet een middel om de interne communicatie binnen de CREG te behouden en te bevorderen.

De doelstellingen op het vlak van interne communicatie zijn:

- medewerkers informeren;
- uitwisseling van informatie en samenwerking mogelijk maken;
- banden tussen medewerkers onderhouden en
- teamgeest stimuleren.

➤ *Doelstellingen op het gebied van externe communicatie*

Met haar website beantwoordt de CREG beter aan de verwachtingen van elke doelgroep. Als publieke dienstverlenende organisatie maakt zij het makkelijker voor de eindverbruiker, zowel groot als klein, om toegang te krijgen tot de informatie die hij of zij nodig heeft over de energiesector. Er is via de website ook ingezet op meer transparantie voor energieprofessionals. Iedere doelgroep moet op een snelle en efficiënte manier toegang krijgen tot de informatie die hij of zij zoekt.

Deze informatie wordt gepromoot via het uitsturen van regelmatige nieuwsbrieven en *ad-hoc* persberichten.

De CREG versterkt ook haar aanwezigheid op sociale netwerken om een ruimer publiek te bereiken.

De CREG wordt regelmatig gecontacteerd door journalisten van nationale en internationale media. Op dit vlak houdt zij eraan om tijdig de correcte informatie door te geven over haar publicaties en/of binnen het kader van haar bevoegdheden.

5.3.2. Uit te voeren activiteiten

➤ *Activiteiten op het gebied van interne communicatie*

Intranet is een middel om de interne communicatie binnen de CREG te behouden en te bevorderen. CREGnet is een tool die belangrijker is geworden omwille van de evolutie van de organisatie van het werk. De CREG zal zich blijven inspannen voor deze communicatietool en er bijzondere aandacht aan blijven besteden.

Een *workflow* of werkstroom is een herhaalbaar werkpatroon binnen een organisatie. Het beschrijft de stappen die medewerkers in een vaste volgorde moeten zetten om een vooraf bepaald doel te bereiken. Denk daarbij aan de aanvraag van vakantie, een vergaderzaal of een vertaling, het terugvorderen van kosten, de agendering van punten op het directiecomité of de samenwerking aan een dossier, studie, ... Om deze werkstromen, vanaf elke locatie, efficiënter te laten verlopen is het belangrijk dat de CREG verder investeert in de digitalisering, automatisering, standaardisatie, verbetering en vereenvoudiging ervan:

- standaardisatie betekent dat de werkprocessen voor iedereen duidelijk, eenvoudig, gestructureerd en dus hetzelfde zijn;
- digitaliseren van fysieke documenten en papieren processen laat toe dat alle gegevens altijd en overal toegankelijk zijn en digitaal kunnen verwerkt worden;
- automatiseren betekent dat handmatige processen vervangen worden door automatische processen die minder arbeidsintensief zijn en risico's op (procedure)fouten verminderen (bv. geijkte invulformulieren die gestructureerd duidelijke gegevens vragen in plaats van mails).

Omdat er steeds een meerwaarde moet zijn voor een digitaliserings- en automatiseringsproject moet er eerst een grondige analyse gebeuren van alle werkprocessen. Om het risico te vermijden dat bestaande processen en analoge werkwijzen zomaar ongewijzigd overgenomen worden in digitale vorm, bekijkt de CREG kritisch waar er verbetering en vereenvoudiging mogelijk is door overbodige stappen af te schaffen. Het is ook mogelijk dat bepaalde documenten blijven bestaan op papier, omdat deze werkwijze bijvoorbeeld handiger, gebruiksvriendelijker en goedkoper is, of omdat de digitalisering ervan een lagere prioriteit heeft binnen de CREG.

Met het nieuwe hybride werken is het zeker belangrijk om aandacht te blijven besteden aan de interne verbondenheid. De CREG lanceerde al enkele initiatieven om ervoor te zorgen dat medewerkers tijdens het thuis- of hybride werken toch betrokken en verbonden blijven met elkaar, het werk en de organisatie. In 2022 zorgde een 'live update' over het hybride werken tijdens een digitale samenkomst van het personeel ervoor, ondanks het thuiswerken, dat er open kon gecommuniceerd worden, duidelijkheid kon geschapen worden zodat onzekerheid en zorgen verdwenen en iedereen met elkaar verbonden bleef. Ook de enquête over het hybride werken die volgde, de 'afternoon drink' en het digitale en informele personeelshoekje 'CREG talk' zijn enkele voorbeelden van verbindende initiatieven. Ook in 2023 wil de CREG de formele en informele contacten tussen de medewerkers binnen de organisatie verder stimuleren met gelijkaardige initiatieven vanuit de CREG en de medewerkers.

➤ *Activiteiten op het gebied van externe communicatie*

Via haar nieuwsbrieven bereikt de CREG telkens duizenden contacten. De publicatie van de studies, beslissingen en andere akten van de CREG alsook de organisatie van openbare raadplegingen en workshops wordt ondersteund door middel van regelmatige nieuwsbrieven en *ad-hoc* persberichten.

De CREG zal erop letten dat ze op haar website informatie publiceert die aangepast is aan de doelpublieken die interesse hebben in haar analyses, berichten, mededelingen, enz. Publicaties voor energieprofessionals zijn immers technischer en verschillen van informatie voor verbruikers die deel uitmaken van het "grote publiek".

Daarnaast zal in samenwerking met de interne Taskforce "Consumers" worden gezocht naar aangepaste communicatiekanalen om informatie tot bij de consument te brengen (kerncijfers, infografieken, educatieve "videocapsules", organisatie van seminars/opleidingen voor de actoren op het terrein over energiekwesties, ...).

De CREG versterkt ook haar aanwezigheid op sociale netwerken om een ruimer publiek te bereiken.

Ze heeft de voorbije jaren, met de hulp van een externe partner, verschillende sensibiliseringscampagnes gerealiseerd over de energieprijzen en de CREG Scan op Facebook en wenst deze aanpak verder te zetten.

Met inachtneming van haar vertrouwelijkheidsplicht over bepaalde thema's beantwoordt ze, desgevallend, vragen van journalisten die verband houden met haar competenties of publicaties.

Naast het feit dat communicatie in de maatschappij en dus ook bij de CREG alsmear aan belang wint, heeft de energiecrisis ook een enorme impact op de organisatie van onze interne en externe communicatie. Nooit eerder vertrok zoveel informatie, binnen een beperkte antwoordtermijn, naar consumenten en journalisten. Voor elke doelgroep bestaat, zoals hierboven opgesomd, een specifieke aanpak en communicatie wat meer (maat)werk (van meer collega's) vereist. Om de kwaliteit die leidt tot vertrouwen in de CREG bij de stakeholders te verzekeren, de reactiesnelheid van onze dienstverlening te blijven garanderen en eveneens tijd- en efficiëntiewinst te boeken, moet onze interne communicatiestructuur zodanig aangepast worden zodat de externe communicatie beter op

elkaar afgestemd wordt. Het is ook belangrijk dat medewerkers weten wat er binnen en buiten de organisatie reilt en zeilt op vlak van communicatie met betrekking tot de CREG.

5.3.3. Lijst van *deliverables* voor het jaar 2023

<i>Deliverable</i>	Beschrijving	Einddatum	As – Doelstelling
5.3.2.	Identificeren en analyseren van werkprocessen en administratieve procedures met het oog op digitalisering, automatisering en vereenvoudiging	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
5.3.2.	Organiseren en stimuleren van verbindende initiatieven	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
5.3.2.	Het beheren en optimaliseren van een intranet (informatief)	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
5.3.2.	Aanpassing interne communicatiestructuur zodanig dat de externe communicatie op elkaar afgestemd wordt	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
5.3.2.	Zoeken naar geschikte consumentgerichte communicatievormen	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
5.3.2.	Regelmatige publicatie van nieuwsbrieven en persberichten	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie
5.3.2.	Beantwoorden van vragen van journalisten die verband houden met haar competenties/publicaties	2023	Interne organisatie, duurzame ontwikkeling en communicatie – Communicatie

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE: LIJST VAN AFKORTINGEN

BMA	Belgische Mededingingsautoriteit
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators
ACM	Autoriteit Consument & Markt (Nederland)
AEWG	Agency Electricity Working Group (ACER)
aFFR	Automatic Frequency Restoration Reserves
AV	Algemene Vergadering
AGWG	Agency Gas Working Group (ACER)
AIB	Association of Issuing Bodies
ARP	Access Responsible Party
BA	Balancing Agreement
BBL	Balgzand Bacton Line
BC	Balancing Code
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Europese kantoor van alle consumentenbonden)
BoR	Board of Regulators
BP	Balancing Programme
BRP	Balancing Responsible Party
BRUGEL	Brusselse Regulator voor de gas- en elektriciteitsmarkt
CACM	Capacity Allocation and Congestion Management
CAPEX	Capital Expenditure
CAPM	Capital Asset Pricing Model
CBA	Cost-Benefit Analysis
CBCA	Cross-Border Cost Allocation
ARGE	Adviesraad Gas en Elektriciteit
CEE	Central East Europe
CEER	Council of European Energy Regulators
CEP	Clean energy for all Europeans Package
CIPU	Contract for the Injection of Production Units
CMP	Congestion Management Procedures
CNG	Compressed Natural Gas
CoBA	Coordinated Balancing Areas
Core	CWE & CEE
CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
CRM	Capacity remuneration mechanism
CWaPE	Commission wallonne pour l'Énergie
CWE	Central West Europe
DA	Day-ahead
DC	Direct current
DCC	Demand Connection Code
DG COMP	Directorate-General for Competition (Europese Commissie)
DG ENER	Directorate-General for Energy (Europese Commissie)
DG Energie	Algemene Directie Energie van de FOD Economie
DSO	Distribution system operator
EASEE-gas	European Association for the Streamlining of Energy Exchange-Gas

EB GL	Electricity Balancing Guideline
EDP	Electronic Data Platform
Elcom	Commission fédérale de l'électricité (Zwitserland)
EIP	Energy Infrastructure Package
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity
ENTSO-G	European Network of Transmission System Operators for Gas
EPU	European Policy Unit
E&R	Emergency and Restoration
FCA	Forward Capacity Allocation
FCR	Frequency Containment Reserve
Forbeg	Forum van Belgische energieregulatoren voor elektriciteit en gas
FP TF	Future Policy Task Force
FRCE	Frequency Restoration Control Error
FRR	Frequency Restoration Reserves
FSMA	Financial Services and Markets Authority
LNG	Liquefied natural gas
DNB	Distributienetbeheerder
TNB	Transmissienetbeheerder
GST WS	Gas Storage Work stream
GWG	Gas Working Group
HR	Human Resources
HVDC	High Voltage Direct Current
IAA	Interconnector Access Agreement
IAC	Interconnector Access Code
BIPT	Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
ICT	Information and Communication Technology
ID	Intraday
IFRS	International Financial Reporting Standards
ILR	Institut Luxembourgeois de Régulation
NBB	Nationale Bank van België
NRI	Nationale reguleringsinstantie
ITC	Inter-TSO compensation
JAO	Joint Allocation Office
LNG	Liquified Natural Gas
MEDREG	Mediterranean Energy Regulators
mFFR	Manual Frequency Restoration Reserves
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
MIG	Market Implementation Guide
MOG	Modular Offshore grid
MRC	Multi Regional Coupling
NBP	National Balancing Point
NC	Network Code
NC BAL	Network Code Balancing
NC CAM	Network code Capacity Allocation Method
NCCS	Network Code Cybersecurity
NC ER	Network Code Emergency and Restoration
NC HVDC	Network Code on requirements for grid connection of High Voltage Direct Current-connected power park modules
NC INT	Network code Interoperability

NC RfG	Network Code on Requirements for grid connection of Generators
NC TAR	Network code on rules regarding harmonised transmission tariff structures for gas
NCG	NetConnect Germany
NEMO	Nominated Electricity Market Operators
NER	Network of Economic Regulators
NordREG	Organisation for the Nordic energy regulators
NRA	National Regulatory Authority
NSI	North-South Interconnections
NSOG	Northern Seas Offshore Grid
NWE	North West European Region
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OFGEM	Office of Gas & Electricity Markets (Verenigd Koninkrijk)
OPEX	Operational expenditure
ORDC	Operational Reserve Demand Curve
ODV	Openbare dienstverplichting
PCI	Project of Common Interest
PEER	Partnership for the Enforcement of European Rights
PEG	Points virtuels d'Echanges de Gaz
IP	Interconnectiepunten
IPCEI	Important projects of common European interest
PLEF	Pentalateral Energy Forum
Kmo	Kleine en middelgrote onderneming (in de zin van de elektriciteitswet en de gaswet)
PST	Phase-shifting Transformer
PWS	Procedure Workstream
R1	Primaire reserve
R2	Secundaire reserve
R3	Tertiaire reserve
RAG	Regulatory Advisory Group
RegulaE.Fr	Franstalig netwerk van Franstalige energieregulators
REMIT	Regulation (EU) no.1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale Energy Market Integrity and Transparency
RfG	Requirement for Generators
RFP	Réglage Fréquence-Puissance
RMB WS	Regulatory Benchmarking Work Stream
SDD	Strategische duurzaamheidsdoelstellingen
SDR	Strategic Demand Reserve
FOE	Federale Ombudsdienst voor Energie
SO GL	System Operation Guideline
SoS	Gas Security of Supply
SP	Storage Program
SSA/ACS	Standard Storage Agreement/Access Code Storage
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie
TEN-E	Trans-European Networks for Energy
TEP	Third Energy Package
THE	Trading Hub Europe

TOE	Transfer of Energy
TSO	Transmission System Operator
TTF	Title Transfer Facility
TYNDP	Ten-Year Network Development Plan
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
VTN	Versterking Transport Netwerk
ZTP	Zeebrugge Trading Platform